

DIONYSII LONGINI

DE

SUBLIMITATE

COMMENTARIUS.

Lamin (D.C.) R

ETATIMUS

COMENTARIUS

TO TOY

Gal 9 0 a

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΥΨΟΥΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ.

EX EDITIONE TERTIA
ZACHARIAE PEARCE,
EPISCOPI BANGORIENSIS,
EXPRESSUM.

GLASGUA E:

IN AEDIBUS ACADEMICIS

EXCUDEBANT ROBERTUS ET ANDREAS FOULIS
ACADEMIAE TYPOGRAPHI,
M.DCC.LI.

10

TOI OT

TOIETNOIA

YONITNOY

HERI

Y O Y

AMHMOIT

HAUSOAND

IN A BUREAU OF THE

LIBRARY OF THE

UNIVERSITY OF

1850

INDEX SECTIONUM

Commentarii de SUBLIMITATE.

SECT. I.

Cecili libellum de Sublimitate esse imperfectum, et quare. Pag. 1.

SECT. II.

An Sublimitas doceri possit. 3

SECT. III.

De Tumido dicendi genere.

De Frigido dicendi genere. 4

De Parenthyrso.

SECT. IV.

De Frigido. 6

SECT. V.

Unde fluant praedicta vitia. 8

SECT. VI.

Verae Sublimitatis scientia comparanda est. 9

SECT. VII.

Quomodo Sublimitas cognosci potest. ib.

SECT. VIII.

Quod quinque sunt loci Sublimitatis. 10

SECT. IX.

De Sensuum altitudine. 12

SECT. X.

Praecipuarum circumstantiarum delectum et conjunctionem Sublimitatem efficere. 18

SECT. XI.

De incremento. 21

SECT. XII.

Definitionem Incrementi, quâ utuntur artis scriptores, veram non esse. 22

I N D E X

SECT. XIII.

<i>De Sublimi dicendi genere Platonis,</i>	24
<i>De Imitatione.</i>	

SECT. XIV.

<i>Optimos scriptores in scribendo ante oculos nostros ponendos esse.</i>	26
---	----

SECT. XV.

<i>De Visionibus.</i>	27
-----------------------	----

SECT. XVI.

<i>De Figuris.</i>	31
--------------------	----

SECT. XVII.

<i>Figuras et Sublimitatem sibi invicem auxilium ferre.</i>	34
---	----

SECT. XVIII.

<i>De Interrogationibus et Percontationibus.</i>	35
--	----

SECT. XIX.

<i>De Dissolutis.</i>	36
-----------------------	----

SECT. XX.

<i>De Figurarum Coacervatione.</i>	37
------------------------------------	----

SECT. XXI.

<i>Copulas enervare orationem.</i>	38
------------------------------------	----

SECT. XXII.

<i>De Hyperbatis.</i>	ib.
-----------------------	-----

SECT. XXIII.

<i>De mutatione Numerorum</i>	41
-------------------------------	----

SECT. XXIV.

<i>Singularia aliquando efficere Sublimitatem.</i>	42
--	----

SECT. XXV.

<i>De mutatione Temporum.</i>	43
-------------------------------	----

SECT. XXVI.

<i>De mutatione Personarum.</i>	ib.
---------------------------------	-----

SECT. XXVII.

<i>De aliâ Personarum mutatione.</i>	44
--------------------------------------	----

SECT. XXVIII.

<i>De Periphrasi sive Circumlocutione.</i>	46
--	----

SECT. XXIX.

<i>Periphrasin immodicam esse insulsam.</i>	47
---	----

SECTIONUM.

SECT. XXX.

De verborum delectu. 47

SECT. XXXI.

De verbis vulgaribus. 48

SECT. XXXII.

De Metaphorarum multitudine. 49

SECT. XXXIII.

Scripta Sublimia, quae aliquando peccant, potiora esse iis, quae omni vitio carent, sed non sunt Sublimia. 53

SECT. XXXIV.

Ad quaestionem praecedentem explicandam virtutes Demosthenis et Hyperidis comparantur. 55

SECT. XXXV.

Platonem pauciora, quam Lysiam, vitia habere; et maxima magis, quam communia, admirationi esse. 56

SECT. XXXVI.

Idem de Sublimi in scriptis dicendum esse. 58

SECT. XXXVII.

De Comparationibus et Similitudinibus. 59

SECT. XXXVIII.

De Hyperbolis. ib.

SECT. XXXIX.

De Collocatione. 61

SECT. XL.

De apta membrorum orationis inter se connexione. 64

SECT. XLI.

Numerum fractum Structurae orationis repugnare. 65

Syllabas nimis breves obesse Sublimitati.

SECT. XLII.

Phrasin nimis brevem minuere Sublimitatem. 66

SECT. XLIII.

Exilitatem verborum deturpare Sublimitatem. ib.

SECT. XLIV.

Unde accidit, ut tanta Sublimium scriptorum sit paucitas. 69

FRAGMENTA LONGINI.

1	E <i>Cod. MSto Vat.</i>	77
2	E <i>Cod. MSto Par.</i>	ib.
3	<i>E Cod. MSto Par. Prolegomena in Hephaestionis Enchiridion.</i>	78
4	<i>E Cod. MSto Par.</i>	84
5	<i>Ex Porphyrio de vita Plotini, p. 13. Edit. Basil.</i>	86
6	<i>Ex Porphyrio de vita Plotini, p. 12. Edit. Basil.</i>	90
7	<i>Ex Eusebii praeparatione Evangelica, l. 15. p. 822. Edit. Paris.</i>	92
8	<i>Ex Anonym. Comment, in Hermog. p. 380. Edit. Ald.</i>	94

Λ Ο Γ Γ Ι Ν Ο Υ

Π Ε Ρ Ι

Υ Ψ Ο Υ Σ.

ΤΟ μὲν τῷ Κεκίλιῳ συγγραμμάτιον, ὃ περὶ
Υψους συνετάξατο, ἀνασκοπεμένοις ἡμῖν, ὡς
οἶδα, κοινῇ, Ποσέμει Τερενσιανὲ φίλτατε, ταπεινό-
τερον ἐφάνη τῆς ὅλης ὑποθέσεως, καὶ ἥκιστα τῷ κα-
ρίων ἐφαπτόμενον, καὶ πολλὴν τε ὠφέλειαν, ἥς μά-
λισα δεῖ σοχάζεσθαι τὸν γράφοντα, περιποιῆν τοῖς
ἐντυγχάνουσιν. εἴτ' ἐπὶ πάσης τεχνολογίας δυοῖν ἀ-
παλειμμένων· πρῶτον μὲν, τῷ δεῖξαι τί τὸ ὑποκεί-
μενον, δεύτερον δὲ τῇ τάξει, τῇ δυνάμει δὲ κυριώτερον,
πῶς ἂν ἡμῖν αὐτὸ τῆτο, καὶ δι' ὧν τινων μεθόδων
κλήτῳν ἤρκοιτο· ὅμως ὁ Κεκίλιος, ποῖον μὲν τι ὑπ-
άρχει τὸ Υψηλόν, διὰ μυρίων ὅσων, ὡς ἀγνοῦσι,
πειρᾶται δεικνύειν. τὸ δὲ, δι' ὅτε τρόπον τὰς ἑαυτῶν
φύσεις παρᾶλιν ἰχθυοῖμαρ ἂν εἰς ποσὴν μεγέθους ἐπί-
δοσιν, καὶ οἷδ' ὅπως, ὡς καὶ ἀναγκαῖον παρῆλπεν. πλὴν
ἴσως τῆτον μὲν τὸν ἄνδρα ἐχέτωσ ἀγνῶσθαι τῷ ἐκ-
λελειμμένων, ὡς αὐτῆς τῆς ἐπινοίας καὶ πειρᾶς ἄξιον
ἐπαρῆν. ἐπεὶ δ' ἐνεκελδ'σω καὶ ἡμᾶς τι περὶ Υψους
πάντως εἰς σὴν ὑπομνηματίσαια χάριν, φέρε, εἴτι

Λ

δὴ δοκῶμεν ἀνδράσι πολιτικοῖς τε θεωρηκέναι χρήσι-
 μον, ἐπισκεψώμεθα. αὐτὸς δ' ἡμῖν, ἐταῖρε, τὰ ἐπι-
 μένεις (ὡς πέφυκας καὶ καθήκει,) συνεπικρινεῖς ἀλη-
 θεύσας· εὖ γ' ὅθι ὁ ἀποφηνάμενος, τί θεοῖς ὅμοιον ἔ-
 χομεν, 'ἀεργεσίαν, εἶπε, καὶ ἀλήθειαν.' γράφων δὲ
 πρὸς σέ, φίλτατε, τὸν παρδείας ἐπισήμονα, χεδὸν ἀ-
 πήλλαγμα καὶ τῷ διὰ πλειόνων προῦπολίθεομαι, ὡς
 ἀκρότης καὶ ἐξοχή τις λόγων ἐστὶ τὰ ὕψη καὶ ποιητῶν
 τε οἱ μέγιστοι καὶ συγγραφέων ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐνθένδε
 ποθεν ἐπρώτῳσαν, καὶ ταῖς ἑαυτῶν περιέβαλον ἀ-
 κλείας τὸν αἰῶνα. οὐ γὰρ εἰς πειθὸς τὰς ἀκροαμένους,
 ἀλλ' εἰς ἔκστασιν ἄγει τὰ ὑπερφυῶ· πάντῃ δέ γε σὺν
 ἐκπλήξει τῷ πιθανῷ καὶ τῷ πρὸς χάριν αἰεὶ κρατεῖ τὸ
 θαυμάσιον. εἴτε τὸ μὲν πιθανὸν ὡς τὰ πολλὰ ἐφ'
 ἡμῖν ταῦτα δὲ, δυναστείαν καὶ βίαν ἅμαχον προσφέ-
 ροντα, πάντως ἐπάνω τῷ ἀκροαμένῃ καθίσταται. καὶ
 τὴν μὲν ἐμπειρίαν τῆς ἀρέσεως, καὶ τὴν τῶν πραγ-
 μάτων τάξιν καὶ οἰκονομίαν ἐκ ἐξ ἑνός, καὶ ἐκ δυοῖν, ἐκ
 δὲ τῷ ὅλῳ τῶν λόγων ὕψους μόλις ἐκφαινομένην ὁρῶμεν.
 ὕψος δὲ πᾶς κατρίως ἐξενεχθὲν τὰ τε πρᾶγματα δι-
 κην σκηπτικῇ πάντῃ διεφόρησεν, καὶ τὴν τῷ ῥήτορος ἀθύς
 ἀθρόαν ἐνεδείξατο δύναμιν. ταῦτα γὰρ οἶμαι καὶ τὰ
 παραπλήσια, Τερέντιαν ἐΐδισε, καὶ αὐτὸς ἐκ πείρας
 ὑφηγήσατο.

2. Ἡμῖν δὲ ἐκείνο διαπορήσον ἐν ἀρχῇ, εἴ᾽ ἐστιν ὕψ-
 υς τις ἢ βάθος τέχνη· ἐπεὶ τινες ὁλως οἶον διηπα-
 ῖσθαι τὰς τὰ τοιαῦτα ἀβουλίας εἰς τεχνικὰ παραγ-
 γέλματα. ‘γεννᾷ’ γὰρ, φησὶ, τὰ μεγαλοφυῆ, καὶ ὁ δι-
 ‘δακτὰ παραγίνε’ καὶ μία τέχνη πρὸς αὐτὰ, τὸ πε-
 ‘φυκέναι· χεῖρω τε τὰ φυσικὰ ἔρῃα, ὡς οἶον εἶναι, καὶ τῷ
 ‘παντὶ δειλότερα καθίσταται, ταῖς τεχνολογίαις
 ‘καλασκελεττόμενα.’ ἐγὼ δὲ ἐλεγχθήσεσθαι τῷδ’
 ἑτέρως ἔχον φημι, εἰ ἐπισκέψαιτό τις, ὅτι ἡ φύσις,
 ὥσπερ τὰ πολλὰ ἐν τοῖς παθητικοῖς καὶ διηρμένοις αὐ-
 τόνομον, ὅπως ἔκ ἐκαστὸν τι κατὰ παντὸς ἀμέθοδον εἶ-
 ναι φιλεῖ. καὶ, ὅτι αὕτη μὲν πρῶτόν τι καὶ ἀρχέτυπον
 ᾗμέσεως σοιχεῖον ἐπὶ πάντων ὑφέστηκε· τὰς δὲ πο-
 σότητας καὶ τὸν ἐφ’ ἑκάστῃ καιρὸν, ἔτι δὲ τὴν ἀπλανεσά-
 ῃν ἀσκησὶν ἵε καὶ χρῆσιν ἱκανὴ παρορῆσαι καὶ συνελεγεῖν
 ἡ μέθοδος· καὶ, ὡς ἐπικινδυνότερα αὐτὰ ἐφ’ ἑαυτῇ δί-
 χα ἐπιστήμης ἀσύρικτα καὶ ἀνερμάτιστα ἐαθύνει τὰ με-
 γάλα, ἐπὶ μόνῃ τῇ φορᾷ καὶ ἀμαθεῖ τόλμῃ λειπόμενα·
 δεῖ γὰρ αὐτοῖς, ὡς κέντην πολλάκις, ὅτω δὴ καὶ χαλινῷ.
 ὅπερ γὰρ ὁ Δημοσθένης ἐπὶ τῷ κοινῷ τῷ ἀνδρώπων ἀ-
 ποφαίνεσθαι βίβλιν, ‘μέγιστον μὲν εἶναι τῷ ἀβασθῶν τὸ
 ‘εὐτυχεῖν· δῶτερον δὲ, καὶ ἔκ ἐλαττον, τὸ εὖ βυλάεισ-
 ‘θαι, ὅπεροῖς ἂν μὴ παρῇ, συναναιρεῖ πάντως καὶ δῶ-
 ‘τερον.’ τῷτ’ ἂν καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ εἰπομένη, ὡς ἡ μὲν

φύσις τὴν τῆς ἀτυχίας τάξιν ἐπέχει, ἡ τέχνη δὲ τὴν
τῆς εὐβουλίας. τὸ δὲ κυριώτατόν τε καὶ αὐτὸ, τὸ εἶναι
τινα τοῦ ἐν λόγοις ἐπὶ μόνῃ τῇ φύσει, ἢ ἄλλοθεν ἡμᾶς
ἢ παρὰ τῆς τέχνης ἐκμαθεῖν δεῖ. εἰ ταῦθ', ὡς ἔφην,
ἐπιλογίσασθαι καὶ ἐαυτὰ ὁ τοῖς χρησμοθεύσιν ἐπι-
τιμῶν, ἢ ἂν ἔτι, μοι δοκεῖ, περὶ τὴν καὶ ἄχρηστον τὴν
ἐπὶ τοῦ περὶ κειμένων νομίσαιτο θεωρίαν.

3. * * * * *

—Καὶ καμίνε χῶσι μάκισον σέλας·

Εἰ γάρ τιν' ἐσιῶχον ὄψομαι μόνον,

Μίαν παρείρας πλεκλάνην χειμάρροον,

Στέγην πυρώσω, καὶ καλάνθρακώσομαι.

Νῦν δ' ὃ κέκραγά πω τὸ ἡμῶν μέλος;

Οὐ τραγικά ἔτι ταῦτα, ἀλλὰ παραλράγωδα, 'αἱ
' πλεκλάναι,' καὶ τὸ 'πρὸς ὕψος ἐξεμῖν,' καὶ τὸ τὸν
Βορέαν 'αὐλήσιν' ποιεῖν, καὶ τὰ ἄλλα ἐξῆς. τεθόλωλα
καὶ τῇ φράσει, καὶ τεθορύβηλα τῆς φαντασίας μάλ-
λον ἢ δεδείνωλα· καὶ ἕκαστον αὐτῶν πρὸς αὐγὰς ἀνα-
σκοπῆς, ἐκ τῆς φοβερῆς κατ' ὀλίγον ὑπονοεῖ πρὸς τὸ
εὐκαταφρόνητον. ὅπερ δ' ἐν τραγωδίᾳ, πρᾶγματι ὀγ-
κηρῶ φύσει καὶ ἐπιδεχομένῳ σόμφον, ὅμως τὸ παρὰ μέ-
λος οἰδεῖν ἀσύγνωστον, χολῇ γ' ἂν, οἶμαι, λόγοις ἀ-
ληθινοῖς ἀρμόσειεν. ταύτῃ καὶ τὰ τῆς Λεοντίνης Γοργίης
γελάται γράφοις, 'Ξέρξης ὁ τοῦ Περσῶν Ζῆς,' καὶ,

‘γύπες ἔμψυχοι τάφοι.’ καὶ τινὰ τῶν Καλλιθένης,
ὄντα ἔχοντα ὑψηλὰ, ἀλλὰ μετέωρα· καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ
Κλειάρχου· φλοιώδης γὰρ ὁ ἀνὴρ, καὶ φυτῶν, κατὰ τὸν
Σοφοκλέα, ‘ὁ σμικροῖς μὲν αὐλίσκοισι, — φορβε-
‘ᾶς δ’ ἄτερ.’ τὰ γὰρ μὲν Ἀμφικράτης τοιαῦτα, καὶ
Ηγησίπ, καὶ Μάτριδος· πολλαχῶς γὰρ ἐνθεσιᾶν ἑαυτοῖς
δοκῶντες, ἐβακχάζουσιν, ἀλλὰ παίζουσιν. ὅπως δ’ ἔοι-
κεν εἶναι τὸ οἶδεν, ἐν τοῖς μάλιστα, δυσφυλακίστατον
φύσει γὰρ ἅπαντες οἱ μεγέθους ἐφιέμενοι, φάγοντες ἀσ-
θενείας καὶ ξηρότητος κατὰ γνῶσιν, ἐκ οἷο δ’ ὅπως ἐπὶ
τῷδ’ ὑποφέρονται, πειθόμενοι τῷ,

Μεγάλως ἀπολιθαίνειν ὅμως ἀφ’ ἑνὸς ἀμάρτημα.
κακοὶ δὲ ὄντοί, καὶ ἐπὶ σωμάτων καὶ λόγων, οἱ χαῖνοι καὶ
ἀναλήθεις, καὶ μήποτε περιϊσάντες ἡμᾶς εἰς τὴν ἀνίαν·
‘ὕδεν γὰρ, φασί, ξηρότερον ὑδρωπικῷ.’

Ἀλλὰ τὸ μὲν οἶδεν ὑπεράφειν βύλεται τὰ ὑψηλὰ,
τὸ δὲ μερακιῶδες ἀντικρυς ὑπεναντίον τοῖς μεγέθεσι·
ταπεινὸν γὰρ ἐξ ὅλου, καὶ μικρόψυχον, καὶ τῷ ὄντι κακὸν
ἀφ’ ἑνὸς ἀλόν. τί ποτ’ ἐν τῷ μερακιῶδες ἐστίν; ἢ δῆλον,
ὡς χολαστικὴ νόσις, ὑπὸ περιεργίας κήγυσσα εἰς ψυ-
χρότητα. ὀλιθαίνει δ’ εἰς τῷτο τὸ ἥμιος ὀρεγόμενοι
μὲν τῷ περιττῷ καὶ πεπονημένῳ, καὶ μάλιστα τῷ ἡδέος,
ἐποκέλλοντες δὲ εἰς ῥοπικὸν καὶ κακόζηλον.

Τῷτῳ παρὰ κείῳ τρίτον τι κακίας εἶδος ἐν τοῖς

παθητικοῖς, ὅπερ ὁ Θεόδωρος παρένθυρον ἐκάλει·
 ἔστι δὲ πάθος ἄκαρρον καὶ κενόν, ἔνθα μὴ δεῖ πάθος· ἢ
 ἄμετρον, ἔνθα μέριμναι δεῖ. πολλὰ γὰρ ὥσπερ ἐκ μέθης,
 τινὲς εἰς τὰ μηκέτι τῷ πρᾶγματος, ἴδια ἐαυτῶν καὶ
 χολικά, παραφέρονται πάθη· εἴτα πρὸς ὕδεν πεπον-
 θότας ἀκροάσας ἀχημονῶσιν εἰκότως· ἐξεσηκότες πρὸς
 ἕκ ἐξεσηκότες. πλὴν περὶ μὲν παθητικῶν ἄλλος ἡμῖν
 ἀπόκειται τόπος.

4. Θαλίην δὲ, ὣν εἴπομεν, (λέγω δὲ τῷ ψυχρῷ)
 πλήρης ὁ Τίμαιος, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα ἱκανὸς καὶ πρὸς
 λόγων ἐνίοτε μέγεθος, ἕκ ἄφορος, πολυῖσιν, ἐπινοη-
 τικὸς, πλὴν ἀλλοτριῶν μὲν ἐλεγκτικώτατος ἀμαρτη-
 μάτων, ἀνεπαύσθητος δὲ ἰδίων· ὑπὸ δὲ ἔρωτος τῷ ξέ-
 νας νοήσεις ἀείκινεῖν πολλάκις ἐκπίπτων εἰς τὸ πα-
 ραρηκτικόν. παραθήσομαι καὶ τ' ἀνδρὸς ἐν ἡ δύο, ἐ-
 πεὶδὴ τὰ πλείω παρήλαβεν ὁ Κεκίλιος. ἐπαγῶν Α-
 λέξανδρον τὸν μέγαν, ὃς τὴν Ἀσίαν ὅλην, φησὶν, ἐν
 ἑλάττωσι παρέλαβεν ἔτεσιν, ἢ ὅσοις τὸν ὑπὲρ τῷ
 πρὸς Πέρσας πολέμῳ πανηγυρικὸν λόγον Ἰσοκρά-
 τος ἔγραψεν. θαυμασὴ γὰρ τῷ Μακεδόνα ἢ πρὸς
 τὸν Σοφιστὴν σύγκρισις. δῆλον γὰρ, ὅτι Τίμαγε, ὡς οἱ
 Λακεδαιμόνιοι διὰ τῆς τοῦ πολὺ τῷ Ἰσοκράτους κατ'
 ἀνδρείαν ἐλείποντο· ἐπεὶδὴ οἱ μὲν τριάκοντα ἔτεσι
 Μεσσηνίην παρέλαβον, ὁ δὲ τὸν πανηγυρικὸν ἐν μόνοις

δέκα συνετάξατο. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἀλλῷσι περὶ Σικελίαν, τίνα τρόπον ἐπιφωνεῖ; ὅτι· εἰς τὸν Ἑρμῆν ἀσε-
 ‘βήσαντες, καὶ περικόφαντες αὐτῷ τὰ ἀγάλματα, διὰ
 ‘τῷτ’ ἔδωκαν δίκην· ἔχ’ ἥκιστα δι’ ἓνα ἄνδρα, ὃς ἀπὸ
 ‘τῷ παρανομηθέντος διὰ παλίων ἦν, Ἑρμοκράτην
 ‘τὸν Ἑρμῶνος· ὥς θαυμάζειν με, Τερεντιανὲ ἥδις-
 τε, πῶς καὶ εἰς Διονύσιον γράφει τὸν τύραννον. ‘ἐπεὶ
 ‘γὰρ εἰς τὸν Δία καὶ τὸν Ἡρακλέα δυσσεβὴς ἐγμύετο,
 ‘διὰ τῷτ’ αὐτὸν Δίων καὶ Ἡρακλείδης τῆς τυραννίδος
 ‘ἀφείλοντο· τί δὲ περὶ Τιμαῦς λέγειν; ὅπως γὰρ καὶ οἱ
 ἥρωες ἐκείνοι (Ξενοφῶντα λέγω καὶ Πλάτωνα), καίτοι
 γ’ ἐκ τῆς Σωκράτους ὄντες παλαῖστρας, ὅμως διὰ τὰ
 ἔτως μικροχαρεῖ, ἑαυτῶς πότε ἐπιλανθάνοντα. ὁ
 μὲν γὰρ ἐν τῇ Λακεδαιμονίῳ γράφει πολιτεία, ‘ἐκεί-
 ‘νων γὰρ ἥτιον μὲν ἂν φωνὴν ἀκύντας ἢ τῶς λιθίνων,
 ‘ἥτιον δ’ ἂν ὀμμαῖα σρέψαις ἢ τῶς χαλκῶν· αἰδη-
 ‘μονεσέρας δ’ ἂν αὐτὸς ἠγύσαιο καὶ αὐτῶς τῶς ἐν τοῖς
 ‘ὀφθαλμοῖς παρθένων. Ἀμφικράτει, καὶ ὁ Ξενοφῶντι,
 ἔπρεπε τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶς κόρας λέγειν
 ‘παρθένας αἰδήμονας· οἷον δὲ, ἡράκλεις, τὸ τὰς
 ἀπάντων ἐξῆς κόρας ἀχυντηλὰς εἶναι πεπεισθαι, ὅ-
 πως φασὶν ἔδεναι ἔτως ἐνσημαίνεσθαι τὴν τινῶν ἀναίδι-
 αν, ὡς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς; ἰταμὸν, ‘οἰνοβαρεῖς, κυνὸς
 ‘ὀμματ’ ἔχων, φησὶν. ὁ μὲν τοι Τιμαῖος, ὡς φω-

ρίν τινός ἐφαπλόμβρος, ἔδὲ τῷτο Ξενοφῶνι τὸ ψυ-
 χρὸν κατέλιπεν. φησὶ γὰρ ἐπὶ τῷ Αγαθοκλῆς καὶ τὸ,
 ‘τὴν ἀνεψίαν, ἐτέρῳ δεδομένην, ἐκ τῆς ἀνακαλυπ-
 ‘τηρίων ἀρπάσαντα ἀπελθεῖν· ὃ τίς ἂν ἐποίησεν ἐν
 ‘ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνας, ἔχων;’ τί καὶ ὁ τ’
 ἄλλα θεῖος Πλάτων; Ἰὰς δέληος θέλων εἰπεῖν, ‘Γρά-
 ‘φαντες, φησὶν, ἐν τοῖς ἱεροῖς δῆσυσσι κυπαριτρίνας
 ‘μνήμας· καὶ πάλιν, ‘περὶ δὲ τειχῶν, ὦ Μέγилле,
 ‘ἐγὼ ξυμφεροίμην ἂν τῇ Σπάρτῃ, τὸ καθάδειν ἑᾶν
 ‘ἐν τῇ γῇ κατακείμενα τὰ τεῖχη, καὶ μὴ ἐπανίστασ-
 ‘θαι· καὶ τὸ Ηροδότειον ἔπόρρω, τὸ φάναι ‘τὰς κα-
 ‘λὰς Συναῖκας ἀλγιδότας ὀφθαλμῶν· καὶ τοι γε ἔχει
 τινὰ παραμυθίαν· οἱ γὰρ παρ’ αὐτῷ ταυτὶ λέγοντές
 εἰσιν οἱ βάρβαροι, καὶ ἐν μέθῃ· ἀλλ’ ἔδ’ ἐκ τοιούτης
 περσώπων διὰ μικροψυχίαν καλὸν ἀχημογεῖν πρὸς
 τὸν αἰῶνα.

5. Ἀπαντα μὲν τοι, τὰ ἔτις ἄσιμα, διὰ μί-
 αν ἐμφύεσθαι τοῖς λόγοις αἰτίαν, διὰ τὸ περὶ τὰς νοή-
 σεις καμνίσαντον, (περὶ ὃ δὴ μάλιστα κορυβαλιῶσιν
 αἰνῶν)· ἀφ’ ὧν γὰρ ἡμῖν τ’ ἀγαθὰ, χεδὸν ἀπ’ αὐτῆς
 τέτλη· καὶ τὰ κακὰ γίγνεσθαι φιλεῖ. ὅθεν ἐπίφορον εἰς
 συλλαγματῆς καλὸρθωσιν τὰ τε κάλλη τῆς ἐρμηνεί-
 ας, καὶ τὰ ὕψη, καὶ πρὸς τέτοις αἰηδόνα· καὶ αὐτὰ
 ταῦτα, καθάπερ τῆς ἐπίσυχίας, ἔτις ἀρχαὶ καὶ ὕ-

ποθέσθαι καὶ τῷ ἐναντίῳ καθίσταται. τοιούτον πως καὶ ὑπερβολαί, καὶ τὰ πληθυντικά· δείξομεν δ' ἐν τοῖς ἑπείτα τὸν κίνδυνον, ὃν ἔχειν εἰκάσι. διόπερ ἀναγκαῖον ἦδη διαπορεῖν καὶ ὑπολίθεσθαι, δι' ὅτε τρόπον τὰς ἀνακεκραμένας κακίας τοῖς ὑψηλοῖς ἐκφάγειν ἂν δυναίμεθα.

6. Εἰ δὲ, ὦ φίλος, εἴτινα περιποιησάμεθ' ἐν πρῶτοις καθαρὰν τῇ κατ' ἀλήθειαν ὕψους ἐπιστήμην καὶ ἐπίκρισιν· καίτοι τὸ πρᾶγμα δύσληπτον· ἡ γὰρ τῷ λόγων κρίσις πολλῆς ἐστὶ πείρας τελευτῶν ἐπιγέννημα. οὐ μὴν ἀλλ', ὥς εἰπεῖν ἐν παραγγέλματι, ἐνλεῦθεν ποθεν ἴσως τὴν διάγνωσιν αὐτῷ ἐκ ἀδύνατον πορίζεσθαι.

7. Εἰδέναι χρὴ, φίλτατε, διότι, καθάπερ καὶ τῷ κοινῷ βῆν ἔδεν ὑπάρχει μέγα, καὶ τὸ καταφρονεῖν ἐστὶ μέγα· οἷον πλεῖστοι, τιμαί, δόξα, τυραννίδες, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα ἔχει πολὺ τὸ ἔξωθεν πρῶτρα γινώμενον, ἐκ αὐτῷ γε φρονίμῳ δόξειεν ἀγαθὰ ὑπερβάλλοντα, ὡς αὐτὸ τὸ περιφρονεῖν ἀγαθὸν ὑμέτριον· θαυμάζουσι γὰρ τῷ ἔχοντι αὐτὰ μᾶλλον τὰς δυναμένας ἔχειν, καὶ διὰ μεγαλοψυχίαν ὑπερορῶντας. τῇ δέ πως καὶ ἐπὶ τῷ διηρμένῳ ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις ἐπισκεπτόν, μή τινα μεγέθους φανασίαν ἔχοι τε ταύτην, (ἢ πολὺ πρόσκειται τὸ εἰκὴ πρῶτα ἀναπλαττόμενον), ἀνα-

πλευρόμενα δὲ ἄλλως ἀρίσκοιτο χαῖνα, ὧν τῷ θαυ-
 μάζειν τὸ περιφρονεῖν ἀγενέστερον. φύσει γάρ πως ὑ-
 πὸ τᾷ ἀληθῆς ὕψος ἐπαίρεται· τε ἡμῶν ἢ ψυχῇ, καὶ
 γαῦρόν τι ἀνάθημα λαμβάνουσα πληρῆται χαρᾶς καὶ
 μεγαλαυχίας, ὡς αὐτὴ ἡμνήσασα ὅπερ ἦκεσεν. ὁ-
 λαν ἔν ὑπ' ἀνδρὸς ἔμφορος καὶ ἐμπείρῃ λόγων πολλὰ-
 κισ ἀκρόμερόν τι πρὸς μεγαλοφροσύνην τὴν ψυχὴν
 μὴ συνδιαλιθῇ, μηδ' ἐγκαταλείπῃ τῇ διανοίᾳ πλεῖον
 τῷ λεγομένῃ τὸ ἀναθεωρέμενον, πίπῃ δ', ἂν τὸ συνε-
 χὲς ἐπισκοπῆς, εἰς ἀπαύξεισιν· ἐκ ἂν ἔτ' ἀληθῆς ὕψ-
 ος εἴη, μέχρι μόνης τῆς ἀκοῆς (ωζόμενον. τῷτο γὰρ
 τῷ ὄντι μέγα, καὶ πολλὴ μὲν ἡ ἀναθεώρησις, δύσκολος
 δὲ, μᾶλλον δ' ἀδύνατος ἢ κατεξανάσασις· ἰχυρὰ δὲ ἡ
 μνήμη, καὶ δυσεξάλειπτος. ὅλως δὲ καλὰ νόμιζε
 ὕψη καὶ ἀληθινὰ, τὰ διαπαντὸς ἀρέσκοντα καὶ πα-
 σιν· ὅταν γὰρ τοῖς ἀπὸ διαφόρων ἐπιτηδεύματων, βί-
 ων, ζήλων, ἡλικιῶν, λόγων ἔν τι καὶ ταῦτον ἅμα περὶ
 αὐτῆς ἅπασι δοκῇ, τότε ἢ ἐξ ἀσυμφώνων ὡς κρί-
 σις καὶ συγκατάθεσις τὴν ἐπὶ τῷ θαυμαζομένῳ πίσιν
 ἰχυρὰν λαμβάνει καὶ ἀναμφίλεκτον.

8. Ἐπεὶ δὲ πέντε, ὡς ἂν εἴποι τις, πηγάι τι-
 νές εἰσιν αἱ τῆς ὑψηγορίας γονιμότης, (περὶ τοκει-
 μένης, ὡπερ ἐδάφους τινὸς κοινῆς, ταῆς πέντε ταύτης
 ιδέας τῆς ἐν τῷ λέγειν δυνάμεως, ἥς ὅλως χωρὶς ὁ-

δεν), πρῶτον μὲν καὶ κράτιστον, τὸ περὶ τὰς νοήσεις
 ἀδρεπήβολον, ὡς καὶ τοῖς περὶ Ξενοφῶντος ὠρισάμε-
 θα· δῆλότερον δὲ, τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος·
 ἀλλ' αἱ μὲν δύο αὐταὶ τῆ ὕψους κατὰ τὸ πλεόν αὐθι-
 γηεῖσυστάσεις, αἱ λοιπαὶ δ' ἤδη καὶ διὰ τέχνης· ἥτε
 ποιά τῶν χημάτων πλάσις, (διαστὰ δὲ πρὸς ταῦτα,
 τὰ μὲν νοήσεως, θάτερα δὲ λέξεως)· ἐπὶ δὲ τέτοις ἡ
 γλῆνα φράσις, ἥς μέρη πάλιν ὀνομάτων τε ἐκλογῇ,
 καὶ ἡ τροπικὴ καὶ πεποιημένη λέξις· ἐμπλήν δὲ μεγέθους
 αἰτία, καὶ συλκλίνουσα τὰ πρὸ ἑαυτῆς ἀπανία, ἡ ἐν ἄξ-
 ιώματι καὶ διάρσει σύνθεσις· φέρε δὴ, τὰ ἐμπεριεχόμε-
 να κατ' ἐκάστην ιδέαν τέτων ἐπισκεψώμεθα, τοσῶτον
 θεωρήσας, ὅτι τῶν πέντε μορίων ὁ Κεκίλιος ἐστὶν ἃ
 παρῆλπεν, ὡς καὶ τὸ πάθος ἀμέλει. ἀλλ' εἰ μὲν ὡς
 ἐν τῇ ταύτ' ἄμφω, τό τε ὕψος καὶ τὸ παθητικόν, καὶ ἔδο-
 ξεν αὐτῷ πάντῃ συνυπάρχειν τε ἀλλήλοις καὶ συμπε-
 φυκίαν, διαμαρτάνει καὶ γὰρ πᾶσι τινὰ διεσῶτα ὕψ-
 ος καὶ ταπεινὰ ἀρίσκειται, καθάπερ οἰκτοί, λύπαι,
 φόβοι· καὶ ἔμπαλιν πολλὰ ὕψι δίχα πάθος, ὡς
 (πρὸς μυρίους ἄλλοις) καὶ τὰ περὶ τὴν Αλκμάδα τῷ
 Ποιητῇ παραλετολημμένα,

Ὅταν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν αὐτὰρ ἐπ'

Ὅση

Πήλιον εἰσοσίφυλλον, ἢ ἔρανός ἀμβλὺς εἴη.

Καὶ τὸ τέτοις ἔτι μῆζον ἐπιφερόμενον,

Καὶ νύ κεν ἐξετέλειον.—

παρά γε μὴν τοῖς ῥήτορσι τὰ ἔκωμια, καὶ τὰ πομπικά, καὶ ἐπιδεικτικά τὸν μὲν ὄλκον, καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐξ ἀπαντός περιέχει, πάθος δὲ χηρδαί κατὰ τὸ πλεῖστον· ὅθεν ἤκιστα τῶν ῥητόρων οἱ περιπαθεῖς ἐκωμιαστικοί, ἢ ἔμπαλιν οἱ ἐπαινετικοί περιπαθεῖς. εἰ δ' αὖ πάλιν ἐξ ὅλων μὴ ἐνόμισεν ὁ Κεκίλιος τὸ ἐμπαθεῖς τὰ ὑψηλὰ ποτὲ συνιλεῖν, καὶ διὰ τούτ' ἔχ' ἡγήσατο μνήμης ἄξιον, πάνυ διηπάτησας θάρρων καὶ ἀφορισάμεναι ἂν, ὡς ἔδεν ἔτως, ὡς τὸ θνητὸν πάθος ἐνθα χρεῖ, μεγάληθρόνον ἐστὶ, ὥσπερ ὑπὸ ματίας τινὸς καὶ πινδύματος ἐνδυσιαστικῶς ἐκπνέον, καὶ οἶονεὶ φοιτᾶζον τὴς λόγους.

9. Οὐ μὴν ἀλλ', ἐπεὶ τὴν κρατίστην μοῖραν ἐπέχει τῶν ἄλλων τὸ πρῶτον (λέγω δὲ τὸ μεγαλοφύεις), χρεῖ καὶ ἀνίστασθαι, εἰ καὶ θωρητὸν τὸ πρᾶγμα μάλλον ἢ κλητὸν, ὅμως, καθ' ὅσον οἶόντε, τὰς ψυχὰς ἀνατρέφειν πρὸς τὰ μεγάλα, καὶ ὥσπερ ἐγκύμονας αἰεὶ ποιεῖν θνητὸν παρασήματος. τίνα, φήσει, τρόπον; γέγραφα περ καὶ ἐτέρωθεν, τὸ τοιοῦτον ὕψος μεγαλοφροσύνης ἀπήχημα. ὅθεν καὶ φωνῆς δίχα θαυμάζεται ὡς φιλή κατ' ἑαυτὴν ἢ ἔννοια δι' αὐτὸ τὸ μεγαλόφρον' ὡς ἡ τῷ Αἴαντος ἐν Νεκύᾳ σιωπὴ μέλα

καὶ παντὸς ὑψηλότερον λόγῳ. πρῶτον ἔν τῷ, ἐξ ὧ
 γίνεται, προϋποτίθεσθαι πάντως ἀναγκαῖον· ὥς ἔ-
 χιν δέῃ τὸν ἀληθῆ ῥήτορα μὴ ταπεινὸν φρόνημα καὶ ἀ-
 γχυνές· ὅδε γὰρ οἷόν τε μικρὰ καὶ δολοπρεπῆ φρονέοντας
 καὶ ἐπιτηδαιολίας παρ' ὅλον τὸν βίον θαυμασόν τι καὶ
 τῷ παντὸς ἀγῶνος ἐξενεγκεῖν ἄξιον· μεγάλοι δὲ οἱ λό-
 γοι τῶν κατὰ τὸ εἶδος, ὧν ἂν ἐμβριθεῖς ὦσιν αἱ
 ἔννοιαι. ταύτῃ καὶ εἰς τὰς μάλα φρονηματίας ἐμ-
 πίπτει τὰ ὑπερφυᾶ· ὁ γὰρ τῷ Παρμηνίῳ φήσαντι,
 'ἐγὼ μὲν ἂν ἠρκέσθην, [εἰ Ἀλέξανδρος ἦμην,] ἀπεκρί-
 νατο ὁ Ἀλέξανδρος, εἰπὼν, 'καὶ γὰρ νῦν Δία, εἰ Παρ-
 'μηνίῳ ἦμην, τὸ αὐτῷ μεγαλόφρον δαίμνυσιν· ὥς καὶ
 τὸ Ομήρου παρορίζει μεγαλοφύες ἐν τῷ

Οὐρανῷ ἐσῆριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βάνει]
 τὸ ἐπ' ἔρανὸν ἀπὸ γῆς διάστημα· καὶ τῶν ἂν εἴποι τις
 ἢ μᾶλλον τῆς Εἰδος, ἢ Ομήρου μέτρον. ὧ ἀνόμοιον
 γε τὸ Ησιόδειον ἐπὶ τῆς Ἀχλὺς, εἴγε Ησιόδῳ καὶ τὴν
 Ἀσπίδα θετέον,

Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον.

ὁ γὰρ δεινὸν ἐποίησε τὸ εἶδωλον, ἀλλὰ μισητόν. ὁ δὲ
 πῶς μεγεθύνει τὰ δαμνένια;

Οστρον δ' ἠεροεῖδες ἀνὴρ ἴδεν οφθαλμοῖσιν,

Ἡλκρος ἐν σκοπιῇ, λάστων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·

Τόστρον ἐπιθρῶσκεισι θεῶν ὑψηλές ἴσσοι.

τὴν ὁρμὴν αὐτῆς κοσμικῶ διαστήματι καταμετρεῖ.
 τίς ἔν ἐκ ἂν εἰκότως διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῷ μεγέθει
 ἐπιφθέγγατο, ὅτι, ἂν δις ἐξῆς ἐφορμήσωσιν οἱ τῆς
 θεῶν ἴστωι, ἐκείν' ἀρήσασιν ἐν κόσμῳ τόπον; ὑπερ-
 φυᾷ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς θεομαχίας φαντάσματα,

Ἀμφὶ δ' ἐσάλπιγξεν μέγας ἕρηνος, ἕλυμπος τε,
 Εἰδδῆσεν δ' ὑπ' ἐνερθεν ἀναξ' ἐνέρων Αἰδωνός.

Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἄλτο, καὶ ἴαχε, μὴ οἱ ἔπειτα
 Γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη,

Σμερδαλέ', ἀρῶν' ἴα, τὰ τε συγέσσι θεοὶ περ.

Επιβλέπεις, ἑταῖρε, ὡς, ἀναρρήγνυμένης μὲν ἐκ βάρ-
 θρων γῆς, αὐτῇ δὲ γυμνῶν ταρτάρου, ἀνατροπὴν
 δὲ ὅλα καὶ διάσασιν τῷ κόσμῳ λαμβάνοντος, πάντ'
 ἅμα, ἕρηνος, ἄδης, τὰ θνητὰ, τὰ ἀθάνατα, ἅμα
 τῇ τότε συμπολεμῇ καὶ συγκαίνονταί μάχῃ. ἀλλὰ
 ταῦτα φοβερά μὲν, πλὴν εἰ μὴ κατ' ἀλληγορίαν
 λαμβάνοιτο, πάντα πασιν ἄθεα, καὶ ἔσώζοντα τὸ
 πρέπον. Ομηρὸς γάρ μοι δοκεῖ, παραδιδόντα τραύ-
 ματα θεῶν, εἴσεις, τιμωρίας, δάκρυα, δεισμά, πά-
 θη πάμφυρτα, τὰς μὲν ἐπὶ τῆς Ἰλιακῶν ἀνδρώπης,
 ὅσον ἐπὶ τῇ δυνάμει, θεὸς πεποικηέναι, τὰς θεὸς δὲ
 ἀνθρώπης. Ἀλλ' ἡμῖν μὲν δυσδαμνοῦσιν ἀπέκειται
 λιμὴν κακῶν, ὁ θάνατος· τῆς θεῶν δ' ἐπὶ τὴν φύσιν,

ἀλλὰ τὴν ἀτυχίαν ἐποίησεν αἰώνιον. πολὺ δὲ τῷ
 περὶ τὴν θεομαχίαν ἀμείνω τὰ, ὅσα ἄχραντόν τι
 καὶ μέγα τὸ δαμόνιον, ὡς ἀληθῶς, καὶ ἄκρατον παρίση-
 σιν, οἷα (πολλοῖς δὲ περὶ ἡμῶν ὁ τόπος ἐξεύργασαι)
 τὰ ἐπὶ τῷ Ποσειδῶνος,

— Τρέμε δ' ἔρεα μακρὰ, καὶ ὕλη,

Καὶ κορυφαί, Τρώων τε πόλεις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν

Ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.

Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ' ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ'
 αὐτῷ

Πάντοθεν ἐκ κελυφῶν, ἔδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα.

Γηθοσύνη δὲ θάλασσα διῆτατο. τοὶ δὲ πέτογιο—
 ταύτῃ καὶ ὁ τῷ Ἰνδαίῳ δεσμοδέτης, ἔχ' ὁ τυχὼν
 ἀνὴρ, ἐπειδὴ τὴν τῷ θεῷ δύναμιν κατὰ τὴν ἀξίαν
 ἐχώρησε, καζέφηνεν. ἄδύς ἐν τῇ εἰσβολῇ γράψας
 τῷ νόμων, 'εἶπεν ὁ θεός,' φησί· τί; 'ἡμέδω φῶς,
 'καὶ ἐῤῥέτο· ἡμέδω γῆ, καὶ ἐῤῥέτο.' οὐκ ὀχληρὸς ἂν
 ἴσως, ἐταῖρε, δόξαμι, ἐν ἔτι τῷ Ποιητῷ, καὶ τῷ ἀν-
 θρωπίνῳ παραθέμενος, τῷ μαθεῖν χάριν, ὡς εἰς τὰ
 ἡρωϊκὰ μεγέθη συνεμβαίνειν ἐθίζει. ἀχλὺς ἄφνω, καὶ
 νύξ ἄπορος αὐτῷ τὴν τῷ Ἑλλήνων ἐπέχει μάχην·
 ἐνθα δὴ ὁ Αἴας ἀμυχανῶν,

Ζεῦ πάτερ, (φησὶν) ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἡέρος ἥας

Ἀχαιῶν,

Ποίησον δ' ἄθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·

Εν δὲ φάει καὶ ὄλεσον.

ἔσιν ὡς ἀληθῶς τὸ πάθος Αἴαντος· καὶ γὰρ ζῆν ἄχεται, (ἦν γὰρ τὸ αἴτημα τῷ ἥρωος ταπεινότερον)· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἀπράκτῳ σκότει τὴν ἀνδρίαν εἰς ἕδεν ἡμιᾶν-
ον εἶχε διαδέσθαι, διὰ ταῦτ' ἀγανακτῶν, ὅτι πρὸς τὴν μάχην ἀργεῖ, φῶς ὅτι τάχιστα αἰτῆται, ὡς πάντως τῆς ἀρετῆς ἀρήσων ἐντάφιον ἄξιον, καὶ αὐτῷ Ζεὺς ἀντιτάτῃ. ἀλλὰ γὰρ Ὀμηρος μὴ ἐνθάδε ἕριος συν-
εμπνέει τοῖς ἀγῶσιν, καὶ ἐκ ἄλλο τι αὐτὸς πέπονθεν,
ἢ

Μαίνετο, ὡς ὅτ' Ἀρης ἐλχέσπαλος, ἢ ὁλοὸν πῦρ

Οὔρεσι μαίνεται βαθέης ἐνὶ τάρφεσιν ὕλης·

Αφλοισμὸς δὲ περὶ σῶμα γίνεται.

δείκνυσιν δ' ὅμως διὰ τῆς Οδυσσεΐας (καὶ γὰρ ταῦτα πολ-
λῶν ἔνεκα προσεπιθεωρητέον), ὅτι μεγάλης φύσεως ὑποφερομένης ἤδη ἰδίον ἐσιν ἐν γῆρα τὸ φιλόμυθον.
δῆλος γὰρ ἐκ πολλῶν τε ἄλλων συνθετικῶς ταύτην δάτεραν τὴν ὑπόθεσιν, ἀτὰρ δὴ καὶ τῷ λείψανῳ τῆς Ἰλιακῶν παθημάτων διὰ τῆς Οδυσσεΐας, ὡς ἐπεισό-
διά τινα τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ, προσεπισφύρειν· καὶ γὰρ Διὶ ἐκ τῆς τὰς ὁλοφύρσεις καὶ τὰς οἰκίας, ὡς πάλαι
πρὸς περὶ γνωσμένης τοῖς ἥρωσιν, ἐνταῦθα περὶ αποδι-
τῆς

δόνα· ὃ δ' ἄλλ' ἢ τῆς Ἰλιάδος ἐπίλογός ἐστιν ἡ Οδυσ-
σεύς·

Εἴθα μὲν Αἴας καὶ Ἀρήϊος, εἴθα δ' Ἀχιλλεύς,
Εἴθα δὲ Πάτροκλος, θεόφιν μῆσσερ ἀτάλαντος·
Εἴθα δ' ἐμὸς φίλος υἱός.

ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας, οἶμαι, τῆς μὲν Ἰλιάδος,
γραφομένης ἐν ἀκμῇ πινάματος, ὅλον τὸ σωματίον
δραματικὸν ὑπετέθηκατο καὶ ἐναγώνιον· τῆς δὲ Οδυσσεύας
τὸ πλεον διηγηματικόν, ὅπερ ἴδιον γήρας. ὅθεν ἐν τῇ
Οδυσσεύᾳ παρεκάσθη τις ἂν καταδυομένῳ τὸν Ομη-
ρον ἡλίῳ, ὃ δὲ δίχα τῆς σφοδρότητος παραμένει τὸ
μέγεθος· ὃ δ' ἔτι τοῖς Ἰλιακοῖς ἐκείνοις ποιήμασιν
ἴσον ἐνλαῦθα σώζει τὸν τόνον. ὃ δ' ἐξωμαλισμένα τὰ
ὑψηλὰ καὶ ἰζημαῖα μηδαμῶς λαμβάνοντα, ὃ δὲ τὴν ψό-
χυσιν ὁμοίαν τῇ ἐπαλλήλων παθῶν ὃ δὲ τὸ ἀλγί-
στον καὶ πολιτικόν, ταῖς ἐκ τῆς ἀληθείας φαντασίαις
καταπεπυκνωμένον· ἀλλ', οἷον ὑποχωρῶντος εἰς ἑαυ-
τὸν ὠκεανὸν καὶ περὶ τὰ ἴδια μέτρα ἐρημυμένον, τὸ λοι-
πὸν φαινόμενον τῷ μεγέθει ἀμπώτιδες καὶ τοῖς μυ-
θώδεσι καὶ ἀπίστοις πλάνος. λέγων δὲ ταῦτ' ἐκ ἐπι-
λέλησμαι τῇ ἐν τῇ Οδυσσεύᾳ χειμῶνων, καὶ τῇ περὶ
τὸν Κύκλωπα, καὶ τινων ἄλλων· ἀλλὰ γῆρας διηγῶμαι,
γῆρας δ' ὅμως Ομήρου. πλὴν ἐν ἅπασιν τέτοις ἐξῆς
τῷ πρᾶκτικῷ κρατεῖ τὸ μυθικόν. παρεξέβην δ' εἰς

ταῦθ' ὥς ἔφην, ἵνα δείξαμι, ὥς εἰς λῆρον ἐνίοτε ῥᾶσον
καλὰ τὴν ἀπακμὴν τὰ μεγαλοφυῇ παραλρέπεται·
οἷα τὰ περὶ τὸν ἄσκον, καὶ τὰς ἐκ Κίρκης συοφορβι-
μύους (ὅς ὁ Ζώϊλος ἔφη χοιρίδια κλαίοντα), καὶ τὸν ὑ-
πὸ τῆς πελειᾶδων ὡς νεοσσὸν παραλρεφόμηνον Δία,
καὶ τὸν ἐπὶ τῇ ναυαγίᾳ δέχ' ἡμέρας ἄσιτον, τὰ τε
περὶ τὴν μνησηροφονίαν ἀπίθανα· τί γὰρ ἂν ἄλλο
φῆσαι μὲν ταῦτα, ἢ τῷ ὄντι τῷ Διὸς ἐνύπνια; δᾶτέρη
δὲ ἔνεκα προσιγορεύω τὰ καλὰ τὴν Οδυσεῖαν, ὅπως
ἢ σοι γνώριμον, ὥς ἡ ἀπακμὴ τῷ πάθῳ ἐν τοῖς με-
γάλοις συγγραφεῦσι καὶ ποιηταῖς εἰς ἡδὸς ἐκλύεται·
τοιαῦτα γὰρ πα, τὰ περὶ τὴν τῷ Οδυσεῖ ἡθικῶς
αὐτῷ βιολογούμενα οἰκίαν, οἷον ἐκωμῳδία τίς ἐστὶ
ἡδολογμένη.

10. Φέρε νῦν, εἴ τι καὶ ἕτερον ἔχοιμεν ὑψηλὸς
ποιεῖν τὰς λόγους δυνάμην, ἐπισκεψώμεθα. ἔκβν,
ἐπειδὴ πᾶσι τοῖς πράγμασι φύσει συνεδράει τινὰ
μόρια τῆς ὕλης (πνυπάρχοντα, ἐξ ἀνάγκης ἡμοίτ'
ἂν ἡμῖν ὕψος αἴτιον, τὸ τῆς ἐκφερομένων ἐκλέγειν
αἰετὰ καριώτατα, καὶ ταῦτα τῇ πρὸς ἄλληλα ἐπι-
συνδέσει καθάπερ ἐν τι σῶμα ποιεῖν δύνασθαι· ὃ
μὲν γὰρ τῇ ἐκλογῇ τὸν ἀκροατὴν τῆς λημμάτων, ὃ
δὲ τῇ πυκνώσει τῆς ἐκλελεγμένων πρὸς αὐτὸν). οἷον
ἡ Σαπφὴ τὰ συμβαίοντα τῆς ἐρωτικῆς ματίας

παθήματα ἐκ τῆς παρεπομένων, καὶ ἐκ τῆς ἀληθεί-
ας αὐτῆς ἐκάστοτε λαμβάνει. Πῦ δὲ τὴν ἀρετὴν ἀπο-
δείκνυσι; ὅτε τὰ ἄκρα αὐτῆς καὶ ὑπερβίλαμένα δεινὰ καὶ
ἐκλέξαι καὶ εἰς ἄλληλα συνδῆσαι·

Φαίνεται μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν
Εμμεν' ὦνῆρ, ὅσις ἐναντίος τοι
Ἰσάνει, καὶ πλάσιον ἀδὺ φωνή-
σας ὑπακύνει.

Καὶ γελαῖς ἱμερόεν· τό μοι τὰν
Καρδίαν ἐν σήθεσιν ἐπλόασεν·
Ὡς γὰρ εἶδω σε, βροχέως με φωνᾷς
Οὐδὲν ἔτ' εἴκει,

Ἀλλὰ καμμέν γλῶσσα ἔαγε· λεπλὸν δ'
Αὐτίκα χρωῶ πῦρ ὑποδεδρόμακεν·
Οππάτεοσιν δ' ὕδεν ὄρημ', ἐπιρρόμ-
βεῦσι δ' ἀκνέ·

Καδδ' ἰδρῶς ψυχρὸς χέει, τρόμος δὲ
Πᾶσαν ἀγρῆι, χλωροτέρα δὲ ποίας
Εμμί· τεθνάκην δ' ὀλίγω 'πιδάσθη
Φάνομαι ἄπνευς.

Ἀλλὰ πᾶν τολμᾶλον, ἐπεὶ πένηλα—

Οὐ θαυμάζεις, ὡς ὑπ' αὐτὸ τὴν ψυχὴν, τὸ σῶμα,
τὰς ἀκοάς, τὴν γλῶσσαν, τὰς ὀψεις, τὴν χροάν,
πάνθ', ὡς ἀλλότρια, διοιχόμενα ἐπιζηλεῖ; καὶ καδ'

ὑπειανήϊώσεις ἅμα ψύχῃ), καί), ἀλογισεῖ, φρονεῖ; ἢ γὰρ φοβεῖ), ἢ παρ' ὀλίγον τέθνηκεν, ἵνα μὴ ἔν τι περὶ αὐτὴν πάθος φαίνη) παθῶν δὲ σύνοδος. πάνλα μὲν τὰ τοιαῦτα γίνε) περὶ τὰς ἐρῶν-
 λας· ἡ λῆψις δ', ὡς ἔφην, τῶν ἄκρων, καὶ ἡ εἰς ταυ-
 το (συναίρεσις ἀπειργάσατο τὴν ἐξοχὴν· ὄνπερ, οἶμα, καὶ ἐπὶ τῶν χειμῶνων τρόπον ὁ Ποιητὴς ἐκλαμβάνει τῶν παρακολυθύνων τὰ χαλεπώτατα. ὁ μὲν γὰρ τὰ Ἀριμάσπεια ποιήσας ἐκείνα οἶεται δεινά·

Θαῦμ' ἡμῖν καὶ τῷτο μέγα φρεσὶν ἡμετέρησιν.

Ἄνδρες ὕδωρ νάυσιν ἀπὸ χθοῖος ἐν πελάγεσσιν·

Δύσηνοί τινες εἰσιν· ἔχουσι γὰρ ἔργα πονηρά·

Ομματα' ἐν ἄστροισι, ψυχὴν δ' ἐν πόντῳ ἔχουσιν.

Ἦεν πολλὰ θεοῖσι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἔχοντες

Εὐχοντα σπλάγχνοισι κακῶς ἀναβαλλομένοισι.

παντὶ μὲν, οἶμα, δῆλον, ὡς πλέον ἄνδρος ἔχει τὰ λεγόμενα ἠδέως. ὁ δὲ Ομηρος πῶς; ἐν γὰρ ἀπὸ πολλῶν λεγέσθω·

Ἐν δ' ἔπεισ', ὡς ὅτε κύμα θοῇ ἐν νηὶ πύσῃσι

Λάβρον ὑπαὶ νεφέων, ἀνεμοσρεφές· ἡ δὲ τε πᾶσα

Ἀχὴν ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς αὐτῆς

Ἰσὶω ἐμβρέμε)· τρομένοι δὲ τε φρένα ναῦτα·

Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέροντα.

Ἐπεχείρησε καὶ ὁ Ἀρατος τὸ αὐτὸ τῷτο μετενεγκεῖν,

—ολίγον δὲ διὰ ξύλον αἰδ' ἐρύκει·

πλὴν μικρὸν αὐτὸ καὶ γλαφυρὸν ἐποίησεν ἀγλὶ φοβεῖν·
 ἔτι δὲ παρώρισε τὸν κίνδυνον, εἰπὼν, 'ξύλον αἰδ'
 'ἐρύκει' ἔκῃν ἀπείργει. ὁ δὲ Ποιητὴς ἐκ εἰς ἅπαζ
 παρορίζει τὸ δεινόν, ἀλλὰ τὰς αἰεὶ καὶ μονονυχὶ κατὰ
 πᾶν κύμα πολλαῖς ἀπολλυμένας εἰκονογραφεῖ
 καὶ μὴν τὰς περὶ θείας, ἀσυνθέτους ὕσας, συναναγκάσας
 παρὰ φύσιν, καὶ εἰς ἀλλήλας συμβιασάμενος, 'ὕψ'
 'ἐκ θανάτοιο,' τῷ μὲν συνεμπύπλοντι πάθει τὸ ἔ-
 πος ὁμοίως ἐβασάνισεν· τῇ δὲ τῷ ἔπῳ συνθλίψει τὸ
 πάθος ἄκρως ἀπεπλάσατο, καὶ μονονυχ ἐνετύπωσε
 τῇ λέξει τῷ κινδύνῳ τὸ ἰδίωμα, 'ὕψ' ἐκ θανάτοιο
 'φέρονται· οὐκ ἄλλως ὁ Αρχίλοχος ἐπὶ τῷ ναυαγίῳ,
 καὶ ἐπὶ τῇ περὶ αἰγυλίας ὁ Δημοδόκης, 'ἰστέρα μὲν
 'ῥ' ἦν ———, φησὶν. ἀλλὰ τὰς ἐξοχὰς (ὡς εἶποι
 τις) ἀριστίνδην ἐκκαθήραντες ἐπισυνέθηκαν, ὅθεν φλοι-
 ῶδες, ἢ ἄσπεμον, ἢ χολικὸν ἐγκαταστάθηντες διὰ μέσον.
 λυμάνεται ῥ' ταῦτα τὸ ὅλον, ὥσαντι ψήγματα ἢ
 ἀραώματα, ἐμποιοῦντα μεγέθη (νοικονομήματα τῇ
 τε πρὸς ἄλληλα χέσει (υἱελεχισμένα.

11. Σύνοδός ἐστι τῆς περικειμένης ἀρετῆς, καὶ
 ἦν καλῶσιν Αὐξήσειν· ὅταν (δεχομένων τῶν πραγ-
 μάτων καὶ ἀγῶνων κατὰ περιόδους ἀρχὰς τε πολλὰς
 καὶ ἀναπαύλας,) ἕτερα ἑτέροις ἐπισκυκλόμενα με-

γένη συνεχῶς ἐπεισάγει καὶ ἐπίβασιν. τῷτο δὲ
 εἴτε διὰ τοπηγορίαν, εἴτε δαίνωσιν, ἢ πραγμάτων
 ἢ καλασκάων ἐπὶ ῥῶσιν, εἴτ' ἐποικονομίαν ἔργων ἢ
 παθῶν, (μυρία γ' ἰδέαι τῶν αὐξήσεων γίνοιτο), χρὴ
 γινώσκειν ὅμως τὸν ῥήτορα, ὡς εἶδεν ἂν τῶτων καθ'
 αὐτὸ ζυγαίῃ χωρὶς ὕψους τέλειον, πλὴν εἰ μὴ ἐν οἴ-
 κλοις ἄρα νῆ Δία, ἢ ἐν εὐτελισμοῖς. τῶν δ' ἄλλων αὐ-
 ξητικῶν ὅτε περ ἂν τὸ ὑψηλὸν ἀφέλῃς, ὡς ψυχὴν ἐξ-
 αμρήσεις σώματος· ἀλλ' οὐ γ' ἀτονεῖ καὶ κενεῖται τὸ ἔμ-
 πρακλον αὐτῶν, μὴ τοῖς ὕψει ζυγεπὶ ῥῶν νύμφον. ἢ
 μύθοι διαφέρει τῷ ἀρτίως εἰρημύς τὰ νῦν παραλ-
 γελλόμενα, (περιγραφὴ γάρ τις ἦν ἐκείνο τῶν ἄκρων
 λημμάτων, καὶ εἰς ἐνόητα ζυνταξίς), καὶ τίνι καθόλου
 τῶν αὐξήσεων παραλλάττει τὰ ὕψη, τῆς σαφηνείας
 αὐτῆς ἕνεκα ζυγλόμως διορίσειον.

12. Ο μὲν ἔν τῶν τεχνογράφων ὅρος ἐμοί γ'
 ἔκ ἀρεσός. αὐξήσεις ἐσι, φασὶ, λόγος μέγεθος περιτί-
 θεις τοῖς ὑποκειμένοις. δύναται γ' ἀμέλει καὶ ὕψος,
 καὶ πλάτος, καὶ τρόπων εἶναι κοινὸς ὅτος ὁ ὅρος, ἐπεὶ δὴ
 καὶ κείνα τῷ λόγῳ περιτίθῃσι ποῖόν τι μέγεθος. ἐ-
 μοὶ δὲ φαίνεται ταῦτα ἀλλήλων παραλλάττειν, ἢ
 κεῖται τὸ μὲν ὕψος ἐν διάρματι, ἢ δ' αὐξήσεις καὶ ἐν
 πλῆθει· διόπερ ἐκείνο μὲν καὶ νοήμασι ἐνὶ πολλὰ-
 κίς, ἢ δὲ πάντως μετὰ ποσότητος καὶ περιουσίας τινὸς

ὑφίσταται. καὶ ἔστιν ἡ αὐξήσις, ὡς τύπῳ περιλαβεῖν,
 συμπλήρωσις ἀπὸ πάντων τῶν ἐμφερομένων τοῖς
 πράγμασιν ὀρίων καὶ τόπων, ἰχυροποιῶσα τῇ ἐπιμο-
 νῇ τὸ καλεσκόασμενον ταύτῃ τῆς κρίσεως διεῶσα,
 ὅτι ἡ μὲν τὸ ζητούμενον ἀποδείκνυσιν, * * * *
 * * * πλεσιώτατα, καθάπερ τι πέλαιος, εἰς ἀ-
 ναπεπλάμενον κέχυται πολλαχῇ μέγεθος. ὅθεν, οἴ-
 μαί, καλὰ λόγον ὁ μὲν ῥήτωρ, ἅτε παθητικώτερος,
 πολὺ τὸ διάπυρον ἔχει, καὶ θυμικῶς ἐκφλεγόμενον
 ὁ δὲ, καθεστὼς ἐν ὄγκῳ καὶ μεγαλοπρεπείᾳ σεμνότητι,
 ἔχ' ἐφυκταί μὲν, ἀλλ' ἔχ' ἔτις ἐπέσραπται. οὐ κατ'
 ἄλλα δὲ τινα ἢ ταῦτα, ἐμοὶ δοκεῖ, φίλτατε Τερεν-
 τIANÈ, (λέγω δὲ, εἰ καὶ ἡμῖν ὡς Ἑλλήσιν ἐφείταί τι
 γινώσκειν,) καὶ ὁ Κικέρων τῷ Δημοσθένει ἐν τοῖς με-
 γέθεσι παραλλάττει. ὁ μὲν γὰρ ἐν ὕψει τὸ πλεόν ἀπο-
 τόμῳ, ὁ δὲ Κικέρων ἐν χύσει· καὶ ὁ μὲν ἡμέτερος διὰ
 τὸ μετὰ βίας ἕκαστα, ἔτι δὲ τάχως, ῥώμης, δεινό-
 τητος, οἷον καίειν τε ἅμα καὶ διαρπάζειν, σκηπτῷ
 τινι παρεικάζοιτ' ἂν ἢ κεραυνῷ· ὁ δὲ Κικέρων, ὡς
 ἀμφιλαφὴς τις ἐμπρησμὸς, (οἴμαί), πάντῃ νέμεται
 καὶ ἀνελίεται, πολὺ ἔχων καὶ ἐπίμονον αἰεὶ τὸ καῖον,
 καὶ διακληρονομόμενον ἄλλοτ' ἄλλοίως ἐν αὐτῷ, κα-
 τὰ διαδοχὰς ἀνατρεφόμενον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑ-
 μέεις ἂν ἄμεινον ἐπικρίνοιτε. καὶρὸς δὲ τῷ Δημοσθένει

νικῶ μὲν ὕψος καὶ ὑπερβιταμένον, ἔν τε ταῖς δεινώσεσι
καὶ τοῖς σφοδροῖς πάθεσι, καὶ ἔνθα δεῖ τὸν ἀκροατὴν τὸ
σύνολον ἐκπληῆσαι. τῆς δὲ χύσεως, ὅπως χρὴ κατα-
τλήσαι· τοπηγορίας τε γὰρ, καὶ ἐπιλόγοις κατὰ τὸ
πλεον, καὶ παραβάσει, καὶ τοῖς φραστικοῖς ἅπασι καὶ
ἐπιδεικτικοῖς, ἰσορίαις τε, καὶ φυσιολογίας, καὶ ἐκ ὀλί-
γοις ἄλλοις μέρεσιν ἀρμόδιος.

13. Ὅτι μέντοι ὁ Πλάτων (ἐπ' ἀνέμῳ γὰρ) τοιού-
τῳ τινὶ χάρματι ἀποφητὶ ῥέων ὑδὲν ἥττον μεγεθύνε-
ται, ἀεγνῶκώς τὰ ἐν τῇ Πολιτείᾳ [τὸν τύπον] ἐκ
ἀγνοεῖς. ‘οἱ ἄρα φρονήσεως, φησὶ, καὶ ἀρετῆς ἄπειροι,
‘δωχίας δὲ καὶ τοῖς τοιούτοις αἰεὶ ζυνόντες, κάτω
‘(ὡς ἔοικε) φέρονται, καὶ ταύτῃ πλανῶνται διὰ βίαν·
‘πρὸς δὲ τὸ ἀληθὲς ἄνω ἔτ' ἀνέβλεψαν πώποτε,
‘ἔτ' ἀνῆνέχθησαν, ὑδὲ βεβαίως τε καὶ καθαρᾶς ἡδονῆς
‘ἐγδύσαντο· ἀλλὰ, βοσκημάτων δίκην, κάτω αἰεὶ
‘βλέποντες, καὶ κεκυφότες εἰς γῆν καὶ εἰς τραπέζας
‘βόσκοντα χορταζόμενοι καὶ ὀχλῶντες, καὶ ἕνεκα τῆς
‘τάτων πλεονεξίας λακτίζοντες καὶ κυρίττοντες ἀλλή-
‘λων σιδηροῖς κέρασι καὶ ὀπλῆς ἀποκλιννύουσι δι' ἀ-
‘πληστίαν.’

Ενδείκνυται δ' ἡμῖν ἕτος ὁ ἀνὴρ, εἰ βυλοίμεθα
μὴ κατολιγωρεῖν, ὥς καὶ ἄλλη τις παρὰ τὰ εἰρημέ-
να ὁδὸς ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τείνει· ποῖα δὲ, καὶ τίς αὐτῇ;

ἢ τῶν ἔμπροσθεν μεγάλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν
 μίμησις τε καὶ ζήλωσις. καὶ τότε γε, φίλτατε, ἀπρίξ
 ἐχόμεθα τῷ σκοπῷ· πολλοὶ γὰρ ἀλλοτρίῳ θεοφορῶν-
 ται πνέματι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν καὶ τὴν Πυθίαν
 λόγος ἔχει τρίποδι πλεσιάζουσαν, (ἐνθα ῥῆγμ'
 ἔσι γῆς ἀναπνέειν, ὥς φασιν, ἀτμὸν ἐνθεον) αὐ-
 τόθεν ἐκκύμονα τῆς δαμονίης καθισαμένην δυνάμειος
 παραιτίκα χρησμοδεῖν κατ' ἐπίπνοιαν· ὥτως ἀπὸ
 τῆς τῶν ἀρχαίων μεγαλοφυΐας εἰς τὰς τῶν ζηλόνων
 ἐκείνης ψυχάς, ὥς ἀπὸ ἱερῶν σομίων, ἀπόρροιαί τι-
 νες φέρονται, ὑφ' ὧν ἐπιπνεόμενοι, καὶ οἱ μὴ λίαν φο-
 βασκοί, τῷ ἑτέρων συνενθουσιῶσι μεγέθει. μόνος Η-
 ρόδοτος Ομηρικώτατος ἐβλήετο; Στησίχορος ἔτι
 περύτερον, ὃ τε Ἀρχίλοχος· πάντων δὲ τούτων μά-
 λιστα ὁ Πλάτων, ἀπὸ τῷ Ομηρικῷ ἐκείνῳ νόματός
 εἰς αὐτὸν μυρίας ὅσας παραίσροπας ἀποχεττάσμε-
 νος. καὶ ἴσως ἡμῖν ἀποδείξεων ἔδει, εἰ μὴ τὰ ἑω-
 ῖδης καὶ οἱ περὶ Ἀμμώνιον ἐκλέξαντες ἀνέγραψαν.
 ἔστι δ' ἔκδοσις τοῦ πρᾶγμα, ἀλλ' (ὥς ἀπὸ καλῶν ἢ
 θῶν) ἢ πλάσματων, ἢ δημιουργημάτων ἀποτύψεις.
 καὶ ὅδ' ἂν ἐπακμάσας μοι δοκεῖ τηλικαῦτά τινα τοῖς
 τῆς φιλοσοφίας δόγμασι, καὶ εἰς ποιητικὰς ὕλας πολ-
 λαχῶν συνεμβῆναι καὶ φράσεις, εἰ μὴ περὶ πρῶταίων
 καὶ Δία πάντι θυμῷ πρὸς Ομηρον, (ὥς ἀνταγωνιστὴς

νέος πρὸς ἡδὴ τεθνασμασμένον), ἴσως μὲν φιλονεικώ-
 ληρον, καὶ οἶονεὶ διαδοραλίζόμενος, ἐκ ἀνωφελῶς δ' ὅμως,
 διηριςδέτο.

— ἀγαθὴ (ὡς κατὰ τὸν Ησίοδον) ἔρις ἦδε βρο-
 τοῖσι,

καὶ τῷ ὄντι καλὸς ἔτος καὶ ἀξιονικότατος ἀκλείας
 ἀγών τε καὶ σέφανος, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡττᾶσθαι τῷ πρὸς ἡμε-
 ρέων ἐκ ἄδοξον.

14. Οὐκὲν καὶ ἡμᾶς, ἡνίκ' ἂν διαπονώμεθα ὑψηλο-
 ρίας τι καὶ μεγαλοφροσύνης δέομενον, καλὸν ἀνα-
 πλάττεσθαι τῆς ψυχῆς, πῶς ἂν, εἰ τύχοι, ταυτὸ
 τῷδ' Ὀμηρος εἶπεν, πῶς δ' ἂν Πλάτων ἢ Δημοσθένης
 ὑψωσαν, ἢ ἐν ἰσορίᾳ Θεκυδίδης· πρὸς ἀπὸ πλόντα ὡς ἡ-
 μῖν κατὰ ζῆλον ἐκείνα τὰ πρὸς ὅσα, καὶ οἷον διαπρέ-
 ποιῶν, τὰς ψυχὰς ἀνοίσει πῶς πρὸς τὰ ἀνειδωλοποι-
 ῶμενα μέτρα. ἔτι δὲ μᾶλλον, εἰ καὶ κείνο τῇ διανοίᾳ
 πρὸς συγγραφοίμεθα, πῶς ἂν τόδε τι ὑπὸ ἐμῷ λεγό-
 μενον παρὼν Ὀμηρος ἤκυσεν, ἢ Δημοσθένης, ἢ πῶς
 ἂν ἐπὶ τῷ τῷ διετέθησαν τῷ ὡς ὄντι μέγα τὸ ἀγώνισ-
 μα, τοῖσιν ὑποτίθεσθαι τῷ ἰδίῳ λόγων δικαστήρι-
 ον καὶ δέατρον, καὶ ἐν τηλικούτοις ἡρώσι, κριτῆς τε καὶ
 μάρτυσιν, ὑπέχειν τῷ γραφομένων ἀδύνας πε-
 παῖχθαι. πλείον δὲ τῶν παρορμητικόν, εἰ πρὸς ἡ-
 θείας, πῶς ἂν ἐμῷ ταῦτα γράψαντος ὁ μετ' ἐμῷ

πᾶς ἀκύνειεν αἰών; εἰ δέ τις αὐτόθεν φοβοῖτο, μὴ τῷ
 ἰδίῳ βίῳ καὶ χρόνῳ φθέγγαί τι ὑπερήμερον, ἀνάγκη
 καὶ τὰ συλλαμβανόμενα ὑπὸ τῆς τέτῃ ψυχῆς, ἀτε-
 λῇ καὶ τυφλᾷ ὥσπερ ἀμβλῦσθαι, πρὸς τὸν τῆς ὑπερο-
 φημίας ὅλως μὴ τελεσχορέμενα χρόνον.

15. Οἷον, καὶ μεγαληγορίας, καὶ ἀγῶνος ἐπὶ τέ-
 τοις, ὧν νεανία, καὶ αἱ φαντασίαι παρασκευαστικώτα-
 ται· ὅτω γὰρ εἰδωλοποιίας αὐτὰς ἔνιοι λέγουσι κα-
 λῆται μὲν γὰρ κοινῶς φαντασία, πᾶν ἐννόημα λόγου
 ῥηνητικόν, ὅπως ἐν παριστάμενον· ἥδη δ' ἐπὶ τέτων
 κεκράτηκε τῆνομα, ὅταν ἂν λέγῃς, ὑπὸ ἐνθυσιασμῶ
 καὶ πάθος βλέπειν δοκῇ, καὶ ὅψιν τιθῇ τοῖς ἀκύν-
 εσιν. ὥς δ' ἕτερόν τι ἢ ῥητορικὴ φαντασία βέλεται,
 καὶ ἕτερον ἢ παρὰ ποιητῶν, ἐκ ἂν λάθοι σε, εἴδ' ὅτι
 τῆς μὲν ἐν ποιήσει τέλος ἐστὶν ἐμπληξίς, τῆς δ' ἐν
 λόγοις ἐνάρχεια· ἀμφοτέραι δ' ὁμῶς τῷτ' ἐπιζητῶ-
 σι, τὸ συλκεκινημένον.

Ω μῆτερ, ἱκετῶ σε μὴ πίσειέ μοι

Τὰς αἵματωπὺς καὶ δρακονιώδεις κόρας·

Αὐταὶ γὰρ, αὐτὰι πλεσίον θρώσκουσί μιν.

καὶ,

Οἱ μοι, κτανεῖ με ποτὶ φύγω;

ἐνλαῶθ' ὁ ποιητὴς αὐτὸς εἶδεν ἐριννύας· ὁ δὲ ἐφαν-
 τίσθη, μικρῷ δεῖν θεάσασθαι καὶ τὴν ἀκύνοντα ἡνάγ-

κασεν. ἔσι μὲν ἔν φιλοπονώτατος ὁ Εὐριπίδης δύο
 ταυτὶ πάθη, μανίας τε καὶ ἔρωτας, ἐκβραγῶδηται,
 καὶν τέτοις, ὡς ἔκ οἷδ' εἴ τιςιν ἑτέροις, ἐπιτυχέας.
 ἢ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιτίθεσθαι φαντασίαις
 ἔκ ἄτολμος· ἥκιστα γέ τοι μεγαλοφυῆς ὢν, ὅμως τὴν
 αὐτὸς αὐτῇ φύσιν ἐν πολλοῖς ἡμέραις τραγικὴν περ-
 νιάσκει, καὶ παρ' ἑκάστα ἐπὶ τῇ μεγεθῶν, ὡς ὁ Ποι-
 ητὴς,

Οὐρῇ δὲ πλάσας τε καὶ ἰχθίον ἀμφοτέρωθεν
 Μασίεται, ἐὲ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι.
 Τῷ γὰρ Φαίθονι παραδιδὼς τὰς ἡνίας ὁ Ἥλιος,
 Ελα δέ, μήτε Λιβυκὸν ἀνθέρ' εἰσβαλὼν
 Κράσιν γὰρ ὑγρὰν ἔκ ἔχων, ἀψίδα σὴν
 Κάτω δῆσει, —————

φησὶν. εἶδ' ἐξῆς,

Ἰεὺ δ' ἐφ' ἐπὶ Πλειάδων ἔχων δρόμον.
 Τοσαῦτ' ἀκύντας εἶτ' ἔμαρψεν ἡνίας
 Κρύσας δὲ πλάσας πλεροφόρων, ὀχημάτων
 Μεθῆκεν· αἱ δ' ἐπὶ ἀντὶ ἐπ' ἀνθέρους πλοχάς.
 Πατὴρ δ' ὅππασθε νῶτα σείρειν βεβῶς
 Ἰππᾶδε, παῖδα νεθετῆς, ἐκείσ' ἔλα,
 Τῇ ῥα σρέφ' ἄρμα, τῇ δέ. —————

ἄρ' ἔκ ἂν εἴποις, ὅτι ἡ ψυχὴ τῷ γράφοντι συνεπι-
 βάλλει τῷ ἄρματι, καὶ συλκινδυνάσκει τοῖς ἵπποις

Συνεπλήρωται; ἔ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῖς ἑρμῆσι ἐκείνοις
 ἔργοις ἰσοδρομῶσα ἐφέρετο, τοιαῦτ' ἂν ποτε ἐφανίσ-
 θη. ὁμοία καὶ τὰ ἐπὶ τῆς Κασάνδρας αὐτῷ,

Ἀλλ', ὦ φίλιπποι Τρῶες——.

τῷ δ' Αἰχὺλῃ φαντασίᾳς ἐπιτολμῶντος ἡρώικωτά-
 τας, (ὥσπερ καὶ οἱ ἐπὶ τῇ Θήβᾳ παρ' αὐτῷ,

Ἄνδρες, φησὶν, ἐπὶ τῇ Θήβᾳ λοχαγέται,

Ταυροφαγῶντες εἰς μελάνδετον ζῆλος,

Καὶ διδύμωντες χερσὶ ταυρεῖν φόνος,

Ἄρην τ', Ἐνυώ, καὶ φιλαμάστον Φόβον

Ὀρκωμότησαν,—————

τὸν ἴδιον αὐτῷ πρὸς ἀλλήλους δίχα οἴκῳ συνομύ-
 μμοι θάνατον), ἐνίοτε μῦθοι ἀκαλεργάστους, καὶ οἷο-
 νεὶ ποικιλεῖς τὰς ἐννοίας καὶ ἀμαλάντως φέροντος,
 ὁμῶς ἑαυτὸν ὁ Εὐριπίδης καὶ ἐκείνοις ὑπὸ φιλοτιμίας
 τοῖς κινδύνοις προσβιβάζει. καὶ παρὰ μὲν Αἰχὺλῃ
 παραδόξως τὰ τῷ Λυκέρῳ βασίλειᾳ κατὰ τὴν ἐπι-
 φάνειαν τῷ Διονύσῳ θεοφορεῖται,

Ἐνθυσίᾳ δὴ δῶμα, βακχάει σέγη·

ὁ δ' Εὐριπίδης τὸ αὐτὸ τῷδε ἑτέρως ἐφηδύνας ἐξεφώ-
 νησε,

Πᾶν δὲ ξυμβάκχας ὄρος.

Ἀκρως δὲ καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐπὶ τῷ Θηήσκοντος Οἰδίπῳ καὶ
 ἑαυτὸν μετὰ διοσημείας τινὸς δάπνοιος πεφάνισται,

καὶ τὸν ἀπόπλεον τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ τ' Ἀχιλλέ-
 ως προφαινομένης τοῖς ἀναγομένοις ὑπὲρ τῆς τάφου.
 ἦν ἐκ οὗτοιο εἴ τις ὄψιν ἐναργέστερον εἰδωλοποίησε Σι-
 μωνίδου· πάντα δ' ἀμήχανον παραλίθευσα. οὐ μὴν
 ἀλλὰ τὰ μὲν παρὰ τοῖς ποιηταῖς μυθικώτερον ἔχει
 τὴν ὑπερέκπλησιν, ὡς ἔφη, καὶ πάντῃ τὸ πιστὸν ὑ-
 περάρυσαν· τῆς δὲ ρητορικῆς φαντασίας, κάλλιστον αἰεὶ
 τὸ ἔμπρακτον καὶ ἐνάληδες· δευτέρῳ δὲ καὶ ἔκφυλοι αἱ
 παραβάσεις, ἡνίκ' ἂν ἡ ποιητικὴ τῶν λόγων καὶ μυθώ-
 δος τὸ πλᾶσμα, καὶ εἰς πάντων περσεκπίπλον τὸ ἀδύ-
 νατον· ὡς ἡδὴ καὶ Δία καὶ οἱ κατὰ ἡμᾶς δεινοὶ ῥήτορες,
 κατὰ πῦρ οἱ τραγωδοὶ, βλέπουσιν ἐριννύας· καὶ οὐδὲ
 ἐκείνο μαθεῖν οἱ ἡρώες δύναται, ὅτι ὁ λέγων Ο-
 ρένης,

Μέθες, μί' ἔσα τῶν ἐμῶν ἐριννύων·

Μέσον μὲν ὀχμαΐεις, ὡς βάλης εἰς τάρταρον,
 φαντάζεται ταῦτά, ὅτι μάνεται. τί ἔν ἡ ρητορικῇ
 φαντασία δύναται; πολλὰ μὲν ἴσως καὶ ἄλλα τοῖς
 λόγοις ἐναγώνια καὶ ἐμπαθεῖ περσεύειν· κατακιρ-
 ναμένη μὲντοι ταῖς πραγματικαῖς ἐπιχειρήσεσιν, ἐ-
 πείθει τὸν ἀκροατὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ δαλῆται. καὶ
 μὴν εἴ τις, φησὶν, αὐτίκα δὴ μάλα κραυγῆς ἀκνέ-
 σσει περὶ τῶν δικαστηρίων, εἴτ' εἴποι τις, ὡς ἀνέωκ'
 τὸ δεσμωτήριον, οἱ δὲ δεσμῶται φάγουσιν, ἔθεις ἔ-

τως, ἔτε γέρων ἔτε νέος, ὀλίγωρός ἐστιν, ὃς ἔχει βο-
 ηθήσῃ καθ' ὅσον δύναται. εἰ δὲ δὴ τις εἴποι παρελ-
 θὼν, ὡς ὁ τέτυκς ἀφείς ἑτὸς ἐστιν, ὑδὲ λόγος τυχῶν
 παραιτίκ' ἂν ἀπόλοιτο. ὡς γὰρ Δία καὶ ὁ Ὑπερίδης
 καλῆγορέμβρος, ἐπειδὴ τὴς δούλης μετὰ τὴν ἡττάν ἐ-
 λελθέρας ἐψηφίσατο, τῷτο τὸ ψήφισμα, εἶπεν, ἔχ
 ὁ ῥήτωρ ἔγραψεν, ἀλλ' ἢ ἐν Χαλρωνείᾳ μάχῃ· ἄ-
 μα καὶ τῷ πραγματικῷ ἐπιχειρεῖν ὁ ῥήτωρ σφεάν-
 ησαι· διὸ καὶ τὸν τῷ πείθειν ὄρον ὑπερβέβηκε τῷ λήμ-
 ματι. φύσει δὲ πῶς ἐν τοῖς τοιούτοις ἅπασιν αἰετῶ
 κρείττονος ἀκρόμην ὅθεν ἀπὸ τῆς ἀποδεικτικῆς περι-
 ελκόμεθα εἰς τὸ κατὰ φαντασίαν ἐκπληκτικόν, ὃ τὸ
 πρᾶγματικόν ἐκρύπτει) περιλαμπόμβρον. καὶ τῷτ' ἐκ
 ἀπεικότως πάχομην· δυοῖν καὶ συνιστομῶν ὑφ' ἐν,
 αἰετὸ κρείττον ἐκτελεῖ τὴν διατέραν δύναμιν περι-
 παῖ. τοσαῦτα περὶ τῆς κατὰ τὰς νοήσεις ὑψηλῶν, καὶ
 ὑπὸ μεγαλοφροσύνης, ἢ μιμήσεως, ἢ φαντασίας ἀπο-
 γνηωμῶν ἀρκέσει.

16. Αὐτόθι μέντοι καὶ ὁ περὶ χημάτων ἐφεξῆς τέ-
 λειος τόπος· καὶ καὶ ταῦτ', ἂν ὅν δεῖ (κατάζηται) τρέ-
 πον, ὡς ἔφην, ἐκ ἂν ἢ τυχῶσα μεγέθους εἴη μερίς· ἢ
 μὴν ἀλλ', ἐπεὶ τὸ πάντα διακριβῶν πολὺ ἔργον ἐν
 τῷ παρόντι, μᾶλλον δ' ἀπεριόριστον, ὀλίγα τῆς, ὅσα
 μεγαληγορίας ἀποτελεστικὰ, τῷ πεισώσαναι τὸ πρᾶ-

κείμενον ἔνεκα καὶ δὴ διέξιμην. ἀποδείξιν ὁ Δημοαδένης
 ὑπὲρ τῆς πεπολιτῶμένων εἰσφέρει· τίς δ' ἦν ἡ καλὰ
 φύσιν χρῆσις αὐτῆς; ἔχ' ἡμάρτετε, ὦ τὸν ὑπὲρ τῆς
 ἡμῶν Ελλήνων ἐλπίδας ἀγῶνα ἀράμφοι· ἔχετε
 δὲ οἰκῆα τέττε παραδείγματ'· ὕδ' οἱ ἐν Μα-
 ραθῶνι ἡμαρτον, ὕδ' οἱ ἐν Σαλαμῖνι, ὕδ' οἱ ἐν Πλα-
 ταῖς· ἀλλ', ἐπειδὴ (καθάπερ ἐμπνέουσιν ἐξαίφ-
 νης ὑπὸ θεῶ, καὶ οἷον εἰ φοιβόληπτος γυμνός) τὸν
 τῆς ἀριστείας τῆς Ἑλλάδος ὅρκον ἐξεφώνησεν, ἔκ' ἔσ-
 τιν ὅπως ἡμάρτετε, ὅ μὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι περ-
 κινδυνεύσαντας, φαίνε' δι' ἐνὸς τῷ ὁμοτικῷ χήμα-
 τος, ὅπερ ἐνθάδε ἀποστροφὴν ἐγὼ καλῶ, τὴν μὲν περ-
 γόνους ἀποθεώσας, (ὅτι δὲ τὴν ἔτις ἀποθανόντας ὡς
 θεοὺς ὁμνύειν παριστάνων) τοῖς δὲ κρίνῃσι τὸ τῆς ἐκεί-
 περ κινδυνεύσαντων ἐπιθεῖς φρόνημα, τὴν δὲ τῆς ἀπο-
 δείξεως φύσιν μεθεσθῶς εἰς ὑπερβάλλον ὕψος καὶ
 πάθος καὶ ξένων καὶ ὑπερφυῶν ὀρκῶν ἀξιοπιστίαν, καὶ ἄ-
 μα παγώνειόν τινα καὶ ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυ-
 χὰς τῆς ἀκρόντων καθίει λόγον ὡς κενεζομένης ὑπὸ
 τῆς ἐλκωμίων μηδὲν ἔλαττον τῇ μάχῃ πρὸς Φίλιππον,
 ἢ ἐπὶ τοῖς κατὰ Μαραθῶνα καὶ Σαλαμῖνα νικητηρί-
 οις, παρίσταναι φρονεῖν. οἷς πᾶσι τὴν ἀκροατὴν διὰ
 τῆς χιμαλίσμῃς (υναρπάσας ὥχετο· καὶ τοὶ παρὰ
 τῷ Εὐπόλιδι τῆς ὀρκῆς τὸ πᾶν φασὶν ἀρῆσθαι,

Οὐ γάρ, μὰ τὴν Μαραθῶνι τὴν ἐμὴν μάχην,

Χαίρων τις αὐτῶν τὸ μὲν ἀλγυνεῖ κέαρ.

ἔσι δὲ ὃ τὸ ὁπωσὺν τινὰ ὁμόσαι μέγα, τὸ δὲ πῦρ, καὶ
 πῶς, καὶ ἐφ' ὧν χαίρων, καὶ τίτος ἕνεκα. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν
 ἔδεν ἐς εἰ μὴ ὄρκος, καὶ πρὸς ἀτυχῆσας ἔτι, καὶ ὃ
 θεωμένους παρηγορίας, τὸς Αθηναίους· ἔτι δ' ἔχι τὸς
 ἄνδρας ἀπαθανάτισας ὁ ποιητὴς ὤμοσεν, ἵνα τῆς
 ἐκείνων ἀρετῆς τοῖς ἀκύνειν ἐνέκη λόγον ἄξιον, ἀλλ'
 ἀπὸ τῶν προκινδυνεύσαντων ἐπὶ τὸ ἄψυχον ἀπεπλα-
 νήθη, τὴν μάχην· παρὰ δὲ τῷ Δημοσθένει πεπραγ-
 μάτ' αὐτῶν πρὸς ἡτλημένους ὁ ὄρκος, ὡς μὴ Χαίρωνται
 ἐπ' Αθηναίους ἀτύχημα φαίνεσθαι. καὶ ταῦτόν, ὡς
 ἔφην, ἅμα ἀπόδειξις ἐστὶ τῷ μηδὲν ἡμαρτηκέναί, πα-
 ράδειγμα, ὄρκων πίστις, ἐγκώμιον, παρτροπή. καὶ πῶς
 δὴ περὶ ὑπὸ τῷ ῥήτορι, 'λέγεις ἡτλῶν πολυτ' ἀνά-
 ' μιν, εἴτα νίκας ὁμνύεις,' διὰ ταῦθ' ἐξῆς κανονί-
 ζει καὶ δι' ἀσφαλείας ἄγει καὶ ὀνόματα, διδάσκων ὅτι
 καὶ βαρύνει τὴν νίκην ἀναγκαῖον· 'τὸς προκινδυ-
 ' νεύσαντας, φησὶν, ἐν Μαραθῶνι τῶν παργόνων,
 καὶ τὸς Σαλαμῖνι, καὶ τὸς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχί-
 ' σαντας, καὶ τὸς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους.' ἔδα-
 μῦ 'νικήσαντας' εἶπεν, ἀλλὰ πάντῃ τὸ τῷ τέλει
 διακέκλοφεν ὄνομα, ἐπειδὴ περὶ ἦν ἀτυχῆς, καὶ τοῖς
 κατὰ Χαίρωνται ὑπεραντίον· διόπερ καὶ τὸν ἀκροα-

τὴν φθάνων ἄθυς ὑποφέρει, ὅς ἅπαντας ἔθαψε δι-
 'μοσία, φησὶν, ἢ πόλις, Αἰχίνη, ἔχῃ τὰς κατορ-
 'θώσας μόνες.'

17. Οὐκ ἄξιον δ' ἐπὶ τούτῳ τῷ τόπῳ παραλι-
 πᾶν ἐν τι ᾧ ἡμῖν τεθεωρημένων, φίλτατε, (ἔσται δὲ
 πάντῳ συντομον) ὅτι φύσει πως συμμαχεῖ τῷ ὕφει
 τὰ χήματα, καὶ πάλιν ἀντισυμμαχεῖται θαυμαστῶς
 ὑπ' αὐτῷ. πῇ δὲ καὶ πῶς, ἐγὼ φράσω. ὑποπλὸν ἐστὶν
 ἰδίως τὸ διὰ χημάτων πανουργεῖν, καὶ πρὸς ἄλλον
 ὑπόνοιαν ἐνέδρας, ἐπιβελῆς, παραλογισμῶν καὶ ταῦθ',
 ὅταν ἢ πρὸς κριτὴν κύριον ὁ λόγος, (μάλις δὲ πρὸς
 τυράννης βασιλέας, ἡγεμόνας ἐν ὑπεροχαῖς) ἀγαν-
 ακλεῖ γὰρ ἄθυς, εἰ, ὡς πάντες ἄφρων, ὑπὸ τεχνίτῃ ρή-
 τορος χημαλίοις κατασοφίζεται καὶ εἰς καταφρόνησιν
 ἑαυτοῦ λαμβάνων τὸν παραλογισμόν, ἐνίοτε μὲν ἀ-
 ποθηρῖνται τὸ συνολόν, καὶ ἐπικραλήσῃ δὲ τῷ θυμῷ,
 πρὸς τὴν πειθῶ ᾧ λόγων πάντως ἀντιδιαλίσθῃ. διό-
 περ καὶ τότε ἄριστον δοκεῖ τὸ χῆμα, ὅταν αὐτὸ τῷ
 το διαλανθάνῃ, ὅτι χῆμά ἐστι. τὸ τοίνυν ὕψος καὶ πά-
 θος τῆς ἐπὶ τῷ χηματίζειν ὑπονοίας ἀλέχημα καὶ
 θαυμασὴ τις ἐπικυρία καθίσταται καὶ πῶς παραληφ-
 θεῖσα ἢ τῷ πανουργεῖν τέχνῃ τοῖς κάλλεσι καὶ μεγέθε-
 σι τὸ λοιπὸν δέδουκε, καὶ πᾶσαν ὑποψίαν ἐκπέφαλμεν.
 ἱκανὸν δὲ τεκμήριον τὸ θεωρημένον, καὶ τὰς ἐ,

‘Μαραθῶνι.’ τίνι γὰρ ἐνλαῶθ’ ὁ ῥήτωρ ἀπέκρυψε τὸ χῆμα; δῆλον, ὅτι τῷ φῶσι αὐτῷ· χεδὸν γὰρ, ὥπερ καὶ τὰ μυδρά φέγγη ἐναφανίζεῖ) τῷ ἡλίῳ περιαιγόμενα, ὕτω τὰ τῆς ῥητορικῆς σοφίσματα ἐξαμαυροῖ περιχυθὲν πάνλοθεν τὸ μέγεθος. οὐ πόρρω δ’ ἴσως τέτο καὶ ἐπὶ τῆς ζωγραφίας τι συμβαίνει ἐπὶ γὰρ τῷ αὐτῷ κειμῶν ἐπιπέδῳ παραλλήλων ἐν χρώμασι τῆς χιᾶς τε καὶ τῷ φώϊος, ὅμως προὔπαντ’ τε τὸ φῶς ταῖς ὀφείσι, καὶ ἂ μόνον ἔξοχον, ἀλλὰ καὶ ἐγγυτέρω παραπολὺ φαίνεται. οὐκ ἔν καὶ τῶν λόγων τὰ πάθη καὶ τὰ ὕψη, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐγγυτέρω κείμενα διὰ τε φυσικὴν τινα (υἱσθύνειαν καὶ διὰ λαμπρότητα, αἷ τῶν χημάτων προεμφανίζεῖ), καὶ τὴν τέχνην αὐτῶν ἀποσκιάζει καὶ οἷον ἐν καλακαλύψει τηρεῖ.

18. Τί δ’ ἐκείνα φῶμιν, τὰς πᾶσις τε καὶ ἐρωτήσεις; ἄρα ἔκ αὐταῖς ταῖς τῶν χημάτων εἰδοποιήσεως παραπολὺ ἐμπρακτότερα καὶ σοβαρώτερα συνίσταται τὰ λεγόμενα; ‘ἢ βλέπετε, εἰπέ μοι, περιϊόντες ἀλλήλων πυνθάνεσθαι, λέγεται τι καμνόν; τί γὰρ ἂν γήνοιτο [τύτν] καμνότερον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ καλαπολεμῶν τὴν Ἑλλάδα; τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί, ἀλλ’ ἀδενεῖ· τί δ’ ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ ἂν ὅτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιεῖτε.’ καὶ πάλιν, ‘πλέωμιν ἐπὶ Μακεδονίαν, φη-

'σί· ποῖ δὴ προσορμίσμεθα; ἤρετό τις· ἀρήσεται (α-
 'θρα τῷ Φιλίππῳ πρᾶγματων αὐτὸς ὁ πόλεμος.
 ἦν δὲ, ἀπλῶς ρηθὲν, τὸ πρᾶγμα τῷ παντὶ καταδε-
 ἔσετον. νυνὶ δὲ τὸ ἔνθεν καὶ ὁξυρρόπον τῆς πάσης καὶ
 ἀποκρίσεως, καὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸν ὡς πρὸς ἕτερον ἀν-
 θυπαντῶν ὃ μόνον ὑψηλότερον ἐποίησε τῷ χημαλισ-
 μῳ τὸ ρηθὲν, ἀλλὰ καὶ πιστότερον. ἄγει γὰρ τὰ πα-
 θητικά τότε μάλλον, ὅταν αὐτὰ φαίνοι μὴ ἐπίλη-
 δάειν αὐτὸς ὁ λέγων, ἀλλὰ ἡγῶν ὁ καγρός· ἡ δ' ἐρω-
 τησις ἢ εἰς ἑαυτὸν, καὶ ἀποκρίσις μιμῆται τῷ πάθους
 τὸ ἐπίκαρον. σχεδὸν γὰρ, ὡς αἱ ὑφ' ἑτέρων ἐρωτώμενοι,
 παροξύνοντες ἐκ τῷ παραχρῆμα, πρὸς τὸ λεχθὲν
 ἐναγωνίως καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀληθείας ἀνθυπαντῶσιν· ὅ-
 τω τὸ χῆμα τῆς πάσης καὶ ἀποκρίσεως, εἰς τὸ
 δοκεῖν ἕκαστον τῷ ἰσχυροτέρῳ ἐξ ὑπογῆς κενιῶσθαι
 τε καὶ λέγεσθαι, τὸν ἀκροατὴν ἀπάγον καὶ παραλογίζε-
 σθαι. ἔτι ταῖσιν, (ἐν γὰρ τι τῷ ὑψηλοτάτῳ τὸ Ηροδό-
 τειον περὶ δαταί,) εἰ ὅτως ἔ * * * * *
 19. * * * * * πλοκα
 ἐκπίπτει, καὶ οἷον ἐπεχῆται τὰ λεγόμενα, ὀλίγη
 δεῖν φθάνοντα καὶ αὐτὸν τὸν λέγοντα. καὶ συμβαλόντες,
 'φισὶν ὁ Ξενοφῶν, τὰς ἀσπίδας, ἐωθέοντο, ἐμάχον-
 το, ἀπέκλεινον, ἀπέθνησκον. καὶ τὰ τῷ Εὐρυλόχῳ,
 Ηιομῶ, ὡς ἐκέλευε, ἀνὰ δρυμὰ, φαίδιμ' Οδυσσεύ·

Ευρομῆν ἐν βήσῃσι τελευτῶντα δώματα καλὰ·
 Τὰ γὰρ ἀλλήλων διακεκομμένα, καὶ ὕδην ἤτλον κατε-
 παδασμένα, φέρει τῆς ἀγωνίας ἔμφασιν, ἅμα καὶ ἐμ-
 ποδιζέσης τι καὶ συνδιοικέσης. τοιαῦθ' ὁ Ποιητὴς ἐξ-
 ἤνεγκε διὰ τῶν ἀσυνδέτων.

20. Αἰσῶς δὲ καὶ ἡ ἐπὶ ταυτὸ συνέδος τῶν χημά-
 των εἴωθε κινεῖν· ὅταν δύο ἢ τρία, οἷον κατὰ Συμ-
 μορίας ἀνακρινάμενα, ἀλλήλοις ἐρανίζῃ τὴν ἰχὺν,
 τὴν πειθῶ, τὸ κάλλος. ὅποια καὶ τὰ εἰς τὸν Μειδί-
 αν, ταῖς ἀναφοραῖς ὁμῶς καὶ τῇ διαλυπώσει συναναπε-
 πλεγμένα, τὰ ἀσύνδετα· ‘πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσῃεν ὁ
 ‘τύπλων, ὧν ὁ παθὼν ἐνία ὕδ' ἂν ἀπαγγέλοι δύναιτο
 ‘ἐτέρῳ, τῷ χήματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ· εἴθ',
 ἵνα μὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὁ λόγος ἰὼν εἴη, (ἐν γάρ τῳ τὸ
 ἡρεμῶν, ἐν ἀταξίᾳ δὲ τὸ πάθος, ἐπεὶ φορὰ ψυχῆς
 καὶ (υλκίνησις ἐστίν), εὐθὺς ἐπ' ἄλλα μεθῆλαιο ἀσύν-
 δετα, καὶ ἐπαναφοράς, ‘τῷ χήματι, τῷ βλέμματι,
 ‘τῇ φωνῇ, ὅταν ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρὸς, ὅταν
 ‘κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης· ὕδην ἄλλο διὰ τούτων
 ὁ ρήτωρ, ἢ ὅπερ ὁ τύπλων, ἐργάζεσθαι τὴν διάνοιαν
 τῶν δικαστῶν τῇ ἐπαλλήλῳ πλῆττει φορᾷ. εἴτ' ἐνλιῦ-
 θεν πάλιν, ὡς εἰ κατὰ γίδεις, ἄλλην ποιούμενος ἐμβο-
 λὴν, ‘ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης, φησὶ ταῦτα
 ‘κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπος αἰθεὶς ὄντας τῷ

‘ περὶ πηλακίζεσθαι ὕδεις, ταῦτα ἀπαγγέλλων, δύ-
 ‘ ναι το τὸ δεινὸν παρασῆσαι. οὐκ ἔν τὴν μὲν φύσιν
 τῷ ἱπαναφορῶν καὶ ἀσυνδέτων πάντῃ φυλάττει τῇ
 συνεχεῖ μεμβολῇ. ὅτως αὐτῷ καὶ ἡ τάξις ἀτακτον,
 καὶ ἔμπαλιν ἡ ἀταξία ποῖαν περιλαμβάνει τάξιν.

21. Φέρε ἔν περὶ οὗτος τὴν συνδέσμους, εἰ θέλοισι,
 ὡς ποιοῦσιν οἱ Ἰσοκράτειοι, ‘ καὶ μὴν ὕδε τῷτο χρῆ
 ‘ παραλιπεῖν, ὡς πολλὰ ἂν ποιήσκειν ὁ τύπλων,
 ‘ — πρῶτον μὲν τῷ χήματι, εἴτα δὲ τῷ βλέμ-
 ‘ ματι, εἴτα γε μὴν αὐτῇ τῇ φωνῇ’ καὶ εἴσῃ, καλὰ
 τὸ ἐξῆς ὅτως παραγράφων, ὡς τῷ πάθος τὸ συν-
 δεδιωγμένον καὶ ἀποτραχυνόμενον, εἰάν τοῖς συνδέσμοις
 ἐξομαλίσῃς εἰς λειότησα, ἄκνῆρόν τε προσώπει, καὶ
 αὐτὸς ἔσβεσαι ὥσπερ γὰρ, εἰ τις συνδύσει τῷ θεόνῳ,
 τὰ σώματα, τὴν φορὰν αὐτῶν ἀφήρη), ὅτως καὶ τὸ
 πάθος ὑπὸ τῷ συνδέσμων καὶ τῷ ἄλλων προσθηκῶν
 ἐμποδιζόμενον ἀγανακτεῖ τὴν γὰρ ἐλκιδερίαν ἀπολύει
 τῷ δρόμῳ, καὶ τὸ ὡς ἀπ’ οργάνῳ τινὸς ἀφίεσθαι.

22. τῆς δὲ αὐτῆς ιδέας καὶ τὰ ὑπερβαλὰ διετέον
 ἔσι δὲ λέξεων, ἢ νοήσεων ἐκ τῷ κατ’ ἀκολουθίαν κεκι-
 νημένη τάξις, καὶ οἷον χαρὰ κλῆρ ἐναγωνίῳ πάθος ἀ-
 ληθέας. ὡς γὰρ οἱ τῷ ὄντι ὀργιζόμενοι, ἢ φοβούμενοι,
 ἢ ἀγανακτῶντες, ἢ ὑπὸ ζηλοτυπίας, ἢ ὑπὸ ἄλλῃ τι-
 νος (πολλὰ γὰρ καὶ ἀναρίθμητα πάθη, καὶ ὅτ’ ἂν εἰ-

πῆν τις ὁπόσα δύναμις) ἐκάστοτε παρὰπίπλοιν, ἄλ-
 λα προθέμενοι πολλάκις ἐπ' ἄλλα μέλαπιδῶσι, μέ-
 σα τινὰ παρεμβαλόντες ἀλόγως, εἴτ' αὖθις ἐπὶ τὰ
 πρῶτα ἀνακυκλῶντες, καὶ πάντῃ πρὸς τῆς ἀγωνίας,
 ὡς ὑπὸ ἀσάτῃ πινδάρου, τῇδε καὶ κεῖσε ἀγχιερόφως
 ἀντισπῶμενοι τὰς λέξεις, τὰς νοήσεις, τὴν ἐκ τῆ κα-
 λὰ φύσιν εἰρμῶ παντοίως πρὸς μυρίας τροπὰς ἐναλ-
 λάττειν τάξιν· ὅτω παρὰ τοῖς ἀρίστοις (ὕψι γραφεῖ-
 σι διὰ τῆς ὑπερβατικῆς ἢ μίμησις ἐπὶ τὰ τῆς φύσεως
 ἔργα φέρεται· (τότε γὰρ ἡ τέχνη τέλειος, ἢ ἴκ' ἀν-
 φύσις εἶναι δοκῇ, ἢ δ' αὖ φύσις ἐπιτυχὴς, ὅταν λαν-
 θάνωσιν περιέχῃ τὴν τέχνην)· ὥπερ λέγει ὁ Φωκα-
 δὲς Διονύσιος παρὰ τῷ Ηροδότῳ, 'ἐπὶ ξυρῶ γὰρ ἀκ-
 μῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρᾶγματα, ἄνδρες Ἴωνες, εἶναι
 ' ἐλθέροισι, ἢ δύλοις, καὶ τέτοις ὡς δραπετήσι. νῦν
 ' ὦν, ὑμεῖς ἦν μὲν βύλησθε ταλαπωρίας ἐνδέκεισ-
 ' θαι, τὸ παραχρῆμα μὲν πόνος ὑμῖν ἔσται· οἱοί
 ' τε δὲ ἔσεσθε ὑπερβαλέσθαι τὰς πολεμίας· ἐνλαῶθ'
 ἦν τὸ καλὰ τάξιν. ' ὦ ἄνδρες Ἴωνες, νῦν καμρὸς ἐσιν
 ' ὑμῖν πόνος ἐπιδέχεσθαι· ἐπὶ ξυρῶ γὰρ ἀκμῆς ἔχει)
 ' ἡμῖν τὰ πρᾶγματα· ὁ δὲ τὸ μὲν, ' ἄνδρες Ἴωνες,
 ὑπερεβίβασεν· προεισέβαλε γὰρ εὐθύς ἀπὸ τῆ φό-
 βου, ὡς μὴδ' ἀρχὴν φθάνων πρὸς τὸ ἐφεσὼς δέος
 προσαγρεῦσαι τὰς ἀκρόντας· ἔπειτα δὲ τὴν τῆς νοη-

μάτων ἀπέσρεψε τάξιν· πρὸ γὰρ τῆ φῆσαι, ὅτι αὐ-
 τὸς δὲι πονεῖν, (τῆτο γάρ ἐστιν ὁ παρακελεύεται),
 ἔμπροσθεν ἀποδίδωσι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν πονεῖν δεῖ,
 ἑπὶ ξυρῷ ἀκμῆς, φήσας, ἔχεται ἡμῖν τὰ πρᾶγ-
 ματα· ὡς μὴ δοκεῖν ἐσκεμμένα λέγειν, ἀλλ' ἡναγ-
 κασμένα. ἔτι δὲ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης, καὶ τὰ φύ-
 σει πάντως ἡνωμένα καὶ ἀδιανέμητα ὁμῶς ταῖς ὑ-
 περβάσεσιν ἀπ' ἀλλήλων ἄγειν δεινότατος. ὁ δὲ Δη-
 μουθένης ἔχ' ἔτι μὲν αὐθάδης, ὥπερ ἔτος, πάντων
 δ' ἐν τῷ γῆρι τέτῳ κατακορέσας· καὶ πολὺ τὸ ἀ-
 γωνιστικὸν ἐκ τῆ ὑπερβιάζειν καὶ ἔτι νῦν Δία τὸ ἐξ ὑ-
 πογῆς λέγειν (συμφαίνων, καὶ πρὸς τέτοις εἰς τὸν
 κίνδυνον τῆς μακρῶν ὑπερβατῆς τῆς ἀκρότης (συ-
 πισώμενος. πολλάκις γὰρ τὸν νῦν, ὃν ὥρμησεν εἰ-
 πεῖν, ἀνακρεμάσας, καὶ μεταξὺ (ὡς εἰς ἀλλόφυλον καὶ
 ἀπεικίῃαν τάξιν) ἀλλ' ἐπ' ἄλλοις διὰ μέσων καὶ ἔξω-
 θέν ποδὲν ἐπεισχυκλῶν, εἰς φόβον ἐμβαλὼν τὸν ἀ-
 κροατὴν, ὡς ἐπὶ παντὶ τῆ λόγῳ διαπλώσει, καὶ (συ-
 αποκινδυνάειν ὑπ' ἀγωνίας τῷ λέγοντι (συναναγκά-
 σας, εἴτα παραλόγως διὰ μακρῆς τὸ πάλας ζητούμε-
 νον ἀκαίρως ἐπὶ τέλει πρὸς προσαποδῆς, αὐτῷ τῷ
 κατὰ τὰς ὑπερβάσεις παραβόλῃ καὶ ἀκροσφαλεῖ πο-
 λὺ μᾶλλον ἐκπλήττει. φειδῶ δὲ τῆς παραδειγμα-
 των ἔσω διὰ τὸ πλεῖστον·

23. Τά γε μὴν Πολύπλωλα λεγόμενα, Ἀθροισμοί, καὶ Ἀντιμεταβολαί, καὶ Κλίμακες, πάνυ ἀγωνιστικά, ὡς οἶδα, κόσμος τε, καὶ παντὸς ὕψους καὶ πάθους (υνεργά. τί δὲ; αἱ τῶν πλώσεων, χρόνων, προσώπων, ἀριθμοί. ἥρῶν ἐναλλάξεις πῶποτε καταποικίλλεται καὶ ἐπεγείρῃσι τὰ ἐρμηνεύτικά;

Φημί δὴ τῶν κατὰ τὰς ἀριθμὰς ἑ μόνῃ ταῦτα κοσμεῖν, ὅποσα, τοῖς τύποις ἐνικὰ ὄντα, τῇ δυνάμει κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν πληθυντικά ἀρίσκει).

——— Αὐτίκα (φησὶ) λαὸς ἀπείρων

Θύων ἐπὶ ἠϊόνεσι διῆσάμενοι κελεύθουσιν.

Ἀλλ' ἐκεῖνα μᾶλλον παραληρήσεως ἄξια, ὅτι ἐὰν ὅπως προσπίπῃσι τὰ πληθυντικά μεγαλορρήμονέσερα, καὶ αὐτῷ δοξοκομπῆναι τῷ ὅχλῳ τῶν ἀριθμῶν. τοιαῦτα παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὰ ἐπὶ τῷ Οἰδίῳ·

——— Ω γάμοι, γάμοι,

Εφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φυτὰσαντες πάλιν

Λιγίτε τὰντὸν σπέρμα, καὶ πεδείξατε

Πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας, αἵ μ' ἐμφύλιον,

Νύμφας, γυναῖκας, μητέρας τε, χυπόσα

Αἴχισ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίνε').

Πάντα γὰρ ταῦτα ἐν ὀνομά εἰσι, Οἰδίῳ, ἐπὶ δὲ πατέρει Ιοκάστη. ἀλλ' ὅμως χυθεὶς εἰς τὰ πληθυντικά ὁ

ἀριθμὸς συνεπλήθυσε καὶ τὰς ἀτυχίας· καὶ, ὡς ἐκεῖνα
 πεπλέονασα,

Εξῆλθον Ἐκτορές τε καὶ Σαρπηδόνες.

καὶ τὸ Πλατωνικόν, ὃ καὶ ἐτέρῳδι παραλειθεῖμεθα,
 ἐπὶ τῷ Ἀθηναίων, ‘Οὐ γὰρ Πέλοτες, ἔδ᾽ Κάδμοι, ἔδ᾽
 ‘Αἰγυπιοὶ τε καὶ Δαναοὶ, ἔδ᾽ ἄλλοι πολλοὶ φύσει
 ‘Βάρβαροι (συνοικῶσιν ἡμῖν, ἀλλ’ αὐτοὶ Ἕλληνες, ἔ
 ‘μιξοβάρβαροι, οἰκῶμεν, καὶ τὰ ἐξῆς· φύσει γὰρ ἐξ-
 ἀκνέται τὰ πράγματα κομπωδέστερα, ἀγεληδὸν ὕτως
 τῶν ὀνομάτων ἐπισυνιδεμένων. οὐ μὲν τοι δεῖ ποιεῖν
 αὐτὸ ἐπ’ ἄλλων, εἰ μὴ ἐφ’ ὧν δέχεσθαι τὰ ὑπερκειμένα
 αὐξήσιν, ἢ πλεθρῶν, ἢ ὑπερβολῆν, ἢ πάθος, ἢ τι
 τέτων, ἢ τὰ πλείονα· ἐπεὶ τοι τὸ πανταχὲ κώδα-
 νας ἐξῆφθα, λίαν σοφιστικόν.

24. Ἀλλὰ μὲν καὶ τὸναντίον τὰ ἐκ τῷ πλεθρῶν-
 κῶν εἰς τὰ ἐνικά ἐπισυναγόμενα ἐνίοτε ὑφιλοφανεσ-
 ται. ‘ἐπειθ’ ἡ Πελοπόννησος ἅπασα διεισῆκει,’ φησί·
 ‘καὶ δὴ Φρυγίῳ δράμα Μιλήτης ἄλλωσιν διδάξαντι, ἐς
 ‘δάκρυα ἔπισε τὸ δέητρον’ τὸ γὰρ ἐκ τῷ διηρημένων
 εἰς τὰ ἡνομήνα ἐπισυγρέψαι τὸν ἀριθμὸν, (ωμαιοειδέ-
 σερον. αἴτιον δ’ ἐπ’ ἀμφοῖν τῷ κόσμῳ ταῦτον οἶμα·
 ὅπῃ τε γὰρ ἐνικά ὑπάρχει τὰ ὀνόματα, τὸ πολλὰ
 ποιεῖν αὐτὰ, παρὰ δόξαν ἐμπαθεῖς· ὅπῃ τε πλεθρῶν-
 τικά, τὸ εἰς ἓν τι εὐνηχὸν (υἱοκορυφῶν τὰ πλείονα,

διὰ τὴν εἰς τὸνανλίον μεταμόρφωσιν τῆς πραγμάτων,
ἐν τῷ παραλόγῳ.

25. Οτάν γε μὴν τὰ παρεληλυθότα τοῖς χρό-
νοις εἰσάγῃς ὡς γινόμενα καὶ παρόντα, καὶ διήγησιν ἔτι
τὸν λόγον, ἀλλ' ἐναγώνιον πρᾶγμα ποιήσεις. ' πεπ-
' τωκῶς δέ τις, φησὶν ὁ Ξενοφῶν, ὑπὸ τῷ Κύρῳ ἴπ-
' πῳ, καὶ παλῆμμος, πάει τῇ μαχαίρᾳ εἰς τὴν Γασ-
' τέρα τὸν ἵππον· ὁ δὲ σφαδάζων ἀποσείεται τὸν Κῦ-
' ρον, ὁ δὲ πίπτει· τοῦτος ἐν τοῖς πλείστοις ὁ Θυ-
κυδίδης·

26. Εναγώνιος δ' ὁμοίως καὶ ἡ τῶν προσώπων ἀν-
τιμετάθεσις, καὶ πολλάκις ἐν μέσοις τοῖς κινδύνοις
ποιῶσα τὸν ἀκροατὴν δοκεῖν σρέφεσθαι·

Φάης κακμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν

Αἰθεὶς ἐν πολέμῳ· ὡς ἐστυμένως ἐμάχοντο·

Καὶ ὁ Αἰαλός,

Μὴ κείνῳ ἐνὶ μινὶ περικλύζοιο θαλάσῃ.

Ὡδέ πῃ καὶ ὁ Ηρόδοτος, ' ἀπὸ δὲ Ελεφαντίνης πόλε-
' ως ἄνω πλάσσεια, καὶ ἔπειτα ἀφίξῃ εἰς πεδίον λεῖον·
' ————— διεξελθὼν δὲ τῷτο τὸ χωρίον, αὖθις εἰς
' ἕτερον πλοῖον ἐμβὰς πλάσσεια δὴ ἡμέρας, καὶ ἔπει-
' τα ἤξει εἰς πόλιν μεγάλην, ἣ ὄνομα Μερὸν· ὁρᾷς,
ᾧ ἐταῖρε, ὡς παραλαβὼν σε τὴν ψυχὴν διὰ τῶν τό-
πων ἄγει, τὴν ἀκοὴν ὅψιν ποιῶν· πάντα δὲ τὰ ται-

αὐτα, πρὸς αὐτὰ ἀπερείδόμενα τὰ πρόσωπα, ἐπ' αὐτῶν ἴσησι τὸν ἀκροαλὴν τῶν ἐνεργημάτων καὶ, ὅταν ὡς ὑπὸς ἅπαντας, ἀλλ' ὡς πρὸς μόνον τινὰ λαλήσῃ,

Τυδείδην δ' ἔκ ἂν γνοίης, ποτέροισι μετεῖη, ἐμπαθέστερόν τε αὐτὸν ἅμα, καὶ παρσεκλικώτερον, καὶ ἀγῶνος ἐμπλεων ἀποτελέσεις, ταῆς εἰς ἑαυτὸν παρσεφωνήσεσιν ἐξεγερόμενον.

27. Ἐτι γε μὴν ἔσθ' ὅτε περὶ προσώπων διηγήματος ὁ (υἱ)γραφὰς, ἐξαίφνης παρενεχθεὶς εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀνήμεδίσα· καὶ ἔσι τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐκβολή τις πάθης,

Ἐκλωρ δὲ Τρώεσιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὖσας,
 Νηυσὶν ἐπιστάδευα, ἑᾶν δ' ἕναρα βροτόεντα·
 Οὐ δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνδθε νεῶν ἐθέλοντα νοήσω,
 Αὐτῷ οἱ θάνατον μητίσσομαι. —————

Οὐκ ἔν τὴν μὲν διήγησιν, ἅτε πρέπυσαν, ὁ Ποιητὴς προσῆφεν ἑαυτῷ· τὴν δ' ἀπότομον ἀπειλὴν τῷ θυμῷ τῷ ἡγεμόνος ἐξαπίνης, ὑδὲν προδηλώσας, περιέθηκεν. ἐψύχετο γάρ, εἰ παρενετίθει, ' ἔλεγε δὲ ' τοῖα τινὰ καὶ τοῖα ὁ Ἐκλωρ' νυνὶ δ' ἔφθακεν ἄφνω τὸν μελαβάνοντα ἢ τῷ λόγῳ μετάβασις. διὸ καὶ ἡ πρόχρησις τῷ χήματι τότε, ἡνίκα ὀξὺς ὁ καυρὸς ὢν διαμέλλειν τῷ γράφοντι μὴ διδῶ, ἀλλ' αὖθις ἐπαναγκάζῃ μεταβαίνειν ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα.

ὥς καὶ παρὰ τῷ Εκατάῳ, 'Κῆρυξ δὲ, ταῦτα δεινα
 ' ποινῆμος, αὐτίκα ἐκέλευε τὸς Ηρακλείδας ἐπιγύ-
 ' νως ἐκχωρεῖν· οὐ γὰρ ἡμῖν δυναλὸς εἰμι ἀρήγειν· ὥς
 ' μὴ ὦν αὐτοὶ τε ἀπόλεωδε, καὶ μὲ τρώσσετε, ἐς ἄλλον
 ' τινὰ δῆμον ἀποίχεσθαι.' ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης κατ'
 ἄλλον τινὰ τρόπον ἐπὶ τῷ Αρισογείτονος ἐμπαθεῖς
 τὸ πολυπρόσωπον, καὶ ἀλχίσροφον παρέστησεν· 'καὶ ἔ-
 ' δεῖς ὑμῶν χολήν, φησιν, ἔδ' ὀργὴν ἔχων ἀρεθήσῃ),
 ' ἐφ' οἷς ὁ βδελυρὸς ἔτος καὶ ἀναδὴς βιάζῃ'; ὅς, (ὥ
 ' μιαρῶταίε ἀπάντων), κέκλεισμένης σοι τῆς παρ-
 ' ρησίας καὶ κυγκλίσικ, ἔδ' εὐρύας, ἃ καὶ παρανοίξειεν
 ' ἂν τις.' ————— ἐν ἀτελεῖ τῷ νῶ ταχὺ διαλ-
 λάξας, καὶ μονονὲ μίαν λέξιν διὰ τὸν θυμὸν εἰς δύο
 διασπᾶσας πρόσωπα, 'ὅς, ὦ μιαρῶταίε,' εἶτα τὸν
 πρὸς τὸν Αρισογείτονα λόγον ἀποσρέψας, καὶ ἀπολι-
 πῆν δοκῶν, ὅμως διὰ τῷ πάθος πολὺ πλέον ἐπέσρεψ-
 εν· καὶ ἄλλως ἢ Πηνελόπεια,

Κήρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;

Ἡ εἰπόμενα δμῶσιν Οδυσῆος Δείοιο.

Ερῶν παύσασθαι, κρίσι δ' αὐτοῖς δᾶτα πένεσθαι;

Μὴ μνησθῆσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες,

Υστατα καὶ πύμαλα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν.

Οἱ δ' αὖτ' ἀγειρόμενοι βίβλον κατακείρετε πολλὸν.

Κτήσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· ἔδ' τι πατρῶν

Τμετέρων τῶν πρόθεν ἀκύνετε παῖδες ἔοντες,
Οἷος Οδυσσεὺς ἔσκε.

28. Καὶ μῦθοι, Περίφρασις ὡς ἔχ' ὑψηλοποιόν,
ὑδεὶς ἂν (οἶμα) διδάσειεν. ὡς γὰρ ἐν Μουσικῇ διὰ τῶν
παραφώνων καλυμένων ὁ κύριος φθόγγος ἡδίων ἀπο-
τελεῖται, ὕτως ἡ περίφρασις πολλάκις (συμφέγγε)
τῇ κυριολογίᾳ, καὶ εἰς κόσμον ἐπιτολὴν (συνήκει) καὶ
μάλισ' ἂν μὴ ἔχη φυσιῶδες τι καὶ ἄμυσον, ἀλλ' ἡδέως
κεκραμένον. ἱκανὸς δὲ τὸτο τεκμηριῶσαι καὶ Πλά-
των κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῷ Επιταφίᾳ, 'ἐργῶ μὲν
' ἡμῖν οἷδ' ἔχουσι τὰ προσήκοντα σφίσιν αὐτοῖς ὧν
' τυχάνεις πορεύονται τὴν εἰμαρμένην πορεῖαν. πο-
' πεμφθέντες κοινῇ μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως, ἰδίᾳ δὲ ἑ-
' καστος ἀπὸ τῶν προσηκόντων. οὐκὲν τὸν Θάνατον
εἶπεν 'εἰμαρμένην πορεῖαν,' τὸ δὲ τετυχηκέναι τῶν
νομιζομένων, 'προπομπὴν τινὰ δημοσίαν ὑπὸ τῆς
' πατρίδος.' ἄρα δὴ τῷτοις μετρίως ὠγκῶσε τὴν
νόησιν; ἢ ψιλὴν λαβὼν τὴν λέξιν ἐμελοποίησε, καθ-
άπερ ἀρμονίαν τινὰ τῇ τὴν ἐκ τῆς περιφράσεως πε-
ριχεᾶ μῦθος ἀμέλειαν. καὶ Ξενοφῶν, 'πόνον δὲ τῷ
' ζῆν ἡδέως ἡγεμόνα νομίζετε· κάλλιστον δὲ πάντων καὶ
' πολεμικώτατον κτῆμα εἰς τὰς ψυχὰς (συλκεόμισ-
θε· ἐπαγνέμφοι γὰρ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασι
' χαίρετε. ἀντὶ τῷ 'πονεῖν θέλετε,' πόνον 'ἡγεμό-

‘να τῷ ζῆν ἡδέως ποιῶδε,’ εἰπὼν, καὶ τ’ ἄλλ’ ὁμοί-
ως ἐπεκλείνας, μεγάλην τινα ἔννοιαν τῷ ἐπαίνῳ
προσπεριωρίσατο. καὶ τὸ ἀμίμητον ἐκείνο τῷ Ηροδότῃ,
‘τῶν δὲ Σκυθῶν τοῖς (υἱήσασι τὸ ἱερὸν ἐνέβαλεν ἡ
‘θεὸς θήλειαν νῦσον.’

29. Επίκιρον μῦθοι τὸ πρᾶγμα ἢ περίφρασις
τῆς ἄλλων πλέον, εἰ μὴ συμμέτρως τινὶ λαμβάνοι-
το. ἄλλως γὰρ ἀβλεμὲς παρσιπῆι, κυφολογίας τε
ὄζον καὶ παχύτατον. ὅθεν καὶ τὸν Πλάτωνα (δεινὸς γὰρ
αἰεὶ περὶ χῆμα, καὶ ἂν τισιν ἀκαίρως) ἐν τοῖς νόμοις
λέγοντα, ὡς ‘ἔτε ἀργυρῶν δεῖ πλεῖτον, ἔτε χρυσῶν ἐν
‘πόλει ἰδρύμενον ἔαν οἰκεῖν,’ διαχλαδάζουσιν ὡς, ‘εἰ
‘πρόβαλά, φησιν, [καὶ βῆς] ἐκώλυε κεκτῆσθαι. δηλον,
‘ὅτι προβάτειον ἂν καὶ βόειον πλεῖτον ἔλεγε.’ ἀλλὰ
γὰρ ἅλις ὑπὲρ τῆς εἰς τὰ ὑψηλὰ τῆς χημάτων χρή-
σεως ἐκ παρενθήκης τοσαῦτα πεφιλολογῆσθαι, Τερεν-
τιανὲ φίλτατε· πάντα γὰρ ταῦτα παθητικῶς καὶ
ὑποκεινιμῶς ἀπολεῖ τὰς λόγους. πάθος δὲ ὕψους
μετέχει τοσούτον, ὅποσον ἡθος ἡδονῆς.

30. Επειδὴ μῦθοι ἢ τῷ λόγῳ νόησις, ἢ τε φρά-
σις, τὰ πλείω δι’ ἐκατέρω διέπυκται, ἴδι δὴ, αὐτῷ
φρασικῷ μέρει εἴ τινα λοιπὰ ἔτι, προσεπιθεασω-
μεθα. ὅτι μὲν τοίνυν ἢ τῆς κυρίων καὶ μεγαλοπρε-
πῶν ὀνομάτων ἐκλογὴ θαυμαστῶς ἄγει καὶ καλακηλεῖ

τὴν ἀκρόνῃαν, καὶ ὡς πᾶσι τοῖς ῥήτορσι καὶ συγγραφεῦ-
 σι κατ' ἀκρον ἐπιτήδεμα, μέγεθος ἅμα, κάλλος, δι-
 πύειαν, βάρος, ἰσχὺν, κράτος, ἔτι δὲ τ' ἄλλα, ἂν, ὧ-
 σί τινα, τοῖς λόγοις, ὥσπερ ἀγάλμασι καλλίστοις. δι'
 αὐτῆς ἐπανθεῖν παρασκιάζουσα, καὶ οἶονεῖ ψυχὴν τι-
 να τοῖς πράγμασι φωνητικὴν ἐνλιθεῖσα, μὴ καὶ περι-
 λὸν ἢ πρὸς εἰδότας διεξιέναι· φῶς γὰρ τῷ ὄντι ἰδίον τῷ
 νῦν τὰ καλὰ ὀνόματα.

Ο μὲντοι γε ὄσκος αὐτῶν ἐπ' ἀνίῃ χρειώδης· ἐπεὶ
 τοῖς μικροῖς πραγματίοις περιτιθέναι μεγάλα καὶ
 σεμνὰ ὀνόματα ταῦτον ἂν φαίνοιτο, ὡς εἴ τις τραγι-
 κὸν προσωπεῖον μέγα παιδί περιθεῖν νηπίῳ. πλὴν ἐν
 μὲν ποιήσει καὶ ἰ * * * *

31. * * πλικώτατον, καὶ γόνιμον τὸδ' Ἀνακρέον-
 τος. ‘οὐκέτι Θρηϊκίης ἐπιστρέφομαι.’ ταύτῃ καὶ τῷ
 Θεοπόμπῃ ἐκείνο τὸ ἐπαμνετὸν, διὰ τὸ ἀνάλογον, ἐ-
 μοιγε Σημανλικώτατα ἔχειν δοκεῖ· ὅπερ ὁ Κεκίλιος
 ἐκ οἷδ' ὅπως καλαμέμεφεται. ‘Δεινὸς ὢν, φησὶν, ὁ
 ‘Φίλιππος ἀναγκοφαγεῖν πράγματα.’ ἔστιν ἄρ' ὁ ἰ-
 διωτισμὸς ἐνίοτε τῷ κόσμῳ παραπολυἐμφανιστικώτε-
 ρον· ἐπιγινώσκεται γὰρ αὐτόθεν ἐκ τῷ κοινῷ βίῃ, τὸ
 δὲ Σύνθετες ἤδη πισότερον. οὐκ ἂν ἐπὶ τῷ τὰ ἀγχαῖ
 καὶ ῥυπαρὰ τλημόνως καὶ μετ' ἡδονῆς ἕνεκα πλεονεξι-
 ας καρτερῆνλος, τὸ ἀναγκοφαγεῖν τὰ πράγματα ἐ-

ναργέσῃ παρείληπται. ὥδὲ πως ἔχει καὶ τὰ Ηροδό-
 τεια· ὁ Κλεομένης, φησὶ, μανεῖς τὰς ἑαυτῷ σάρκας
 ἔξιφιδίῳ κατέταμνεν εἰς λεωῖα, ἕως ὅλον καταχορ-
 ὄντων ἑαυτὸν διέφθειρεν. καὶ, ὁ Πύθης ἕως τῆδε
 ἐπὶ τῆς νεῶς ἐμάχετο, ἕως ἅπας κατεκρεουργήθη.
 ταῦτα γὰρ ἐβγύς παραξύνει τὸν ἰδιώτην, ἀλλ' ἐκ ἰδιω-
 τᾶι τῷ (σημαντικῷ).

32. Περὶ δὲ πλῆθους καὶ Μεταφορῶν, ὁ μὲν Κεκίλι-
 ος ἔοικε (συγκατατίθεσθαι τοῖς δύο, ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς
 ἐπὶ ταυτῷ νομοθετῆσι τάττεσθαι. ὁ γὰρ Δημοσθένης
 ὅρος καὶ τῶν τοιούτων· ὁ τῆς χρείας δὲ κατὰ, ἔνθα τὰ
 πάθη χειμάρρων δίκην ἐλαύνεται, καὶ τὴν πολυπλή-
 θεαν αὐτῶν, ὡς ἀναγκαῖαν ἐνταῦθα, (συνεφέλλεται.
 Ἀνδρωποὶ, φησὶ, μικροὶ, καὶ ἀλάστορες, καὶ κόλακες
 ἡκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἑκάστοι πατρίδας, τὴν
 ἐλευθερίαν περὶ πτωχότες, πρῶτον μὲν Φιλίππῳ,
 νυνὶ δ' Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γαστρὶ μετρῶντες καὶ τοῖς αἰσ-
 χίσοις τὴν εὐδαιμονίαν τὴν δ' ἐλευθερίαν καὶ τὸ μη-
 δένα ἔχειν δεσπότην, ἂν τοῖς πρῶτον Ἑλλήσιν ὅροι
 τῶν ἀγαθῶν ἦσαν καὶ κανόνες, ἀναλειτροφότες. ἐν-
 ταῦθα τῷ πλῆθει τῶν τροπικῶν ὁ κατὰ τῶν περὶ
 ἐπιπροσθεῖ τῷ Ῥήτορος θυμός. διόπερ ὁ μὲν Ἀρι-
 στοτέλης καὶ ὁ Θεόφραστος μετρίγματά φασὶ τινὰ τῶν
 δρασειῶν εἶναι ταῦτα μεταφορῶν, τὰ, ὡς περὶ φά-

‘ναί,’ ἤ, ‘οἰονεῖ,’ ἤ, ‘εἰ χρὴ τῷτον εἰπᾶν τὸν τρό-
 ‘πον,’ ἤ, ‘εἰ δὲ παρακινδυνάτικώτερον λέξαι.’ ἢ γὰρ
 ὑποτίμησις, φασίν, ἰᾶται τὰ τολμηρά. ἐγὼ δὲ ἡ
 ταῦτα μὲν ἀποδέχομαι, ὅμως δὲ πλήθους ἡ τόλμης
 μεταφορῶν (ὅπερ ἔφην ἡ ἐπὶ τῶν χρημάτων) τὰ δ’-
 καρα ἡ σφοδρὰ πάθη, ἡ τὸ θυμαῖον ὕψος εἶναι φη-
 μι ἰδίᾳ τινὰ ἀλεξιφάρμακα· ὅτι τῷ ῥοδίῳ τῆς φο-
 ρᾶς ταυτὶ πέφυκεν ἅπαντα τ’ ἄλλα παρασύρειν ἡ
 παρωθεῖν, μᾶλλον δὲ ἡ ὡς ἀναγκᾶ πάντως εἰσπράτ-
 τειναι τὰ παράβολα· ἡ ἔκ ἐξ τὸν ἀκροατὴν χο-
 λάζειν περὶ τὸν τῷ πλήθους ἐλεγχον, διὰ τὸ (συνε-
 θσιᾶν τῷ λόγῳ). ἀλλὰ μὴν ἐν γε ταῖς τοπηγορί-
 ας ἡ διαγραφᾶς ἔκ ἄλλο τι ἔτως καλασημαντι-
 κόν, ὡς οἱ (συνεχεῖς ἡ ἐπάλληλοι τρόποι· δι’ ὧν ἡ
 παρὰ Ξενοφῶντι ἢ τ’ ἀνδρωπίνης (κίηνες ἀνατορῆ
 πομπικῶς, ἡ ἔτι μᾶλλον ἀναζωγραφεῖται θεῶς
 παρὰ τῷ Πλάτῳ. ‘τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτῷ φησιν
 ‘ἀκρόπολιν· ἰοδμόν δὲ μέσον διωκοδομηῖναι μελαξυ-
 ‘[αὐτῆς καὶ] τῷ σήθους τὸν αὐχένα, (φρονδύλης τε
 ‘ὑπερηρίχθαι φησὶν οἷον εἰσφίγας· ἡ τὴν μὲν ἡδο-
 ‘νὴν ἀνδρώποιν εἶναι κακῶν δέλεαρ, γλῶσσαν δὲ
 ‘γλῶσσεως δοκίμιον· ἀναμμα δὲ τῶν φλεβῶν τὴν καρ-
 ‘δίαν, ἡ πηγὴν τῷ περιφερομένῳ σφοδρῶς αἷμαλος,
 ‘εἰς τὴν δορυφορικὴν οἴκησιν καλᾶλεταγμένην· τὰς δὲ

διαδρομάς τῶν πόρων ὀνομάζει σενοπές· τῇ δὲ
 πηδύσει τῆς καρδίας ἐν τῇ τῆς δεινῶν πρσδοκίᾳ,
 καὶ τῇ τῆς θυμῷ ἐπεγέρσει, ἐπεὶ διὰ πύρος ἦν, ἐπι-
 κερῖαν μηχανώμενοι, φησὶ, τὴν τῆς πλάμονος ἰδέ-
 αν ἐνεφύτδσαν, μαλακὴν καὶ ἄναμνον καὶ σήραγγας
 ἐνὸς ἔχουσιν, ὅποιον μάλαγμα· ἴν', ὁ θυμὸς ὁ-
 πότ' ἐν αὐτῇ ζήσει, πηδῶσα εἰς ὑπεῖκον μὴ λυμαί-
 νηται· καὶ τὴν μὲν τῆς ἐπιθυμιῶν οἴκησιν πρσθεῖπεν
 ὡς γυνακωνῖτιν, τὴν τῆς θυμῷ δὲ ὥσπερ ἀνδρωνῖ-
 τιν· τὸν γε μὴν σπλῆνα τῆς ἐνὸς μαγειρεῖον, ὅθεν
 πληρὸς μύθος τῆς ἀποκαθαρμομῶν μέγας καὶ ὑπε-
 λος αὖξεται· μετὰ δὲ ταῦτα (αἰετὶ πάντα (φησὶ)
 καλίσκίαν, πρβολὴν τῆς ἔξωθεν τὴν σάρκα, οἶ-
 ον τὰ πηδύμαλα, πρθέμφοι· νομὴν δὲ (αἰετῶν ἔ-
 φη τὸ αἶμα· τῆς δὲ τροφῆς ἕνεκα, φησὶ, διωχέ-
 τδσαν τὸ σῶμα, τέμνοντες ὥσπερ ἐν κήποις ὀχετὸς,
 ὡς ἕκ τινος νάματος ἐπιόντος, ἀραῦς ὄντος αὐλῶνος
 τῆς (ῶματος, τὰ τῆς φλεβῶν ῥέοι νάματα· ἡνίκα
 δὲ ἡ τελευτὴ παρὰ σῆ, λύεσθαι φησὶ τὰ τῆς ψυ-
 χῆς, οἶονεὶ νεῶς, πείσμαλα, μεθεῖσθαι τε αὐτὴν
 ἐλθέσαν· ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια μυρὶ ἅτλα
 εἰς ἐξῆς ἀπόχρη δὲ τὰ δεδηλωμένα, ὡς μεγάλα
 τὴν φύσιν εἰς αἱ τροπικαί, καὶ ὡς ὑψηλοποιὸν αἱ
 μεταφοραί, καὶ ὅτι οἱ παθητικοὶ καὶ φραστικοὶ κατὰ

τὸ πλεῖστον αὐταῖς χαῖρουσι τόποι. ὅτι μέντοι καὶ ἡ
 χρῆσις τῶν τρόπων, ὥπερ τ' ἄλλα πάντα καλὰ ἐν
 λόγοις, προαγωγὸν αἰετὸς πρὸς τὸ ἄμετρον, δῆλον ἦδη,
 καὶ ἐγὼ μὴ λέγω. ἐπὶ γὰρ τέτοις καὶ τὸν Πλάτωνα
 ἔχ' ἥκιστα διασύρουσι, πολλάκις, ὥπερ ὑπὸ βακχεί-
 ας τινὸς τῶν λόγων, εἰς ἀκράτους καὶ ἀπηνεῖς μετα-
 φοράς καὶ εἰς ἀλληγορικὸν σύμφων ἐκφερόμενον. 'οὐ
 ' γὰρ ῥᾶδιον ἐπινοεῖν, φησιν, ὅτι πόλιν εἶναι δεῖ δίκην
 ' κρᾶτῆρος κεκραμένην; ἢ μαγνόμενος μὲν οἶνος ἐγ-
 ' κεχυμένος ζεῖ, κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἐτέ-
 ' ρου θεῦ, καλὴν κοινωνίαν λαβὼν, ἀγαθὸν πόμα καὶ
 ' μέτριον ἀπεργάζεται.' 'νήφοντα' γὰρ, φασί, 'θεὸν'
 τὸ ὕδωρ λέγειν, 'κόλασιν' δὲ τὴν κρᾶσιν, ποιητῶ-
 νος τῷ ὄντι ἔχοντι νήφοντός ἐστι. τοῖς τοιούτοις ἐλαττώ-
 μασιν ἐπιχειρῶν ὅμως αὐτὸ ὁ Κεκίλιος, ἐν τοῖς ὑπὲρ
 Λυσίας (συγγραμμάσιν, ἀπεθάρρῃσε τῷ παντὶ Λυ-
 σίαν ἀμείνω Πλάτωνος ἀποφήνασθαι, δυσὶ πάθεσι
 χρησάμενος ἀκρίτοις· φιλῶν γὰρ τὸν Λυσίαν, ὡς ἔδ'
 αὐτὸς αὐτὸν, ὅμως μᾶλλον μισεῖ τῷ παντὶ Πλά-
 τωνα, ἢ Λυσίαν φιλεῖ. πλὴν ὅτις μὲν ὑπὸ φιλο-
 νεκίας· ἔδὲ τὰ θέματα ὁμολογέμενα, καθάπερ ὡ-
 ἡδὴ· ὡς γὰρ ἀναμάρτητον καὶ καθαρὸν τὸν ῥήτορα προ-
 φέρει πολλαχὴ διημαρτημένον τῷ Πλάτωνος· τὸ δ'
 ἦν ἄρα ἔχοντι τοῖς, ἔδὲ ὀλίγον δεῖν.

33. Φέρε δὴ λάβωμεν τῷ ὄντι καθαρὸν τινα (συγγραφέα καὶ ἀνέγκλιτον, ἅρ' ἔκ ἄξιον ἔστι διαπορῆσαι περὶ αὐτῷ τῷ καθολικῶς, πότερόν ποτε κρεῖττον ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις μέγεθος ἐν ἐνίοις διημαρτημένοις, ἢ τὸ σύμμετρον μὲν ἐν τοῖς καθορδώμασιν, ὑγιὲς δὲ πάντῃ καὶ ἀδιάπλωτον; καὶ ἔτι, νῦν Δία, πότερόν ποτε αἱ πλείους ἀρεταὶ τὸ πρωτίειον ἐν λόγοις, ἢ αἱ μείζους δικαίως ἂν φέροιντο; ἔστι γὰρ ταῦτ' οἰκεία τοῖς περὶ ὕψους (κέμματα, καὶ ἐπικρίσειως ἐξ ἅπαντος δεόμενα. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν, ὥς αἱ ὑπερμεγέθεις φύσεις ἤκιστα καθαρά (τὸ γὰρ ἐν παντὶ ἀκριβὲς κίνδυνος σμικρότητος), ἐν δὲ τοῖς μεγέθεσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἄγαν πλείτοις, εἶναι τι χρὴ καὶ παρολιγωρέμενον. μήποτε δὲ τῷτο καὶ ἀναγκαῖον ἦ, τὸ τὰς μὲν ταπεινάς καὶ μέσας φύσεις, διὰ τὸ μηδαμῇ παρακινδυνδεῖν, μηδὲ ἐφίεσθαι τῶν ἁκρῶν, ἀναμαρτήτους ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἀσφαλεσέρας διαμῶναι· τὰ δὲ μεγάλα ἐπισφαλῆ δὲ αὐτὸ γίνεσθαι τὸ μέγεθος. ἀλλὰ μὴν ὕδὲ ἐκείνο ἀγνοῶ τὸ δῆτερον, ὅτι φύσει πάντα τὰ ἀνθρώπινα ἀπὸ τῆ χειρόνος αἰεὶ μᾶλλον ἐπιγινώσκειται, καὶ τῶν μὲν ἁμαρτημάτων ἀνεξάλειπτος, ἢ μνήμη παραμένει, τῶν καλῶν δὲ ταχέως ἀπορρεῖ. παραλεθόμενος δ' ἔκ ὀλίγα καὶ αὐτὸς ἁμαρτήματα καὶ Ομήρου καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι μέγιστοι, καὶ ἤκιστα τοῖς πλάσμασιν

ἀρεσκόμῃρος, (ὅμως δὲ ἔχ' ἀμαρτήματα μᾶλλον αὐ-
τὰ ἐκύσια καλῶν, ἢ παροράματα δι' ἀμέλειαν, εἰκῇ
πᾶς ὅς ἔτυχεν, ὑπὸ μεγαλοφυΐας ἀνεπισάτως πα-
ρενηνευμένα), ὅδ' ἐν ἡτλὸν οἶμα τὰς μείζονας ἀρετάς,
εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσι διομαλίζοιεν, τὴν τῷ πρωτεῖν ψῆ-
φον μᾶλλον αἰεὶ φέρεσθαι, καὶ εἰ μὴ δι' ἐνὸς ἐτέρου,
τῆς μεγαλοφροσύνης αὐτῆς ἕνεκα. ἐπεὶ τοι γε καὶ ἅπ-
ρωτος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀργοναυτικῶν ποιητῆς,
(καὶ τοῖς βυκολικοῖς, πλὴν ὀλίγων τῶν ἔξωθεν, ὁ
Θεόκριτος ἐπιτυχέστατος), ἄρ' ἔν Ομηρος, ἢ μᾶλ-
λον, ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις ᾗρέσθαι; τί δὲ; Ερατοσ-
θένης ἐν τῇ Ηριγόνῃ (διὰ πάντων καὶ ἀμώμητον τὸ
ποιημάτων) Ἀρχιλόχῃ, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα
παρασύροντος, κακῆϊνα τῆς ἐκβολῆς τῷ δαμονίῳ
πινάματος ὁρμῇ, ἢν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἄρα
δὴ μείζων ποιητῆς; τί δ'; ἐν μέλεσι μᾶλλον ἂν εἶναι
Βακχυλίδης ἔλοιο, ἢ Πίνδαρος; καὶ ἐν τραγῳδίᾳ Ἴων
ὁ Χῖος, ἢ νῦν Δία Σοφοκλῆς; ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν ἀδιάπλω-
τοι, καὶ ἐν τῷ γλαφυρῷ πάντῃ κεκαλλιγραφημένοι· ὁ
δὲ Πίνδαρος καὶ ὁ Σοφοκλῆς ὅτε μὲν οἶον πάντα ἐπι-
φλέγῃσι τῇ φορᾷ, σθένυνται δ' ἀλόγως πολλαῖς, καὶ
πίπτουσιν ἀτυχέστατοι· ἢ ὅδεῖς ἂν εὖ φρονῶν ἐνὸς δρά-
ματος τῇ Οιδίποδος εἰς ταυτὸ (συνθεῖς τὰ Ἴωνος ἀντι-
τιμήσατο ἑξῆς).

34. Εἰ δ' ἀριθμῶ, μὴ τῷ ἀληθεῖ, κρίνοιτο τὰ
καλορθώματα, ἔτως ἂν καὶ Ὑπερίδης τῷ παντὶ περὶ-
χοι Δημοδένους. ἔστι γὰρ αὐτῷ πολυφωνότερος, καὶ
πλείους ἀρετὰς ἔχων, καὶ χεδὸν ὑπακρος ἐν πᾶσιν,
ὡς ὁ Πένιλαδλος, ὥς τε καὶ μὲν πρωτείων ἐν ἅπασιν καὶ
ἄλλων ἀγωνιστῶν λείπειν, πρῶτ' αὖτε καὶ ἰδῶν καὶ
ὁ μὲν γὰρ Ὑπερίδης περὶ τῷ πάντι, ἔξω γε τῆς (ὕ-
ψους, μιμῶνται τὰ Δημοδένεια καλορθώματα, καὶ
τὰς Λυσιακὰς ἐκ περιττοῦ περιείληφεν ἀρετὰς τε καὶ
χάριτας. καὶ γὰρ μαλακίζεῖ), ἀφελείας ἔνθα χρὴ, καὶ
ἐπ' ἀνὰ ἑξῆς καὶ μονοτόνως (ὡς ὁ Δημοδένης) λέγει,
τό τε ἡθικὸν ἔχει μετὰ γλυκύτητος ἡδὺ, λιτῶς ἐ-
φηνδυνόμηνον· ἀφαλοὶ τε περὶ αὐτὸν εἰσιν ἀσεῖσμοι,
μυκλήρ πολιτικώτατος, ἀγρία, τὸ καλὰ τὰς εἰρω-
νείας εὐπάλαστρον, σκώμματα καὶ ἄμυστα, καὶ ἀνάγω-
γα (κατὰ τὰς Ἀττικὰς ἐκείνας), ἀλλ' ἐπικείμενα,
διασυρμός τε ἐπιδέξιος, καὶ πολὺ τὸ κωμικόν, καὶ μέλα
παρὰ τὰς εὐσόχας κέντρον, ἀμίμητον δὲ (εἰπεῖν) τὸ ἐν
πᾶσι τέτοις ἐπαφρόδιτον· οἰκίσασθαι τε προσφύε-
στος, ἔτι δὲ μυθολογεῖν καὶ κεχυμένος, καὶ ἐν ὑγρῷ
πνέματι διεξοδεῦσαι ἔτι εὐκαμπὴς ἄκρως, ὥσπερ
(ἀμέλει) τὰ μὲν περὶ τὴν Ληϊὴ ποιητικώτερα, τὸν
δ' Ἐπιτάφιον ἐπιδεικτικῶς, ὡς καὶ οἷδ' εἴ τις ἄλλος,
διέθετο. ὁ δὲ Δημοδένης ἀνηθοποίητος, ἀδιάχυτος,

ἤκιστα ὑγρὸς, ἢ ἐπιδεικλικὸς, ἀπάντων ἐξῆς τῷ παρει-
ρημῶν κατὰ τὸ πλεον ἄμοιρος. ἐνθα μέντοι γελοῖ-
ος εἶναι βιάζεται καὶ ἀσεῖος, καὶ γέλωτα κινεῖ μάλλον,
ἢ καταγελάται· ὅταν δὲ ἐλγίζῃν θέλῃ τῷ ἐπιχαρῆς
εἶναι, τότε πλεον ἀφίσταται· τὸ γέ τοι περὶ Φρυγί-
ης ἢ Αθηνογενῆς λογίδιον ἐπιχειρήσας γράφειν, ἔτι
μᾶλλον ἂν Ὑπερίδην συνέστησεν. ἀλλ' ἐπειδήπερ, οἴ-
μας, τὰ μὲν θατέρω καλὰ, καὶ εἰ πολλὰ, ὥμως ἀμε-
γέθη καὶ καρδίῃ νήφοντος, ἀργὰ, καὶ τὸν ἀκροατὴν ἡρε-
μεῖν ἐώνηα, (ὅδεῖς γὰρ Ὑπερίδην ἀναγινώσκων φοβεῖ-
ται)· ὁ δὲ ἐνθεν ἐλὼν τῷ μεγαλοφρονεῖσάτῃ καὶ ἐπ' ἀκροῖ
ἀρετᾶς συντελεσμενῶς, ὑψηγορίας τόνον, ἐμψυχα-
πᾶδην, περιουσίαν, ἀγχίνοισιν, τάχος, ἐνθεν δ', ὁ κύ-
ριον, τὴν ἅπασιν ἀπρόσιτον δεινότητα καὶ δύναμιν· ἐ-
πειδὴ ταῦτα, φημί, ὡς θεόπεμπλά τινα δωρήματα,
(καὶ γὰρ εἰπεῖν θεμιτὸν ἀνθρώπινον), ἀδρόα ἐς ἑαυτὸν
ἔσπασε, διὰ τῆς οἷς ἔχει καλοῖς ἀπανίας αἰεὶ νικᾷ,
καὶ ὑπὲρ ὧν ἔκ' ἔχει, ὥσπερ καλαβρονίᾳ καὶ καλαφέ-
γει τὸς ἀπ' αἰῶνος ῥήτορας· καὶ θαῖτον ἂν τις κεραυ-
νοῖς φερομένοισι ἀντανοῖζαι τὰ ὅμματα δύνασθαι, ἢ ἀν-
τοφθαλμηῖσιν τοῖς ἐπαλλήλοισι ἐκείνους πᾶθεσιν.

35. Εἰς μὲν τοὺς τῷ Πλάτωνος καὶ ἄλλῃ τίς ἐστιν, τῶν
ὡς ἔφην, διαφορὰ καὶ γὰρ μεγέθει τῶν ἀρετῶν, ἀλλὰ καὶ
τῷ πλήθει πολὺ λειψώμενος ὁ Λυσίας· ὁ μὲν πλεονεχί-
μις

ἔτι τοῖς ἁμαρτήμασι περιτλῖναι, ἢ τῆς ἀρετῆς λεί-
 πεται· τί ποτ' ἐν εἶδον οἱ ἰσόθεοι ἐκείνοι, καὶ τῶν με-
 γίστων ἐπορεξάμενοι τῆς Συγγραφῆς, τῆς δ' ἐν ἅπασιν
 ἀκριβείας ὑπερφρονήσαντες; πρὸς πολλοῖς ἄλλοις ἐ-
 κείνο· ὅτι ἡ φύσις ἔταπεινὸν ἡμᾶς ζῶον, ὃδ' ἀγῆνές
 ἔκρινε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ὥς εἰς μεγάλην τινὰ πανή-
 γυριν, εἰς τὸν βίον καὶ εἰς τὸν Σύμπαντα κόσμον ἐπά-
 γυσσα, θεαλίας τινας τῶν ὅλων αὐτῆς ἐσομένων, καὶ φι-
 λοτιμωτάτας ἀγωνισίας, εὐθύς ἅμαχον ἔρωτα ἐνέφυ-
 σεν ἡμῶν τῆς ψυχῆς παντός ἀεὶ τῷ μεγάλῳ, καὶ ὥς
 πρὸς ἡμᾶς δαμονιώμενα. διόπερ τῇ θεωρίᾳ καὶ δια-
 νοίᾳ τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιβολῆς ὃδ' ὁ Σύμπας κόσμος
 ἀρκεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸς τῷ περιέχοντι πολλάκις ὄρους
 ἐκβαίνουσιν αἱ ἐπίνοιαί· καὶ εἴ τις περιβλέψατο ἐν κύ-
 κλῳ τὸν βίον, ὃς πλεονέχει τὸ περιτλὸν ἐν πᾶσι καὶ
 μέγα καὶ καλόν, ταχέως εἴσεται πρὸς ἃ γεγόνாமεν.
 ἔνθεν φυσικῶς πως ἀγόμενοι μὰ Δί' ἔτ' ἀμικρὰ ρέι-
 θρα θαυμάζομεν, εἰ καὶ διαυγῇ καὶ χρήσιμα· ἀλλὰ τὸν
 Νεῖλον, καὶ Ἰστρον, ἢ Ρῆνον, πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον τὸν
 Ωκεανόν· ὃδ' ἔτι τὸ ὑφ' ἡμῶν τεττὶ φλογίον ἀνακατό-
 μετον, ἐπεὶ καθαρὸν σώζει τὸ φέγγος, ἐκπληττόμεθα
 τῶν ὕρανίων μᾶλλον, καί τοι πολλάκις ἐπισκοπομένων·
 ὃδ' τῶν τῆς Αἴτης κρατήρων αξιοθαυμαστότερον νο-
 μίζομεν, ἥς αἱ ἀναχοαὶ πέτραι τε ἐκ βυθῶ καὶ ὅλης

ὄχθας ἀναφέρουσι, καὶ ποταμούς ἐνίοτε τῷ γῆρας ἐκεί-
 νου καὶ αὐτῷ μόνου περ χένου πυρός. ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοι-
 ῦτων ἀπάντων ἐκεῖν' ἂν εἴποιμην ὡς εὐπόρισον μὲν ἀν-
 θρώποις τὸ χρεῖδες, ἢ καὶ ἀναγκάον, θαυμαστὸν δ'
 ὅμως αἰετὸ παράδοξον.

36. Οὐκ ἔν ἐπὶ γε τῇ ἐν λόγοις μεγαλοφυῶν (ἐφ' ᾗ
 ἐκείτ' ἔξω τῆς χρείας καὶ ὠφελείας σίπλει τὸ μέγεθος)
 περσῇκει (συνθερεῖν αὐτόθεν· ὅτι τῷ ἀναμαρτήτῃ πο-
 λὺ ἀφεσῶτες οἱ τηλικῶτοι, ὅμως πάντες εἰσὶν ἐπάνω
 τῷ θνητῷ, καὶ τὰ μὲν ἄλλα τὰς χρωμένους ἀνθρώπους
 ἐλέγχει, τὸ δ' ὕψος ἐλγὺς αἴρει μεγαλοφροσύνης θεῶν,
 καὶ τὸ μὲν ἀπλᾶσον ὑψέγεται, τὸ μέγα δὲ καὶ θαυ-
 μάζεται. τί χρὴ περὶ τέτοις ἔτι λέγειν; ὡς ἐκεῖ-
 νων τῇ ἀνδρῶν ἕκαστος ἀπάνηα τὰ σφάλματα ἐνὶ ἐξ-
 ωνείται πολλάκις ὕψει, καὶ κατορθώματι· καὶ, τὸ κυρι-
 ωτάτον, ὡς εἴ τις ἐκλέξας τὰ Ομήρου, τὰ Δημοσθέν-
 νος, τὰ Πλάτωνος, τὰ τῶν ἄλλων, ὅσοι δὴ μέγιστοι,
 παραπλώματα πάντα ὁμόσε συναθροίσκειν, ἐλάχισ-
 τον ἂν τι, μᾶλλον δ' ὕδὲ πολλοσημόριον ἂν ἀρεθείη
 τῇ ἐκείνοις ἰοῖς ἥρωσι πάντῃ κατορθωμάτων. διὰ ταῦτα
 ὁ πᾶς αὐτοῖς αἰὼν καὶ βίος, καὶ δυνάμειος ὑπὸ τῷ φθό-
 νου παρανοίας ἀλῶναι, φέρων ἀπέδωκε τὰ νικητήρια
 καὶ ἄχρι νῦν ἀναφαίρετα φυλάττει, καὶ ἔοικε τηρήσειν,
 Ἐς τ' ἂν ὕδωρ τε ρέη, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλη.

Πρὸς μέντοι γε τὸν γράφοντα, ὡς ὁ Κολοσσαὸς ὁ ἡμαρ-
 τιμένος ἔκρεττων ἢ ὁ Πολυχλείτης Δορυφόρος, πα-
 ράκειται πρὸς πολλοῖς εἰπεῖν ὅτι ἐπὶ μὲν τέχ-
 νης θαυμάζεται τὸ ἀκριβέστατον, ἐπὶ δὲ τῶν φυσι-
 κῶν ἔργων τὸ μέγεθος. φύσει δὲ λογικὸν ὁ ἄνθρωπος·
 καὶ πὶ μὴ ἀνδριάντων ζητεῖται τὸ ὅμοιον ἀνθρώπῳ,
 ἐπὶ δὲ λόγῳ τὸ ὑπεράνθρωπον, ὡς ἔφην, τὰ ἀνθρώπινα.
 σροσθήκει δ' ὅμως (ἀνακάμπει γὰρ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἡ-
 μῖν τῆ ὑπομνήματος ἢ παραάνεσις), ἐπειδὴ τὸ μὲν
 ἀδιάπλωτον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τέχνης ἐστὶ κατόρθωμα,
 τὸ δ' ἐν ὑπεροχῇ, πλὴν ἔχ' ὁμότονον, μεγαλοφυΐας,
 βοήθημα τῇ φύσει παντὶ πορίζεσθαι τὴν τέχνην ἢ
 γὰρ ἀλληλεσχία τῶν ἰσως ἡμῶν τ' ἂν τὸ τέλειον.
 τοσαῦτα ἦν ἀναγκαῖον ὑπὲρ τῶν προτεθέντων ἐπικρί-
 ναι (κευμάτων· χαρέτω δ' ἕκαστος, οἷς ἡδεταί.

37. Ταῖς δὲ μεταφοραῖς γειννῶσιν (ἐπανιτέον γὰρ)
 αἱ παραβολαὶ καὶ εἰκόνες, ἐκείνη μόνον παραλλάττε-
 σαι, * * * *

38. * * σοι καὶ αἱ τοιαῦται, εἰ μὴ τὸν ἐλκέ-
 ' φалον ἐν ταῖς πτέρυγαις καταπεωατημῶν φορεῖ-
 ' τε. διόπερ εἶδέναι χρὴ τὸ μέχρι πῶς παρορισέον
 ἕκαστον τὸ γὰρ ἐνίοτε περαυτέρῳ περικρίπτεται ἀναγρῆ
 τὴν ὑπερβολὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑπερτεινόμενα χα-
 λᾷται· ἐὰν ὅτε δὲ καὶ εἰς ὑπεναντιώσεις ἀντιπεριτῆται).

ὁ γὰρ Ἰσοκράτης, ἔκ οἱδ' ὅπως, παρθὸς παῖγμα ἔ-
 παθεν, διὰ τὴν τῷ πάντα αὐξητικῶς ἐδέλαιν λέγειν
 φιλοτιμίαν· ἔσι μὲν γὰρ ὑπόθεσις αὐτῷ τῷ Πανηλυ-
 ρικῷ λόγῳ, ὡς ἡ Αθηναίων πόλις ταῆς εἰς τὰς Ελ-
 ληνας εὐεργεσίας ὑπερβάλλει τὴν Λακεδαιμονίων·
 ὁ δ' εὐθύς ἐν τῇ εἰσβολῇ ταῦτα τίθησιν· 'ἐπειθ' οἱ
 ' λόγοι τοσαύτην ἔχουσι δύναμιν, ὥστ' οἷον τ' εἶναι καὶ
 ' τὰ μεγάλα ταπεινὰ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς περὶ
 ' θῆναι μέγεθος, καὶ τὰ παλαιὰ καινῶς εἰπεῖν, καὶ πε-
 ' ρὶ τῶν νεωστὶ γεγενημένων ἀρχαίως διελθεῖν· οὐκ ἔν,
 φησί τις, Ἰσοκράτης, ὅτως μέλλεις καὶ τὰ περὶ Λακε-
 δαιμονίων καὶ Αθηναίων ἐναλλάττειν; χεδὸν γὰρ τὸ τῶν
 λόγων ἐγκώμιον ἀπιστίας τῆς καθ' αὐτὴ τοῖς ἀκύνει
 παράγγελλμα καὶ παροίμιον ἐξέθηκε. μήποτ' ἔν ἄρισ-
 ται τῶν ὑπερβολῶν (ὡς καὶ ἐπὶ τῶν χημάτων παρει-
 πομφῶ) αἰ αὐτὸ τῆτο διαλανθάνουσαι, ὅτι εἰσὶν ὑπερ-
 βολαί. γίνεται δὲ τοιόνδε, ἐπειδὴν ὑπὸ ἐκπαθείας
 μεγέθει τινὶ συνεκφωνῶνται περιζήσεως· ὅπερ ὁ Θυ-
 κιδίδης ἐπὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ φθειρομένων ποιῇ. ' οἱ
 ' τε γὰρ Συρακῆσιοι, φησὶν, ἐπικαταβάντες τὰς ἐν τῷ
 ' ποταμῷ μάλισα ἔσφαζον. καὶ τὸ ὕδωρ εὐθύς διέφ-
 ' θαρτο· ἀλλ' ἔδεν ἥσων ἐπίνετο ὁμῶς τῷ πηλῷ ἢ
 ' μαλωμένῳ, καὶ τοῖς πολλοῖς ἔτι ἦν περιμάχεται.
 αἶμα καὶ πηλὸν πινόμενα ὁμῶς εἶναι περιμάχεται ἔτι,

ποιεῖ πεισὸν ἢ τῷ πάθῃ ὑπεροχὴ καὶ περίσσεια. καὶ τὸ
 Ηροδότειον ἐπὶ τῇ ἐν Θερμοπύλαις ὁμοίον· ἐν τῷ
 τῷ (φησὶν) ἀλεξομένους μαχαίρησιν (ὅσοις αὐτῶν
 ἔτι ἐτύγχανον περιῦσαι) καὶ χερσὶ καὶ σώμασι, κατέ-
 χωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες· ἐνταῦθ' οἷον ἐστὶ τὸ
 καὶ σώμασι μάχεσθαι πρὸς ὀπλισμένους, καὶ ὁποῖόν
 τι τὸ κατακεχῶσθαι βέλεσιν, ἐρεῖς; πλὴν ὁμοίως ἔ-
 χει πείσιν καὶ τὸ πρᾶγμα ἕνεκα τῆς ὑπερβολῆς
 παραλαμβάνεσθαι δοκεῖ, ἢ ὑπερβολὴ δ' εὐλόγως ἡμ-
 νᾶσθαι πρὸς τὸ πρᾶγμα. ἐστὶ δ' (ὡς καὶ διαλείπω
 λέγων) παντὸς τολμήματος λεκτικῶν λύσεις καὶ πανά-
 κειά τις τὰ ἐγγὺς ἐκστάσεως ἔργα καὶ πάθη. ὅθεν καὶ
 τὰ κωμικά, καί τοι γ' εἰς ἀπιστίαν ἐκπίπτουσι, πειθα-
 νὰ διὰ τὸ γελοῖον

Αγρὸν ἔχ' ἐλάττω γῆν ἔχοντ' ἄρ' ἐπισολῆς

Λακωνικῆς.

Καὶ δ' ὁ γελῶς πάθος ἐν ἡδονῇ. Αἱ δ' ὑπερβολαὶ
 καθάπερ ἐπὶ τὸ μᾶλλον, ὅτῳ καὶ ἐπὶ τέλει τινος ἐπει-
 δὴ κοινὸν ἀμφοῖν ἢ ἐπίτασις, καὶ πῶς ὁ διασυρμὸς τα-
 πεινότητός ἐστιν αὐξήσις.

39. Ἡ σέμπλη μοῖρα τῶν συνελκσῶν εἰς τὸ ὑψ-
 ος, ὧν γε ἐν ἀρχῇ πρὸς δέμεθα, ἔθ' ἡμῖν λείπεται, ὃ
 κράτιστε, ἢ διὰ τῶν λόγων αὐτῇ ποιαὶ συνθέσεις· ὑπὲρ
 ἧς ἐν δυσὶν ἀποχρῶντως ἀποδεδωκότες συντάγμασιν ὁ-

σα γε τῆς θεωρίας ἦν ἡμῖν ἐφικτὰ, τοσῦτον ἐξ ἀνάγκης περὶ δεινμῶν ἂν εἰς τὴν παρῶσαν ὑπόθεσιν· ὥς ἔμῳνον ἐστὶ πειθῆς καὶ ἡδονῆς ἡ ἁρμονία φυσικὸν ἀνθρώποις ἐνέργημα, ἀλλὰ καὶ μετ' ἐλπίδας καὶ πάθος θαυμαστὸν τι ὄργανον. οὐ γὰρ αὐτὸς μὲν ἐπιτίθησιν τινα πάθη τοῖς ἀκροαμένοις, καὶ οἷον ἔκφρατας καὶ κορυβαντισμῷ πλήρεις ἀπολείπει, καὶ βάσιν ἐνδὺς τινα ῥυθμῷ πρὸς ταύτην ἀναγκάζει βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ συνεξομοῦσθαι τῷ μέλει τὸν ἀκροατὴν, καὶ ἄμυστος ἢ παντὶ ἀπάντη· καὶ τῇ Δία φθόγῳ κιθάρας, ἔδεν ἀπλῶς σημαίνοντες, ταῖς τῶν ἡχῶν μεταβολαῖς, καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους κρούσει καὶ μίξει τῆς συμφωνίας θαυμαστὸν ἐπαγυνοῖ πολλάκις, ὥς ἐπίσασιν, θέλγητρον καί τοι ταῦτα τὰ εἶδωλα καὶ μιμήματα νόθα ἐστὶ πειθῆς, ἔχῃ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως, ὥς ἔφην, ἐνεργήματα γνήσια; οὐκ οἴομεθα δ' ἄρα τὴν σύνθεσιν, ἁρμονίαν τινὰ ἔσαν λόγων ἀνθρώποις ἐμφύτων, καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἔχῃ τῆς ἀκοῆς μόνης ἐφαπτομένων, ποικίλας κινῶσαν ιδέας ὀνομάτων, νοήσεων, πραγμάτων, κάλλους, εὐμελείας, πάντων ἡμῖν ἐντρόφων καὶ συγχερῶν, καὶ ἅμα τῇ μίξει καὶ πολυμορφίᾳ τῶν ἐαυτῆς φθόγων τὸ παρειστωὲς τῷ λόγῳ πάθος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πέλους παρεισάγουσαν, καὶ εἰς μετῴσαν αὐτῶν τὴν ἀκρόντας αἰεὶ καθιστᾶσαν, τῇ τε τῶν λέξεων ἐποικοδομῇ τὰ

μεγέθη συναρμόζουσιν, δι' αὐτῶν τῶν κληῖν τε ἀμῶν, καὶ πρὸς ὅλκον τε, καὶ ἀξίωμα, καὶ ὕψος, καὶ πᾶν, ὃ ἐν αὐτῇ περιλαμβάνει, ἡμᾶς ἐκάστοτε συνδιατιθέσθαι, παντοίως ἡμῶν τῆς διανοίας ἐπικρατῦσαν; ἀλλ' εἰκοι-
 κε μανία τὸ περὶ τῆς ὕψους ὁμολογημάτων διαπορεῖν ἀποχρῶσα ᾧ ἢ πείρα πείρας. ὕψηλόν γε τῷτο δοκεῖ νόημα, καὶ ἐστὶ τῷ ὄντι θαυμάσιον, ὃ τῷ ψήφισματι ὁ Δημοσθένης ἐπιφέρει· τῷτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ
 'πόλει περὶ σάλια κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησιν, ὥπερ
 'νέφος.' ἀλλ' αὐτῆς τῆς διανοίας ἐκ ἑλαττον τῇ ἀρ-
 μονίᾳ πεφῶνται· ὅλον τε γὰρ ἐπὶ τῆς δακτυλικῶν εἰ-
 ρηται ῥυθμῶν, εὐφρέσαιοι δ' ὕτοι καὶ μεγεθοποιοί· διὸ
 καὶ τὸ ἡρῶν, ὡς ἰσχυρὰ κάλλισον, μέτρον συνίσσιν· τό-
 τε * * ἐπείτοιγε ἐκ τῆς ἰδίας αὐτὸ χώρας μετὰ-
 θες, ὅποι δὴ ἐθέλεις,· τῷτο τὸ ψήφισμα, ὥπερ νέφος,
 'ἐποίησε τὸν τότε κίνδυνον παρελθεῖν,' ἢ τὴν Δία μί-
 αν ἀπόκοψον συλλαβὴν μόνον, 'ἐποίησε παρελθεῖν
 'ὡς νέφος,' καὶ εἴη πόσον ἡ ἀρμονία τῷ ὕψει συνηχεῖ.
 αὐτὸ γὰρ τὸ, 'ὥπερ νέφος,' ἐπὶ μακρῷ τῷ πρώτῳ ῥυθ-
 μῷ βέβηκε τέτρασι κατὰ μετρημάτων χρόνοις· ἐξαρε-
 θείσης δὲ τῆς μιᾶς συλλαβῆς, 'ὡς νέφος,' εὐθὺς ἀκρω-
 τηριάζει τῇ συλκοπῇ τὸ μέγεθος. ὡς ἔμπαινον, εἰάν
 ἐπεκλείνης, 'παρελθεῖν ἐποίησιν, ὥπερ εἰ νέφος,' τὸ
 αὐτὸ σημαίνει, ὃ τὸ αὐτὸ δὲ ἐστὶ προσωπίται· ὅτι

τῷ μήκει τῶν ἄκρων χρόνων συνεκλύεται καὶ διαχα-
λάται τὸ ὕψος τὸ ἀπότομον.

40. Ἐν δὲ τοῖς μάλιστα μεγεθοποιεῖ τὰ λεγόμενα,
καθάπερ τὰ σώματα, ἢ τῶν μελῶν ἐπισύνθεσις· ὧν
ἐν μὲν ὕδεν, τμηθὲν ἀφ' ἑτέρου, καθ' ἑαυτὸ ἀξιολογον
ἔχει, πάντα δὲ μετ' ἀλλήλων ἐκπληροῖ τέλειον ὕσ-
τημα· ὥτως τὰ μεγάλα, σκεδαδένια μὲν ἀπ' ἀλλή-
λων ἄλλο ἄλλη, ἅμα ἑαυτοῖς συνδιαφορεῖ καὶ τὸ ὕψος·
σωματοποιόμενα δὲ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἔτι τῷ δεσμῷ
τῆς ἁρμονίας περικλειόμενα, αὐτῷ τῷ κύκλῳ φωνή-
εντα γίνεται· καὶ χεδὸν ἐν ταῖς περιόδοις ἕρανός ἐστι
πλήθους τὰ μεγέθη. ἀλλὰ μὲν, ὅτι τε πολλοὶ καὶ συλ-
γραφέων καὶ ποιητῶν, ἐκ ὧντες ὑψηλοὶ φύσει, μήποτε
δὲ καὶ ἀμεγέθεις, ὅμως κοινοῖς καὶ δημῶδεςι τοῖς ὀνό-
μασι, καὶ ὕδεν ἐπαγομένοις περιττὸν ὡς τὰ πολλὰ
συλχρώμενοι, διὰ μόνον τῷ συνθεῖναι καὶ ἁρμόσαι
ταῦτα, ὅμως ὄλκον καὶ διάστημα, καὶ τὸ μὴ ταπεινοὶ
δοκεῖν εἶναι, περιεβάλοντο, (καθάπερ ἄλλοι τε πολ-
λοὶ, καὶ Φίλιππος, Αἰριοφάνης ἐν τισιν, ἐν τοῖς πλείστοις
Εὐριπίδης), ἱκανῶς ἡμῖν δεδήλωται. μετὰ γέ τοι τὴν
τεκνοκλονίαν Ηρακλῆς φησι,

Γέμω κακῶν δὴ, κακέτ' ἔοδ' ὅπῃ τεθῆ·

Σφόδρα δημῶδες τὸ λεγόμενον, ἀλλὰ γέγονεν ὑψηλὸν
τῇ πλάσει ἀναλογεῖν· εἰ δ' ἄλλως αὐτὸ συναρμόσεις,

φανήσεται σοι, διότι τῆς συνθέσεως ποιητῆς ὁ Εὐρί-
πιδης μᾶλλον ἐστίν, ἢ τῷ νῦ. ἐπὶ δὲ τῆς συρομένης
ὑπὸ τῷ ταῦρα Δίρκης,

————— Εἰδέσθω

Τύχοι, πῆριξ ἐλίξας, εἴλχ' ὁμῦ λαβὼν

Γυναικα, πῆτραν, δρυῖν, μελαλλάσων αἰεί.

Ἐστὶ μὲν ἡγναῖον τὸ λῆμμα, ἀδρότερον δὲ γέρονε τῷ
τὴν ἀρμονίαν μὴ κατεσπένδοντα, μηδ' οἷον μὲν ἀποκυ-
λίσματι φέρεσθαι· ἀλλὰ σπριγμύς τε ἔχειν πρὸς ἄλ-
ληλα τὰ ὀνόματα, καὶ ἐξερείσματα τῶν χρόνων, πρὸς
ἰδραῖον διαβεβηκότα μέγεθος.

41. Μικροποιῶν δ' ὕδεν ὕτως ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, ὥς
ρυθμὸς κεκλασμένος λόγῳ καὶ (εἰσοβημένος, οἷον δὴ πυρ-
ρίχιοι καὶ τροχᾶοι καὶ διχόρειοι, τέλειον εἰς ὀρχησικὸν
(συνεκπίπτοντες· εὐθύς γὰρ πάντα φαίνε) τὰ κατὰ ρυθ-
μα κομψά, καὶ μικροχαρῆ, καὶ ἀπαδέεσθαι, διὰ τῆς ὁ-
μοειδίας ἐπιπολάζοντα. καὶ ἔτι τούτων τὸ χεῖρισον, ὅ-
πως, ὥσπερ τὰ ὠδάρια τῆς ἀκροατικῆς ἀπὸ τῶν πρᾶ-
γμάτων ἀφέλκει καὶ ἐπ' αὐτὰ βιάζεται· ὕτως καὶ τὰ κα-
τερρυθμισμένα τῶν λεγομένων ἐν τῷ λόγῳ πάθος
ἐνδίδωσι τοῖς ἀκράτοις, τὸ δὲ τῷ ρυθμῷ· ὥς ἐνίοτε πρᾶ-
ξιότας τὰς ὀφειλομένας κατὰ ἀλήθειαν αὐτὴς ὑποκρί-
ναι τοῖς λέγουσι, καὶ φθάνοντας, ὥς ἐν χορῷ τινι, πρᾶ-
ξιότας τὴν βᾶσιν.

Ομοίως δὲ ἀμεγέθη καὶ τὰ λίαν (υ)γκείμενα, καὶ εἰς μικρὰ καὶ βραχυσύλλαβα (υ)γκεκομμένα, καὶ ὡσανεὶ γόμοις τισὶν ἐπαλλήλοις κατ' ἐγκοπὰς καὶ (κ)ληρότητας ἐπισυνδεδεμένα.

42. Ἐτι γε μὴν ὕψος μειωτικὸν καὶ ἡ ἄγαν τῆς φράσεως (υ)γκοπή· πηροῖ γὰρ τὸ μέγεθος, ὅταν εἰς λίαν (υ)νάγηται βραχύ. ἀκνέω δὲ νῦν μὴ τὰ δεόντως (υ)νετραμμένα, ἀλλ' ὅσα ἀνίκρις μικρὰ καὶ κατακερματισμένα· (υ)γκοπή μὲν γὰρ κωλύει τὸν νῦν, (υ)νομία δ' ἐπ' εὐθὺ [ἄγει.] δῆλον δ' ὡς ἔμπαλιν τὰ ἐκτάδην ἀπόφυχα, τὰ γὰρ ἄκαρον μῆκος ἀνακαλύμματα.

43. Δεινὴ δ' αἰχὺναὶ τὰ μεγέθη καὶ ἡ μικρότης τῶν ὀνομάτων· παρὰ γὰρ τῷ Ἡροδότῳ κατὰ μὲν τὰ λήμμαθα δαμονίως ὁ χειμῶν πῆφρασαί, τινὰ δὲ νῆ Δία περιέχει τῆς ὕλης ἀδοξότερα, καὶ τῆτο μὲν ἴσως, 'ζεσάσης δὲ τῆς θαλάσσης.' ὡς τὸ 'ζεσάσης' πολὺ τὸ ὕψος περιπαῖ διὰ τὸ κακόσομον. ἅμ', 'ὁ ἀνέμος, φησὶν, ἐκοπίασε.' καὶ, τὸς περὶ τὸ ναυάγιο δραστομένους ἐξεδέχετο 'τέλος ἄχαρι.' ἄσεμνον γὰρ τὸ 'κοπιάσαι' καὶ ἰδιωτικόν· τὸ δ' 'ἄχαρι' τηλικύτη πάθος ἀνοίκειον. ὁμοίως καὶ ὁ Θεόπομπος, ὑπερφῶς σκδάσας τὴν τῇ Πέρσῃ κατάβασιν ἐπ' Αἰγυπτον, ὀνοματίοις τισὶ τὰ ὅλα διέβαλεν. 'ποῖα γὰρ

ὅλεις, ἢ ποῖον ἔθνος τῷ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔκ ἐ-
 πρεσβέετο πρὸς βασιλεία; τί δὲ τῷ ἐκ τῆς γῆς
 ἡνωμένων, ἢ τῷ κατὰ τέχνην ἐπιτελεσμένων, κα-
 λῶν ἢ τιμίων, ἔκ ἐκομίσθη δῶρον ὡς αὐτόν; ἔπο-
 λὰ μὲν καὶ πολυτελεῖς σρωμένα καὶ χλανίδες, τὰ μὲν
 ἀλουργεῖς, τὰ δὲ ποικιλτά, τὰ δὲ λακά; πολλὰ
 δὲ σκηναὶ χρυσαῖ, καλίσκηδασμένα πασι τοῖς χρη-
 σίμοις; πολλὰ δὲ καὶ ξυσίδες, καὶ κλῖναι πολυτελεῖς;
 ἔτι δὲ καὶ κοῖλος ἄργυρος καὶ χρυσὸς ἀπειργασμένος,
 καὶ ἐκπώματα καὶ κρατῆρες, ὧν τὸ μὲν λιθοκολλήτης,
 τὸ δ' ἄλλος ἀκριβῶς καὶ πολυτελῶς εἶδες ἂν ἐκ-
 πεποιημένους; πρὸς δὲ τέτοις ἀναρίθμητοι μὲν ὀ-
 πλων μυριάδες, τῷ μὲν Ἑλληνικῶν, τῷ δὲ βαρβαρι-
 κῶν· ὑπερβάλλοντα δὲ τὸ πλῆθος ὑποζύγια, καὶ
 πρὸς κατακοπὴν ἱερεῖα εἰς ταῦτα· καὶ πολλοὶ μὲν
 ἀρτυμάτων μέδιμνοι, πολλοὶ δ' οἱ θύλακοι καὶ ἀκ-
 κοὶ καὶ χάρται βιβλίων, καὶ τῷ ἄλλων ἀπάντων χρη-
 σίμων. τὸσαῦτα δὲ κρέα τεταριχάμενα παντο-
 δαπῶν ἱερείων, ὡς σωρὸς αὐτῷ ἡμέτερα τηλικύτης,
 ὥστε τὸς θεοσιόντας πόρρωθεν ὑπολαμβάνειν ὅχ-
 θος εἶναι καὶ λόφος ἀνίσταμένους· ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων
 ἐπὶ τὰ ταπεινότερα ἀποδιδράσκει, δεόν ποιήσασ-
 θαι τὴν αὔξησιν ἔμπαλιν· ἅμα τῇ θαυμαστῇ τῆς ὀ-
 λης παρασκευῆς ἀγγελίᾳ παραμίζας τὸς θυλάκους

καὶ τὰ ἀρτύματα καὶ τὰ σακκία, μαγειρεῖν τινὰ φαν-
 τασίαν ἐποίησεν ὥσπερ γὰρ, εἴ τις ἐπ' αὐτῶν ἐκείνων
 τῶν περικοσμημάτων, μεταξύ τῶν χρυσίων καὶ λιθο-
 κολλήτων κρατήρων, καὶ ἀργύρεα κοίλα, σκηνῶν τε ὁλο-
 χρύσων, καὶ ἐκπωμάτων, φέρων μέσα ἔθηκε θυλακία
 καὶ σακκία, ἀπρεπὲς ἂν ἦν τῇ προσόψει τὸ ἔργον ἔτω
 καὶ τῆς ἐρμηνείας τὰ τοιαῦτα ὀνόματα αἵχη, καὶ οἰο-
 νεῖ εἰγμάτια καθίσταται, παρὰ κατὰ ἐγκατατατρί-
 μμα. παρέκειτο δ' ὡς ὁλοχερῶς ἐπελθεῖν καὶ ὅς ὄχ-
 θος λέγει συμβεβληῖσθαι, καὶ περὶ τῆς ἄλλης παρα-
 σκεύης ἔτως ἀλλάξας εἶπεν, 'Καμήλης, καὶ πλήθος
 ' ὑποζυγίων φορταγωγόντων πάντα τὰ πρὸς τρυ-
 ' φὴν καὶ ἀπόλαυσιν τραπεζῶν χορηγήματα' ἢ 'σω-
 ' ρὲς ὀνομάσαι παντοίων σπερμάτων, καὶ τῶν ἅπερ δια-
 ' φέρει πρὸς ὀφθοποιῖας καὶ ἡδυπαθείας' ἢ (εἰπερ πάν-
 τα, ὡς ἐβόλετο, αὐτάρκη ἔτως θείναι) καὶ 'ὅσα τρα-
 ' पेζοκόμων, εἶπεν, καὶ ὀφθοποιῶν ἡδύσματα. ὃ γὰρ
 δεῖ καλῶς ἂν ἐν τοῖς ὕψεσιν εἰς τὰ βυπαρὰ καὶ ἐξυβρι-
 σμένα, ἂν μὴ σφόδρα ὑπὸ τινος ἀνάγκης συνδιωκώμε-
 θαι· ἀλλὰ τῶν πραγμάτων πρέποι ἂν καὶ τὰς φωνὰς
 ἔχειν ἀξίας, καὶ μιμεῖσθαι τὴν δημιουργήσασαν φύσιν
 τὸν ἄνθρωπον, ἥτις ἐν ἡμῖν τὰ μέρη τὰ ἀπόρρητα καὶ
 ἐθήκεν ἐν προσώπῳ, ὃ δὲ τὰ τῷ παντὸς ὅλως περι-
 θήματα· ἀπεκρύφατο δὲ, ὡς ἐνῆν, καὶ, κατὰ τὸν Ξενο-

φῶντα, ἡ τῶν τέτων ὅτι πορρώϊάτω ὀχέως ἀπέ-
 ἔσρεψεν, ὑδαμῇ καλαγχύνασα τὸ τῷ ὄντι ζῶν κάλ-
 λος.

Ἀλλὰ ὅς ἐκ ἐπ' εἶδες δὲ τὰ μικροποιὰ διαριθ-
 μῆν· προὔποδεδειγμένων ὅς τῃς ὅσα εὐφρεῖς καὶ ὑψ-
 ηλὺς ἐργάζεται τῶν λόγων, δηλον ὡς τὰ ἐναντία τῶ-
 ν ταπεινὸς ποιήσει κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ἀχρή-
 μονας.

44. Ἐκεῖνο μέντοι λοιπὸν, ἕνεκα τῆς σῆς χρῆσο-
 μαθείας, ἐκ ὀκνήσομαι ἐπιπροσθεῖναι, καὶ διασαφῆσαι.
 Τερηνίαν ἐφίλτατε, ὅπερ ἐζητήσῃ τις τῶν φιλοσόφων
 πρῶτος ἀρχὸς, Θαῦμά μ' ἔχει, λέγων, ὡς ἀμέλει καὶ ἐ-
 τέρας πολλὰς, πῶς ποτε κατὰ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα
 πιθανὰ μὲν ἐπ' ἄκρον καὶ πολιτικά, δριμύτατα τε καὶ
 ἐνδοξοῦς, καὶ μάστιγα πρὸς ἡδονὰς λόγων εὐφοροί, ὑψ-
 ηλὰ δὲ λίαν καὶ ὑπερμεγέθεις, πλὴν εἰ μή τι πᾶντι-
 ον, ἐκέτι γίνονται φύσεις· τοσαύτη λόγων κοσμική τις
 ἐπέχει τὸν βίον ἀφορία. ἢ νῦν Δί', ἔφη, πικρὸν ἐ-
 κείνῳ τῷ θρυλλημένῳ, ὡς ἡ δημοκρατία τῶν μεγάλ-
 ων ἀγαθῶν τιθηνός, ἢ μόνη χεδὸν καὶ συνήκμασαν οἱ
 περὶ λόγους δεινοὶ καὶ συνάπτεσθαι; θρέψαι τε καὶ
 φησὶν, ἱκανὴ τὰ φρονήματα τῶν μεγαλοφρόνων ἢ ἐ-
 λαιωρία καὶ ἐπελπίσαι, καὶ ἅμα διελθεῖν τὸ πρῶτον
 τῆς πρὸς ἀλλήλους ἐριδος καὶ τῆς περὶ τὰ πρῶτα

φιλοτιμίας. ἔτι γε μὴν διὰ τὰ περικείμενα ἐν ταῖς
πολιτείαις ἔπαθλα ἐκάστοτε τὰ ψυχικὰ προσηρήμα-
τα τῶν ῥητόρων μελετώμεθα ἀκονᾶται, καὶ οἷον ἐκλρί-
βει), καὶ τοῖς πράγματι κατὰ τὸ εἶκος ἐλδ' ἔδρα (συ-
εκλάμπτει. οἱ δὲ νῦν εἰοίκαμεν, ἔφη, παδομαθεῖς εἶ-
ναι δαλείας δικαίας, τοῖς αὐτῆς ἔδεσι καὶ ἐπιτηδ' ἡμα-
σιν ἐξ ἀπαλῶν ἔτι φρονημάτων μονονὲκ ἐνεπαργα-
νωμένοι, καὶ ἄγαστοι καλλίστη καὶ γονιμώτατα λόγων νά-
μαλος, τὴν ἐλδ' ἑδρίαν, ἔφη, λέγω· διόπερ ὕδεν ὅτι μὴ
κόλακες ἐκβαίνομεν μεγαλοφυεῖς. διὰ τῆτο τὰς μὲν
ἄλλας ἔξεις καὶ εἰς οἰκέτας πίπτειν ἔφασκεν, δῆλον
δὲ μηδένα γίνεσθαι ῥήτορα· εὐθύς γὰρ ἀναζῆ τὸ ἀπαρ-
ρησίασον, καὶ οἷον ἔμφρωνον ὑπὸ (συνθείας αἰεὶ κεκο-
δυλισμένων· ἥμισυ γὰρ τ' ἀρετῆς, κατὰ τὸν Ομηρον,
ἀποαίνυ) — δέλιον ἡμαρ· ὥπερ ἔν (εἰ γε, φη-
σι, τῆτο πεισὸν ἐσιν, ὃ ἀκύνω) τὰ γλωττόκομα, ἐν οἷς
οἱ Πυγμαῖοι, καλέμενοι δὲ νάνοι, τρέφον), ὁ μόνον
κωλύει τῶν ἐγκεκλεισμένων τὰς αὐξήσεις, ἀλλὰ καὶ
(συνάρει διὰ τὸν περικείμενον τοῖς σώμασι θεσμόν· ὅ-
τως ἅπασαν δαλείαν, καὶ ἢ δικαιοσύνη, ψυχῆς γλωτ-
τόκομον καὶ κοινὸν δὴ τις ἀποφήνατο δεσμωτήριον.

Εγὼ μέντοι γε ὑπολαμβάνω, Ράδιον (ἔφη, ὡ βέλ-
τισε) καὶ ἴδιον ἀνθρώπου, τὸ καλαμέμφεσθαι τὰ αἰε-
παρόντα. ὅρα δὲ μήποτε καὶ ἡ τῆς οἰκνυμένης εἰρήνης

διαφθείρει τὰς μεγάλας φύσεις· πολὺ δὲ μᾶλλον ὁ
 κατέχων ἡμῶν τὰς ἐπιθυμίας ἀπεριόριστος ὕποσι πό-
 λεμος, καὶ νῦν Δία πρὸς τέτοις τὰ φρεσὶν τὸν νῦν
 βίον, καὶ κατ' ἄκρας ἄγοντα καὶ φέροντα ταυτὶ πάθη· ἢ
 γὰρ φιλοχρημασία, πρὸς ἣν ἅπαντες ἀπλήτως ἦδη
 ἰοσὺμεν, καὶ ἡ φιληδονία δαλᾶσθωσι, μᾶλλον δὲ (ὡς
 αὖν εἴποι τις) καλαβυθίζουσιν αὐτάνδρους ἦδη τὸς βίους·
 φιλαργυρία μὲν νόσημα μικροποιὸν, φιληδονία δ' ἀ-
 γυνέσασιν. ὃ δὴ ἔχω λογιζόμενος εἶναι, ὡς οἷόν τε
 πλεονεκτήσαντες ἀόριστον ἐκλιμήσαντας, τὸ δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν,
 ἐκθειάσαντας, τὰ (ὕμνου) τέττω κακὰ εἰς τὰς ψυ-
 χὰς ἡμῶν ἐπεισιόνοια μὴ παραδέχεσθαι· ἀκολουθεῖ γὰρ
 τῷ ἀμέτρῳ πλεονεκτήσει καὶ ἀκολάστῳ (ὕμνου) καὶ ἴσα (φα-
 σὶ) βαίνουσα πολυέλεια, καὶ ἅμα ἀνοίγοντος ἐκείνου
 τῶν πόλεων καὶ οἰκῶν τὰς εἰσόδους, εἰς ἃς ἐμβαίνει, καὶ
 (ὕμνου) χρονίσαντα δὲ ταῦτα ἐν τοῖς βίοις, νεο-
 λοποιεῖται (κατὰ τὸς σοφούς), καὶ ταχέως ἡρόμεθα
 περὶ τεκνοποιῖαν ἀνάλεξον ἐν τῇ ἡμῶν καὶ τύφον καὶ
 τρυφήν, ὃ νόθα ἐαυτῶν ἡμνήματα, ἀλλὰ καὶ πάν-
 τῃσι. ἐὰν δὲ καὶ τέτῃς τις τῷ πλεονεκτήσει ἐκγόνους εἰς
 ἡλικίαν ἐλθεῖν εἴσῃ, ταχέως δεσπότας τῆς ψυχῆς
 ἐνίκησιν ἀπαραλήττους, ὕβριν καὶ παρανομίαν καὶ ἀνα-
 χυρίαν. ταῦτα γὰρ ὅπως ἀνάγκη γίνεσθαι, καὶ μηκέ-
 τι τὸς ἀνθρώπους ἀναβλέπειν, μηδὲ πέρα φήμεις εἶναι

τινα λόγον· ἀλλὰ τοιούτων ἐν κύκλῳ τελεσιουργεῖσθαι κατ' ὀλίγον ἤν' βίων τὴν διαφθοράν, φθίνειν δὲ καὶ καταμαρμνέσθαι τὰ ψυχικὰ μεγέθη, καὶ ἄζηλα γίνεσθαι, ἥνίκα τὰ θνητὰ ἐαυτῷ μέρη κἀνόνητα ἐκθαιμάζοιεν, παρέντες αὖξιν τ' ἀθανάτια. ὃ γὰρ ἐπὶ κρίσει μὲν τις δεκαθεῖς, ἐκ ἂν ἐπὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν ἐλευθερός καὶ ὑγιής ἂν κρίνῃς ἤμοιτο· ἀνάγκη γὰρ τῷ δωροδόκῳ τὰ οἰκῆα μὲν φαίνεσθαι καλὰ καὶ δίκαια. ὅπνυ δὲ ἡμῶν ἐκάστω τῶν ὅλων ἥδη βίης δεκάσμοι βραβείησι, καὶ ἀλλοτρίων θῆραι θανάτων, καὶ ἐνεδραὶ διαθηκῶν, τὸ δ' ἐκ τῆς παντὸς κερδαίνειν ὠνόμεθα τῆς ψυχῆς, ἕκαστος πρὸς τῆς [φιλοχρημασίας] ἡνδραποδισμῶσι, ἄρα δὲ ἐν τῇ τοσαύτῃ λοιμικῇ τῷ βίῳ διαφθορᾷ δοκῶμεν ἐπιελθέρον τινα κριτὴν τῶν μεγάλων, ἢ δικόνων πρὸς τὸν αἰῶνα, καὶ δέκατον ἀπολελεῖσθαι, καὶ μὴ κατ' ἀρχαίαν ἀξίαν πρὸς τῆς τῷ πλεονεκτεῖν ἐπιθυμίας; ἀλλὰ μήποτε τοῖς τοιούτοις, οἳ οἱ περ ἐσμὲν ἡμεῖς, ἄμεινον ἄρχεισθαι ἢ ἐλευθεροῖς εἶναι· ἐπεὶ τοι γὰρ ἀφεθεῖσαι τὸ ζύγολον, ὡς ἐξ εἰρκλῆς ἀφελῶι, κατὰ τῶν πλησίων αἱ πλεονεξίαι καὶ ἐπικαύσειαν τοῖς κακοῖς τὴν οἰκνυμῆν. ὅλως καὶ δαπανὸν ἔφη εἶναι τῶν νῦν ἡνωμῶν φύσεων τὴν ῥαθυμίαν, ἢ, πλὴν ὀλίγων, πάντες ἐγκαταβῶμεν, ἐκ ἄλλως πορνῆς ἢ ἀναλαμβάνοντες, εἰ μὴ ἐπάγνῃ καὶ ἡδονῆς ἐνε-

κα, ἀλλὰ μὴ τῆς ζήλῃς καὶ τιμῆς ἀξίας ποτὲ ὠφελείας.

Κράτισον δ' εἰκὴ ταῦτ' εἶναι, ἐπὶ δὲ τὰ συνεχῇ χωρεῖν ἦν δὲ ταῦτα τὰ Πάθη, περὶ ὧν ἐν ἰδίῳ προηβλήμην ὑπεχόμεθα γράφειν ὑπομνήματι, τὴν τε τῶ ἄλλῃ λόγῳ καὶ αὐτῷ τῷ ὕψους μοῖραν ἐπεχόντων, ὥς ἡμῖν δοκεῖ, [ἐκ ἐλαχίστην.]

1

STORY OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

OF THE

WARRIORS

C

DIONYSII

LONGINI

FRAGMENTA.

DIONYSI

LONGINI

FRAGMENTA

DIONYSII LONGINI

FRAGMENTA.

I. E Cod. MSto. Vat.

Κορωνίς δ' ἔσω λόγῳ παντός καὶ φρονήματος Ελληνικῷ Δημοδένῃ, Λυσίας, Αἰσχίνῃ, Αριστείδῃ, Ισαῳ, Τίμαρχῳ, Ισοκράτῃ, Δημοδένῃ ὁ καὶ Κρίθινος, Ξενοφῶν, πρὸς τέτοις Παῦλος ὁ Ταρσῆς, ὃν τίνα καὶ πρῶτόν φημι περὶ ἀμφοτέρων δόγματος ἀναποδείκνυ.

II. E Cod. MS. Par.

Προῦλθι δὲ τὸ μέτρον ἐκ Θεῶ, μέτρῳ τὰ τε ὑράνια καὶ ἐπίγεια κεκοσμηκότος· ἀρμονία γάρ τις ἐστὶ καὶ τοῖς ἐπυρανίοις καὶ ἐπιγείοις. ἢ πῶς ἂν ἄλλως συνέστη τόδε τὸ πᾶν, εἰ μὴ ῥυθμῷ τινι καὶ τάξει διεκεκόσμητο; καὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν δὲ κατασκευαζόμενα ὅργανα μέτρῳ πάντα γίνονται. Εἰ δὲ πάντα, πολλῷ γε μᾶλλον ὁ λόγος, ἅτε καὶ περιεκτικὸς πάντων ὢν· ἐστὶ μὲν γὰρ καὶ τῷ περὶ ἀρμονία τις· καὶ δῆλον ἐξ ὧν τῷ μὲν ὁ λόγος ἐστὶν εὐρυθμότερος, τῷ δὲ ὄ. μᾶλλον δὲ πρὸς τῷ ποιητικῷ, πᾶσι πλείοις χρω-

μῦθῳ καὶ λέξεσι, καὶ δὴ καὶ μύθοις καὶ πλάσμασι, δι' ὧν
 ἁρμονία καλῶς ἀσκάζεται. ταῦτ' ἄρα καὶ οἱ παλαῶι
 ἐμμέτρους μᾶλλον τῶς οἰκείας ἐποίουν λόγους, ἢ πεζοὺς·
 καὶ μὴν τῷ μέτρῳ πρόσεειν ἁρμονία, ἢ δ' ἁρμονία μου-
 σικὴ τυγχάνει· τῆς μουσικῆς δὲ ὅσον κλέος ἐστίν, ὕδεις
 ἀγνοεῖ· ὥςτε καὶ τὸ μέτρον ἐν τῇ ἀρίστων, ὑπὸ τὴν μου-
 σικὴν ὄν, ἥς τὸ κλέος (ὡς Ὀμηρος ἔφη)

————— Οἶον ἀκρόμῳ, ὕδ' ἐτι ἰδμῳ.

III. E Cod. MS. Par.

Τὰ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ εἰς τὸ τῷ Ηφαιστίωνος Εἰς Χειρίδιον.

α'. **Α**Λ' εἴτε νέα τῇ μέτρων ἡ θεωρία, εἴτε Μύ-
 σης ἄρεμα παλαιῶς, ἐκάτερον ἔξει καλῶς·
 ἀρχαία μὲν γὰρ ὅσα ἐκ τῆς παλαιότητος ἔξει τὴν σεμ-
 νότητα, νέα δὲ ὅσα ποθεινότερα καθ' Ὀμηρον,

Τὴν γὰρ αἰοιδὴν πάντες ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,

Ἡ τις ἀκρόνισσι νεωτάτῃ ἀμφιπέλη).

Μέτρον δὲ παλὴρ ρυθμὸς καὶ θεός· ἀπὸ ρυθμοῦ γὰρ ἔσ-
 χον τὴν ἀρχὴν, θεὸς δὲ τὸ μέτρον ἀπεφθέγγασθαι.

β'. Τῷ δὲ περὶ μέτρων λόγῳ πολλοὶ πολλαχῶς
 ἤρξαντο· οἱ μὲν ἀπὸ σοιχείων, ὡς Φιλόξενος, οἱ δὲ ἀ-

πρὸ τῶ μέτρων ὄρεν, ὡς Ηλιοδώρος· ἡμεῖς δὲ Ηφαίστι-
ωνι καλακολυθίσομεν ἀπὸ Κυλλαβῆς ἀρξάμενοι·
πρῶτον δὲ ὀλίγα περὶ πῶς δικάζον.

γ'. Τεκμήριον μέτρον ἀκοή· ἔνιοι γὰρ ὕτως ὠρί-
σαντο· μέτρον ἐστὶ ποδῶν ἢ βάσεων συνταξίς, ἀφ' ἧς
τῇ δι' ἀκοῆς παραλαμβανομένη· εἰ δὲ τὸ κρίνον
ἐστὶν ἀκοή, τὸ κοσμεῖν ἐστὶ φωνή· ὡς γὰρ τὸν ἦχον τῆς
ἀρρυθρίας ἐκλείνυσά τε καὶ συσέλλυσσα φωνὴ χημαλίζει
τάς Κυλλαβάς, ὕτως εἰσδεξαμένη κρίνει ἡ ἀκοή.

δ'. Διὰ τῆτο πολλὰ τῶ μέτρων συμβέβηκεν ἀ-
ποκρύπτειν σιωπώμενα ἐν τῇ κατὰ πεζὸν ῥήσει καὶ
αὐτὰ πάλιν πολλὰς πλώσεις ἔχει πρὸς ἄλλα μέτρα.
εὗροι γὰρ ἂν τις παρὰ Δημοσθένει τῶ ῥήτορι εἶχον
ἡρωϊκὸν κεκρυμμένον, ὃς ἠδυνήθη λαθεῖν διὰ τὸ πε-
ζην ὕσαν τὴν περφορὰν συναρπάσαι τῶ λόγῳ τὴν ἀ-
κοήν· φησὶ γὰρ,

Τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίονι πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ελάτει-
αν

ἦλθε Φίλιππος.

εἶχος ἐστὶν ἡρώος· ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰωνικόν, ὅταν λέ-
γῃ,

Πολλῶν δὲ λόγων καὶ δορυβίου γιγνομένου παρ'
ὑμῖν.

τῆτο γὰρ ἄντικρυς Ἰωνικόν ἐστὶν ἀπὸ μείζονος, ὅμοιον τῶ,

Εὐμορφότερα Μυασιδῖκα τὰς ἀπαλᾶς Γυρίνω.
τὰς δὲ τῶν μέτρων Συνεμπλώσεις ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπιδείξομαι.

ε'. Διαφέρει δὲ μέτρον ρυθμῷ, ὅλη μὲν γὰρ τοῖς μέτροις ἢ συλλαβῇ, καὶ χωρὶς συλλαβῆς ἢ ἀν' ἡμοιοτο μέτρον· ὁ γὰρ ρυθμὸς γίνεται μὲν καὶ ἐν συλλαβαῖς, γίνεται δὲ καὶ χωρὶς συλλαβῆς· καὶ γὰρ ἐν κρότῳ. ὅταν μὲν γὰρ τὸς χαλκίας ἰδωμέναι τὰς σφύρας καταφέρουσαι, ἅμα τινὰ καὶ ρυθμὸν ἀκούμεν· καὶ ἵππων δὲ πορεία ρυθμὸς ἐνομιάθη, καὶ κίνησις δακτύλων, καὶ μελῶν καὶ χιμάλα, καὶ χορδῶν κινήματα, καὶ τῶν ὀρίθων τὰ πλερίσμαλα· μέτρον δὲ ἢ ἀν' ἡμοιοτο χωρὶς λέξεως ποιεῖται καὶ ποσῆς.

Ἐτι τοῖον διαφέρει ρυθμῷ τὸ μέτρον, ἢ τὸ μὲν μέτρον πεπηγότατος ἔχει τὸς χρόνους, μακρόν τε καὶ βραχύν, καὶ τὸν μετὰ τῷτον, τὸν κοινὸν καλέμενον, ὅς καὶ αὐτὸς πάντως μακρὸς ἐστὶ καὶ βραχύς, ὁ δὲ ρυθμὸς ὡς βέλεια ἔλκει τὸς χρόνους· πολλάκις γὰρ καὶ τὸν βραχύν χρόνον ποιεῖ μακρόν. ὅτι δὲ τῷτο ἕτως ἔχει, καὶ τὴν διαφορὰν ἴσασιν οἱ ποιηταί. λάβωμεν παραδείγματα παλαιοῦς κωμῳδίας ἐν σπυδαζύσῃ φιλοσοφίᾳ· ὁ γὰρ Αἰσοφάνης ἐν ταῖς Νεφέλαις φησὶ Σωκράτης, εἰ καὶ τωθάξει Αἰσοφάνης, 'πότερον περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ περὶ ρυθμῶν;' ἀντιδιέσειε

ἢ ἐκείνος ἀπὸ ρυθμῶν τὰ μέτρα· εἰς ἑκάτερον γυν τὸ
παράδειγμα σημειώσιν, ὅτι τε ρυθμὸς μέτρα δια-
φέρει, καὶ ὅτι ἴσασιν ἐν διδασκαλίᾳ οἱ παλαγοὶ τὴν
ἑαυτῶν μέτρων θεωρίαν.

ζ'. Τὸ δὲ μέτρον λέγεται πολλαχῶς· καὶ ἢ τὴν
εὐμετρίαν μέτρον προσαγορεύομεν, ὡς ὁ εἰπὼν, ΜΕ-
ΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ· εἴτε σοφὸν ἀπόφθεγμα, εἴτε
θεῖον ἀνάθημα, Απόλλωνι μὲν ἢ ἀρμοδιώτατον, ἐ-
πει καὶ μέτρων ἀρετὴς. λέγεται δὲ μέτρον καὶ αὐτὸ τὸ
μετρῆν, καὶ τὸ μετρεῖσθαι· ὡς ὅταν εἰπωμεν τὸν μέ-
διμον μέτρον, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ μετρηθὲν μέτρον, ἀμ-
φότερά δὲ καλεῖται μέδιμος· καὶ αὖ πάλιν εἰ εἴποιμι
χόα τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ μετρώ ποσότητά τινα· καὶ αὖ
πάλιν αὐτὴν τὴν ποσότητά χόα προσαγορεύομεν.
[καὶ αὖ πάλιν αὐτὸ τὸ ξύλον, ὃ μόνον ἔχει πῆχυν,
πῆχυν προσαγορεύομεν.]

ζ'. Οὕτω μὲν ἔν καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς θεωρίας πολ-
λαχόθεν λέγεται μέτρον. μέτρον τε ἢ καλεῖσθαι πᾶν
τὸ μὴ πεζόν· ὅταν εἰπω τὰ μὲν Πλάτωνος πεζά,
τὰ δὲ Ομήρου μέτρα. μέτρον καλεῖται καὶ εἶδος ἐκάσ-
του· ὡς ὅταν εἰπω, μέτρον Ἰωνικόν, καὶ μέτρον Ἰαμβι-
κόν, καὶ μέτρον Τροχαϊκόν. μέτρον καλεῖται καὶ εἰς ἑκά-
στον· ὡς ὅταν εἰπω, ἡ πρώτη Ομήρου ῥαψωδία μέ-
τρα ἔχει χ. τῆτο δὲ Οδυσεὺς ὁ μετρικὸς ἐσημειώσα-

10. εἰ τοίνυν μέτρον καλῶμεν τὴν συζυγίαν, τρέψι
τὴν διποδίαν, ὅταν τὸ ἰαμβικόν, τὸ ἀπὸ ἑξ ποδῶν
συγκείμενον, τρίμετρον καλῶμεν. μέτρον καλῶμεν καὶ
τὸν χρόνον, ὃν τινες τῆς ῥυθμικῶν σημείων πωσαγο-
ράδασιν· ὅτι δὲ τῆτο ὅτως ἔχει, παράδειγμα τεθί-
σεται, ὃ τινες μὲν Ὀρφῆως, τινὲς δὲ τῆς Πυθίας πα-
ραλαμβάνουσι περὶ τοῦ τῆς ἐπῶν λέγων, ἢ λέγουσα,

Ὀρθιον, ἑξαμερὲς, τετόρων καὶ εἴκοσι μέτρων·
καὶ ταῦτα ὅτως ἔχει, ὡπερ εἴρηκα· μέτρον δὲ καὶ τὸ
μετρῶν καὶ τὸ μετρέμενον. ὅτω καὶ ἐπὶ τῆς πωσειρημέ-
νων αὐτὸ τὸ μέτρον, τρέψι τὸ ποίημα, μέτρον πωσ-
αγοράζεται, [καὶ ἕκαστον τῆς μετρῶν τῆς ὁμοίας
τελεύχειεν ὀνομασίας· χρόνος γὰρ συλλαβὴν ποιῶν,
συλλαβὴ δὲ πῶδα, πῶς δὲ συζυγίαν, συζυγία δὲ σίχος,
σίχος δὲ ποίημα· πάντα γὰρ εἰκότως μέτρα πωσαγο-
ράζεται.]

η'. Γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ μέρω ῥήματος, ὃ ἐστὶ μερί-
ζω· ἀφ' οὗ παρὰ τῷ ποιῶν,

Ἰσον ἐμοὶ βασίλει, καὶ ἡμισυ μέρω τιμῆς.
ὡς δὲ παρὰ τὸ σῆω σῆστρον γίνεσθαι, καὶ παρὰ τὸ δέρω
δέρτρον, καὶ παρὰ τὸ φέρω φέρτρον, ὅτω καὶ παρὰ τὸ
μέρω μέτρον ὄνομα γὰρ ἐστὶ, καὶ ἐκ τῆς ἐτυμολογίας,
τῆμερισμῶ.

θ'. Περὶ δὲ ὄρων μέτρων νῦν εἰπεῖν ἐκ ἀναγκῆς·

αὐτὸς γὰρ ὁ Ηφαίστιος αἰτιᾷ τὸν Ηλιόδωρον, ὅτι τοῖς
ἐπαρχομύοις γράφει τοῖς γὰρ ἀπείροις, καὶ τοῖς μήπω
τῆς μετριοποιίας Γεδμένοις, ἀδύνατον νοῦσαι τὸν ὄρον.

ι'. Επιγέγραπται δὲ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ, ἔχ' (ὥς
τινες ᾤηθησαν) διὰ τὸ ξίφος, ἀλλὰ διὰ τὸ ὀξύνειν
τῷ μετιόνῳ τὰς ψυχὰς, καὶ διὰ τὸ ἐν χερσὶν ἔχειν
τὰς βυλομύους τὰ κεφάλαια τῷ μετρικῶν παραγ-
γελμάτων· ὅτι δὲ ταῦτα ἔτις ἔχει, Ηλιόδωρος τῷ
ΕΓχειριδίου ἀρχόμενος ἔτω λέγει, 'τοῖς βυλομύοις
'ἐν χερσὶν ἔχειν τὰ κεφαλαῖα δέσσερα τῆς μετρικῆς
'γέγραπται τὸ βιβλίον τῷτο.'

ια'. Ηρξάτο δὲ αὐτῷ ὁ Ηφαίστιος, ὡς ἔφην, ἀπὸ
Συλλαβῆς, ὕλη γὰρ τοῖς μέτροις ἡ Συλλαβή, καὶ ἀνὰ
ταύτης ἐκ ἂν ἴσται τὸ μέτρον· τὸ ποιεῖν περὶ τῷ
ποιηθέντος, ὅθεν ἄρξασθαι δίκαιον. οὐκ ἀπὸ τῷ γέ-
νους δὲ ἤρξαντο, ἀλλ' ἀπὸ τῷ εἶδους· διαφέρει δὲ εἶδος
καὶ γένος, ἡ γένος μὲν ἐστὶ τὸ πρῶτότυπον εἰς εἶδη δια-
κριθῆναι δυνάμενον, εἶδος δὲ τὸ ἀπὸ τῷ γένους διηρη-
μένον· οἷον εἴ τις λέλοι ζῶον γένος, εἶδη δὲ αὐτῷ, ἄν-
θρωπον, ἵππον, καὶ τὰ λοιπά. οὐκ ἂν γένος μὲν ἐσὶν ἡ
Συλλαβή, εἶδη δὲ αὐτῆς βραχεῖα καὶ μακρά, καὶ κοινὴ
καταμεμένη. ἐκ ἔδοξεν ἔνι αὐτῷ ἀπὸ τῷ γένους ποιή-
σασθαι τὴν ἀρχὴν· τεχνικὸς γὰρ ἔστος ὁ λόγος, καὶ ὁ
πάνυ τοῖς μέτροις Συμβάλλεται, ὅτε ὄρω τὴν Συλ-

λαβὴν περιλαβεῖν, ὅτε τὸν περὶ αὐτῆς εἰπεῖν λόγον
τῆς ἐτυμολογίας· καὶ τοι ἐν τοῖς τεχνικοῖς ἑλεῖχον
ἔχεν ὁ ὅρος.

ιβ'. Ἐστὶν ἡ συλλαβὴ

ιγ'. Ἐτι ἡ συλλαβὴ παρὰ τῆτο ὠνόμασαι, παρὰ
τὸ ποσότητα σοιχείων εἰς ταυτὸν συλλαμβάνειν, ὡς
ἔξεστιν ὑφ' ἑνα φθόγγον παραλαβεῖν, ἂν μὴ εἴποι τις
τὰς μονογραμμάτας· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ζητεῖτωσαν
οἱ τεχνικοί.

ιδ'. Ἐν δὲ τοῖς μετρικοῖς εἰδέναι δεῖ, ὅτι πᾶσα
βραχεῖα ἴση, καὶ πᾶσα μακρὰ ἴση· καθόλου γὰρ αἱ μὲν
εἰσι, δίχρονοι, αἱ δὲ μονόχρονοι· ἐνλεῦθεν τὸν μὲν
δάκτυλον καλῶμεν τέτράχρονον, τὸν δὲ Πυρρίχιον
δίχρονον, καὶ πολυπραγμονῆτες τῆς ποιητικῆς λέξεως
ἡ συλλαβῆς τὰ σοιχεῖα, καὶ ἐν ποσότητι καθ' ἀριθμῶν-
τες τὰς χρόνους, ἀλλὰ ἐν δυνάμει τῆς ποσότητος.

IV. E Cod. MS. Par.

Αρκίον δὲ ἀπὸ βραχείας· ὅτω τοίνυν ὁ Ἡφα-
στῶν αὐτὴν ὀρίζεται, βραχεῖα ἐστὶ συλλαβὴ
ἢ ἔχουσα βραχὺ φωνῆεν ἢ βραχυνόμενον, μὴ ἐπὶ τέ-

‘ λυς λέξεως, ὥτως ὡς μεταξύ αὐτῆς καὶ τῆ ἐν τῇ ἐξ-
 ‘ ῆς συλλαβῇ φωνήεντος μὴ ὑπάρχειν σύμφωνα πλεί-
 ‘ ονα ἐνὸς ἀπλῶ, ἀλλ’ ἦτοι ἐν, ἢ μὴδὲ ἐν.

Πάνυ ἔν ἐπάνυ ἄξιός ὁ ὅρος, ὡς πάντα ἔχων ὅ-
 σα δὲ ὑγιῇ ὅρον ἔχειν. ὅρος καὶ τοῖς φιλοσόφοις εἶναι,
 ὁ μὴδὲν ἐξωθεν τῆς ὀριζομένης συμπεριλαμβάνων, ἢ
 ὁ μὴδὲν τῆς ὀριζομένης καλαλιπών, ὃς ἀντιστρέφει πρὸς
 τὸ κεφαλαῖον· ταῖς ἐν ἀλλήλων ὑπάρχουσιν
 οἱ ὅροι αὐτός τε ὁ ὅρος καὶ τὸ ὀριζόμενον, ὥτως ὡς ἐπὶ
 τοιούτῳ παραδείγματι· ἀνδρῶπος ἐστὶ ζῶν λογικόν,
 θνητόν, νῦν καὶ ἐπισήμης δεκτικόν· εἴ τι ἔν ἐστὶ ζῶν λο-
 γικόν, θνητόν, νῦν καὶ ἐπισήμης δεκτικόν, τούτῳ ἐστὶν ἀν-
 δρῶπος πάντως. καὶ αὖ πάλιν φωνή ἐστὶν ἀῖρ πε-
 πληγμένος· εἴ τι ἔν ἐστὶν ἀῖρ πεπληγμένος, τούτῳ φωνή
 πάντως. ὥτως ἔν καὶ ἐπὶ τῷ προκειμένῳ ὄρου, εἰδόμεν
 τὸ ἀντιστρέφον· εἴ τι ἐστὶ βραχὺ φωνήεν, μὴ ἐπὶ τέ-
 λυς λέξεως κείμενον, μετὰ τῆς ἄλλης συλλαβῆς ἔκ-
 ἔχον σύμφωνα ἐνὸς πλείονα, τούτῳ πάντως ἐστὶ συλ-
 λαβὴ βραχεῖα. προεῖρηται δὲ τὸ μὴ ἐπὶ τέλυν λέ-
 ξεως κείμενον, διὰ τὴν κοινὴν λεγομένην· [εἰάνπερ εἰς
 μέρος ἀπαρίζη λόγος, τῷ τῆς κοινῆς ὑποπίπτει λό-
 γος· οἷον ὅταν συλλαβὴ βραχεῖα ἐστὶν ἐπὶ τέλυν λέξε-
 ως κείμενη, ἐνομιόθη ποτὲ μακρά, ὡς ἡ παρὰ τῷ
 ποιητῇ, ‘ τὰ περὶ καλὰ ῥέεδρα.’ καὶ αὖ πάλιν ἡ

‘*πρὸς*’ συλλαβὴ βραχεῖα εἰν, ἀλλ’ ἐν τότῳ κῆται
μακρᾶς, ὅταν Ὀμηρος εἴπῃ, ‘*πρὸς* οἶκον Πηληϊός’
ποινδεῖον γ’ δὲ εἶναι τὸν πόδα.] εἰ δὲ φησὶ μὴ ἔχει
σύμφωνον μεταξὺ ἐν, διὰ τὴν μακράν· εἰ γ’ συμβαίῃ
βραχεῖ ἢ βραχυνομήνῳ φωνήεντι δύο σύμφωνα ἐπε-
νεχθῆναι, μακράν ποιήσει τὴν συλλαβήν· οἷον ἢ μὲν
συλλαβὴ ἐστὶ βραχεῖα, ἀλλ’ ἐὰν δύο σύμφωνα ἐπενεχ-
θῇ, ὡς ἐν τῷ ‘*Εκίωρ*,’ μακράν ποιήσει τὴν συλλα-
βήν. Διὰ τῆτο *πρὸς*τέθηκε, μὴ δεῖν ὑπάρχειν σύμ-
φωνα δύο, ἀλλ’ ἐν ἀπλῶν, ἢ μηδὲ ἐν· ἢ γ’ ἐὰν διπλῶν
*πρὸς*επενεχθῇ, μακράν ποιήσει τὴν συλλαβήν, ὡς ἐν
τῷ ‘*ἄξω* ἐλών.’

V. Ex Porphyrio de vita Plotini, p. 13.

Edit. Basil.

ΠΟλλῶν καθ’ ἡμᾶς, ὃ Μάρκελλε, γεγηρημένων
Φιλοσόφων ἔχ’ ἥκιστα παρὰ τῆς πρώτης τῆς
ἡλικίας ἡμῶν χρόνος, (ὃ μὲν γ’ νῦν καιρὸς, ὃ δ’ εἰ-
πεῖν εἰν, ὅσην σπάνιν ἔχῃκε τῷ *πράγματι*), ἔτι δὲ
μειρακίων ἄντων ἡμῶν, ἐκ ὀλίγοι *ἤδη* ἐν Φιλοσοφίᾳ
λόγων *πρὸς*έστησαν, ὅς ἀπαντίας μὲν ὑπῆρξεν ἰδεῖν ἡ-
μῖν διὰ τὴν ἐκ παίδων ἐπὶ πολλὰς τόπους ἅμα τοῖς
γονεῦσιν ἐπιδημίαν, συλγνέσθαι δὲ αὐτῶν τοῖς ἐπι-
βιώσασι κατὰ ταυτὸ, συχνοῖς ἔθνεσι ἢ πόλεσιν ἐπι-

μίξαντας· οἱ μὲν καὶ διὰ γραφῆς ἐπεχείρησαν τὰ δο-
 κῆντα σφίσι παραμαλδῆσαι, καλαλιπόντες τοῖς ἐπι-
 γιγνομένοις τῆς παρ' αὐτῶν ὠφελείας μεταχῆν· οἱ
 δὲ ἀποχρῆναι σφίσιν ἠγήσαντο τὴν συνόλιν προ-
 βιβάζειν εἰς τὴν τῶν ἀρεσκόντων ἐαυτοῖς κατὰληψιν.
 ὧν τῶ μὲν προτέρῳ γεγόνاسι τρόπῳ Πλατωνικοὶ μὲν,
 Εὐκλείδης, καὶ Δημόκριτος, καὶ Προκλῆτος, ὁ περὶ τὴν
 Τρωάδα διαρίψας, οἳ τε μέχρι νῦν ἐν τῇ Ρώμῃ δι-
 μοσιδόντες, Πλωτῖνος, καὶ Γενίλιανὸς Ἀμέλιος, ὁ τῷ τε
 γνώριμος· Στωϊκῶν δὲ Θεμισοκλῆς, καὶ Φοιβίων, οἵ τε
 μέχρι πρῶτον ἀκμάσαντες, Ἀννίος τε καὶ Μήδιος· Πε-
 रिπαθηλικῶν δὲ ὁ Ἀλεξανδρὸς Ἡλιόδωρος. τῶ δὲ δε-
 υτέρῳ Πλατωνικοὶ μὲν Ἀμμώνιος καὶ Ωριγῆνης, οἷς ἡμεῖς
 τὸ πλεῖστον τῶ χρένῃ προσεφοιτήσαμεν, ἀνδράσιν ἐκ
 ὀλίγου τῶ καθ' ἐαυτοὺς εἰς ὕνεσιν διενεγκῶσιν· οἳ τε Ἀ-
 δήνησι διάδοχοι Διόδωρος καὶ Εὐβουλος. καὶ γὰρ εἴτι τῶ-
 νων γέγραπται τιςιν, ὥσπερ Ωριγῆνι μὲν τὸ ΠΕΡΙ
 ΔΑΙΜΟΝΩΝ, Εὐβέλῳ δὲ τὸ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΙΛΗ-
 ΒΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΟΡΓΙΟΥ, καὶ τῶν Ἀριστοτέλει
 ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ἀντιει-
 ρημένων, ἐχὶ ἐχέγγυα πρὸς τὸ μετὰ τῶν ἐξειργασ-
 μένων τὸν λόγον αὐτὸς ἀριθμεῖν ἂν ᾔνοιτο, παρέρ-
 γῳ τῇ τοιαύτῃ χρησαμένων ἀποδῆ, καὶ μὴ προηβ-
 μῆν περὶ τῶ γράφειν ὁρμὴν λαβόντων. τῶν δὲ Στω-

ἰκῶν Ερμῖνος καὶ Λυσίμαχος, οἷτε ἐν ᾧ καὶ καθίστα-
 σαιτες Ἀθηναῖος καὶ Μυσώνιος· καὶ Περιπατητικῶν Ἀμ-
 μώνιος καὶ Πτολεμαῖος, φιλολογώτατοι μὲν τοὶ τῶν
 καθ' αὐτὰς ἄμφω ᾗρόμενοι, καὶ μάλιστα ὁ Ἀμμώνιος,
 (ὅς ῥ' ἐστίν, ὅστις ἐκείνῳ γέγονεν εἰς πολυμαθεῖαν πα-
 ραπλήσιος), καὶ μὴν καὶ γράφαντες γε τεχνικὸν ἔδεν,
 ἀλλὰ ποιήματα καὶ λόγους ἐπιδεικτικούς, ἅπερ ἔν καὶ ᾧ
 δῆναί, τῶν ἀνδρῶν τέτων ἔχ' ἐκόντων, οἶμα· μὴ ῥ'
 ἂν αὐτὸς δόξασθαι διὰ τοιούτων βιβλίων ὕστερον ᾗρό-
 θαι γνωρίμους, ἀφείλας πνευματοῖσι (ὡς γράμμασι τὴν
 ἑαυτοῦ ἀποθησαυρίσαι διάνοιαν. τῶν δ' ἔν γραφάν-
 των οἱ μὲν ἔδεν πλέον ἢ συναγωγὴν, καὶ μεταγραφὴν
 τῶν τοῖς πρεσβυτέροις συνθεθέντων ἐποίησαν, καθά-
 περ Εὐκλείδης, καὶ Δημόκριτος, καὶ Προκλῖνος· οἱ δὲ,
 μικρὰ κομιδῇ πράγματα τῆς τῶν παλαιῶν ἱστορίας
 ἀπομνημονεύσαντες, εἰς τὰς αὐτὰς τόπους ἐκείνοις ἐ-
 πεχείρησαν συνθεῖν βιβλία, καθάπερ Ἀννίος τε καὶ
 Μήδιος, καὶ Φοιβίων· ὅτος μὲν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ λέξει
 καλῶς καὶ γνωρίζουσα μάλλον, ἢ τῆς ἐν τῇ διανοίᾳ
 συνθέσεως ἀξίων. οἷς καὶ τὸν Ηλιόδωρον (ὡς καλῶς μετέ-
 τις ἂν, ὅς ἐκείνον παρὰ τὰ τοῖς πρεσβυτέροις ἐν ταῖς
 ἀκροάσεσιν εἰρημέτα πλέον τε (ὡς βαλλόμενον εἰς τὴν
 τῷ λόγῳ διάρθρωσιν. οἱ δὲ καὶ πλήθει προβλημά-
 των, ἃ μετεχειρίσαντο, τὴν πνεύσιν τῷ γράφειν ἀπο-

δεῖξάμενοι, καὶ τρόπῳ θεωρίας ἰδίῳ χρησάμενοι, Πλω-
 τίνος εἰσι καὶ Γενίλιανός Αμέλιος· ὁ μὲν τὰς Πυθαγο-
 ρείας ἀρχὰς καὶ Πλατωνικάς, ὡς ἐδόκει, πρὸς Σαφει-
 λέραν τῇ πρὸς αὐτὴν καλῶς χρησάμενος ἐξηγήσιν, (ὃδὲ
 γὰρ ὃδὲν ἐβγύς τι τὰ Νυμηνίῳ καὶ Κρονίῳ, καὶ Μοδεράτῃ,
 καὶ Θρασύλλῃ, τοῖς Πλωτίνῳ περὶ τῇ αὐτῇ (συγγραμ-
 μασιν εἰς ἀκρίβειαν)· ὁ δὲ Αμέλιος κατ' ἴχνη μὲν τὰ-
 τα βαδίζειν θεωρησάμενος, καὶ τὰ πολλὰ μὲν τῇ αὐ-
 τῇ δογματῶν ἐχόμενος, τῇ δὲ ἐξεργασίᾳ πολλὸς ὢν,
 καὶ τῇ τῆς ἐρμηνείας περιβολῇ πρὸς τὸν ἐναντίον ἐκεί-
 νῳ ζῆλον ὑπαγόμενος. ὢν καὶ μόνων ἡμεῖς ἄξιον εἶναι
 νομίζομεν ἐπισκοπεῖσθαι τὰ (συγγραμμάτια· τὰς μὲν
 γὰρ λοιπὰς τί τις ἀνικνεῖν οἶοιτο δεῖν, ἀφ' αἷς ἐξετάζ-
 ει ἐκείνους, παρ' ὧν ταῦτα λαβόντες ἔτοι γεγράφα-
 σιν; ὃδὲν αὐτοῖ παρ' αὐτῇ πρὸς αὐτὴν, ἔχ' ὅτι τῇ
 κεφαλαίων, ἀλλ' ὃδὲ τῇ ἐπιχειρημάτων, ὃδ' ἔν ἢ
 συναγωγῇ τῇ παρὰ τοῖς πλείοσιν, ἢ κρίσεως τοῦ
 βελτίονος ἐπιμεληθέντες. ἥδη μὲν ἔν καὶ δι' ἄλλων τε-
 τι πεποιήκαμεν, ὥσπερ καὶ τῷ μὲν Γενίλιανῷ ΠΕΡΙ
 ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ἀν-
 λειπόντες, τῷ δὲ Πλωτίνῳ τὸ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ
 ἐπισκεψάμενοι. τὸν μὲν γὰρ κοινὸν ἡμῶν τε καὶ κείνων
 ἱταῖρον ὄντα Βασιλέα τὸν Τύριον, ὃδ' αὐτὸν ὀλίγα πε-
 πρασμασάμενον κατὰ τὴν τῷ Πλωτίνῳ μίμησιν, (ὃν

ἀποδεξάμενος μᾶλλον τῆς παρ' ἡμῖν ἀλωγῆς, ἐπεχείρησε διὰ συγγράμματος ἀποδείξαι, βελτίω δόξαν περὶ τῆς ἰδεῶν τῆς ἡμῖν ἀρεσκύσης ἔχοντα), μετρίως ἀντιγραφῇ διελέγξαι δοκῶμεν, ἕκ ἐὺ παλινωδίσαντα· καὶ τῶν τέτοις ἕκ ὀλίγας τῶν ἀνδρῶν τῶντων κεκινήκοτες δόξας, ὥσπερ καὶ ἐν ΤΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΜΕΛΙΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ, μέγεθος μὲν ἐχούσῃ συγγράμματος, ἀποκρινομένη δὲ πρὸς ἅτλα τῆς ὑπ' αὐτῷ πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς Ρώμης ἀπεσταλμένων, ἣν αὐτὸς μὲν ἐπιστολὴν ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΤΗΣ ΠΛΩΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ἔγραψεν. ἡμεῖς δὲ αὐτὸ μόνον πρὸς ἡμετέραν κοινὴν τῆ συγγράμματος ἐπιγραφῇ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΜΕΛΙΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ αὐτὴν προσαγορεύσαντες.

VI. Ex Porphyrio in vita Plotini, p. 12.

Edit. Basil.

ΚΑΙ σὺ μὲν ταυτὰ τε βιβλία πέμπεις, ὅταν σοὶ δοκῇ· μᾶλλον δὲ κομίζεις. οὐ γὰρ ἂν ἀποσάμῃ τῷ πολλὰς δεῖν δάσῃ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁδὸν τῆς ἐτέρωσε περικρίνα, καὶ εἰ μηδὲν δι' ἄλλο (τί γὰρ ἂν καὶ σοφὸν παρ' ἡμῶν πρὸς σοκᾶν ἀφίκοιο;) τὴν τε παλαιὰν συνήθειαν, καὶ τὸν αἶρα, μετριώτατον ὄντα, πρὸς ἡμᾶς λέγεις ῥώματος ἀδένειαν. καὶ ἄλλο τι τύχης οἰηθεῖς,

παρ' ἐμῷ δὲ μηδὲν προσδοκᾶν καμνότερον, μηδ' ἔν τῃ
 παλαῶν, ὅσα φῆς ἀπολωλεμένα· τῇ δὲ γραφάν-
 των τοσαύτη σπάνις ἐνλαῦδα κατέστηκεν, ὥστε, νῆ τῆς
 θεῆς, πάντα τὸν χρόνον τῦτον τὰ λειψόμενα τῇ
 Πλωρίνῃ καίλασκιδάζων, μόλις αὐτῇ ἐπεκράτησα τὸν
 ὑπογραφία, τῶν μὲν εἰωθότων ἀσάτων ἔργων, πρὸς
 ἐνὶ δὲ τῷ τάξας ἡρέσθαι. καὶ κέκλημαι μὲν ὅσα δο-
 κῆν πάντα καὶ τὰ νῦν ὑπὸ σὺ πεμφθέντα· κέκλημαι
 δὲ ἡμιτελῶς, καὶ δὲ μείριως ἦν διημαρτημένα. καίτοι
 τὸν ἐταῖρον Ἀμέλιον ὥμην ἀναλήψεσθαι τὰ τῇ Γρα-
 φέων πλάισμα· τῷ δ' ἦν ἄλλα πρῶργιαίτερα τῆς
 τοιαύτης προσεδρίας. οὐκ ἔν ἔχω τίνα χρὴ τρόπον
 αὐτοῖς ὁμιλῆσαι, καίπερ ὑπερεπιθυμῶς τάτε ΠΕ-
 ΡΙ ΨΥΧΗΣ καὶ τὰ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΤΟΣ ἐπισκέψ-
 ασθαι ταῦτα δὲ ἔν καὶ μάλιστα διημαρτηται. καὶ πάν-
 βυλοίμην ἂν ἐλθεῖν μοι παρὰ σὺ τὰ μετ' ἀκριβείας
 γεγραμμένα, τῷ παραλῶνα μόνον, εἴτα ἀποπέμ-
 ψαι πάλιν. αὐθις δὲ τὸν αὐτὸν ἐρῶ λόγον· ὅτι μὴ
 πέμπειν, ἀλλ' αὐτὸν ἥκειν ἔχοντα, μᾶλλον ἀξιῶ,
 ταῦτά τε, καὶ τῶν λοιπῶν εἴτι διαπέμψῃς τὸν Ἀμέλι-
 ον· ἃ μὲν δὲ ἡγάγην, ἅπαντα διὰ σπουδῆς ἐκλήσάμην.
 πῶς δ' οὐκ ἔμελλον ἀνδρὸς ὑπομνήματα πάσης αἰδῆς
 ἄξια καὶ τιμῆς κλῆσεσθαι; τῦτο δὲ ἔν καὶ παρόντι σοι,
 καὶ μακρὰν ἀπόντι, καὶ περὶ τὴν Τύρον διαβρίβοντι, τυλ-

χάνω δὴ πῶθεν ἐπεσαλκῶς, ὅτι τῶν μὲν ὑποθέσεων
 ἢ πάνυ μετὰς πολλὰς προσέειπα συμβέβηκε· τὸν
 δὲ τύπον τῆς γραφῆς, καὶ τῶν ἐννοιῶν τ' ἀνδρὸς τὴν
 πυκνότηλα, καὶ τὸ φιλόσοφον τῆς τῶν ζητημάτων δια-
 θέσεως ὑπερβαλλόντως ἄγαμα καὶ φιλῶ, καὶ μετὰ τῶν
 ἐλλογιμωμάτων ἄγειν τὰ τέτα βιβλία φαίην ἂν δεῖν
 τὰς ζητητικὰς.

VII. Ex Eusebii Praeparatione Evangelica,

lib. 15. p. 822. Edit. Paris.

Συνελόντι δ' εἰπεῖν, πῶ ῥῶ μοι δοκῶσιν ἀφεισηκέ-
 ναι τῷ τὰ δέοντα λογίζεσθαι πάντες ἐφεξῆς, ὅ-
 πόσοι τὴν ψυχὴν σῶμα ἀπεφῆναντο. πῶς γὰρ ὅλως
 ἐλχωρεῖ παραπλήσιον εἰναι τῇ τῶν σοιχείων τὸ κατ'
 αὐτὴν θείναι; πῶ δὲ ἐπὶ τὰς κράσεις καὶ μίξεις ἀνεγέ-
 κειν; αἱ κατὰ πολλὰς γιγνόμεναι τρόπους, ἄλλων μὲν
 ἀμυθῆτων ιδέας σωμάτων ἀπορρηγνῶν πεφύκασιν· ἐν
 οἷς, εἰ καὶ μὴ συνεχῶς, ἀλλ' ἔν πῶ ῥῶθεν ἰδεῖν ἐν τῶν
 σοιχείων αἰτίαν, καὶ τὴν πρὸς τὰ δάτερα καὶ τρίτα
 τῶν πρώτων ἀφορμὴν. τῶν δὲ περὶ ψυχὴν ἴχνος
 ὑδὲν, ὑδὲν τεκμήριον ἐν τοῖς σώμασιν ἀρίσκειται· καὶ
 εἰ φιλοτιμοῖτό τις, ὡς Επίκυρος καὶ Χρύσιππος, ἅ-
 παντα λίθον κινεῖν, καὶ πᾶσαν ἐράνῃ δύναμιν σώμα-
 τος, εἰς ᾗ ἔσιν τῶν περὶ ψυχῆς πράξεων. τί γάρ

ἢ τῷ πνέματι ἡμῖν λεπτότης πρὸ ἔργου ἤνοιτ' ἂν
 εἰς φαντασίας καὶ λογισμούς; τί δὲ τῶν αὐτῶν χῆμα
 τοσαύτην παρὰ τὰ ἄλλα ἔχει δύναμιν καὶ τροπὴν,
 ὥς φρόνησιν ἤναι, ὅταν εἰς ἑτέραν πλάσιν ἐγκατα-
 μιχθῇ σώματος; οἶμαι μὲν ὡς (ὅδ' εἰ τῶν Ἡρακλείδου τις
 ἂν τύχοι τριπόδων καὶ θεραπαγνῶν, ὧν φησὶν Ὀμηρος
 τὰς μὲν αὐτομάτας εἰς ἴον ἀγῶνα χωρεῖν, τὰς δὲ
 συνεργάζεσθαι τῷ δεσπότῃ, καὶ μηδενός, οἷον ζῶντες ἔ-
 χουσι, πλεονεκλήματων ἀπολείπεσθαι), μή τι γε δὴ
 τῶν ἐκ ταυλομάτων ψηγμάτων, καὶ αὐτοῖς ἐπὶ τῶν ἀγ-
 γιῶν προσέοικε λίθοις εἰς τὸ δύνασθαι τι περιτρί-
 βον ποιεῖν πρὸς ἀνθρώπων. Ζήνοσι μὲν γὰρ καὶ Κλεάνθει
 νεμεσησέ τις ἂν δικαίως, ὅτω σφόδρα ὑβριστικῶς πε-
 ρὶ αὐτῆς διαλεχθεῖσι, καὶ ταυτὸν ἄμφω τῷ γερεῖ σώ-
 ματος εἶναι τὴν ψυχὴν ἀναδυμιάσιν φήσασι. τί γὰρ,
 ὦ πρὸς θεῶν, κοινὸν ὅλως ἀναδυμιάσει καὶ ψυχῇ; πῶ
 δὲ ἐλχῶρεϊ, νομίσαντας τούτῳ προσεοικέναι τήνδ' ἡ-
 μετέραν, καὶ τὴν τῶν ἄλλων ζώων ὕσιν, τούτο μὲν
 φανταστικῶς καὶ μνήμας οἷος τε εἶναι σώζειν διαρκεῖς, τῷ-
 λο δὲ ὁρμαῖς καὶ βελήσει τῶν λυσίτελώνων εἰς σύνεσιν
 πραγμάτων; ἢ τ' ἄρα καὶ τὰς θεάς, καὶ τὸν διὰ πάντων
 παρήκοινα ὁμοίως ἐπιγείων τε καὶ ὑρανίων, εἰς ἀναθυ-
 μιάσιν καὶ καπνὸν καὶ τοιαύτην φλυαρίαν καταθήσομεν;
 καὶ ὅδ' εἰς τὴν ποιεῖν αἰχυνόμεθα, οἱ, καίπερ ἀκριβῆ

σύνεσιν τῶν θεῶν ἐκ ἔχοντες, ὅμως τὰ μὲν ἐκ τῆς κοινῆς ἐπινοίας τῶν ἀνθρώπων, τὰ δὲ ἐξ ἐπινοίας τῶν Μυσῶν, ἢ κινεῖν αὐτὸς ἐπὶ ταῦτα πέφυκε, σιμνότερα εἰρήκασι περὶ αὐτῶν, καὶ ἐκ ἀναδυμιάσεως, καὶ ἀέρας, καὶ ἀνδράμας, καὶ λήρας —————

VIII. Ex Anonymi Comment. in Hermog.

p. 380 Edit. Ald.

ΟΣΑ χήμας τῶν ἐννοιῶν ὠνόμασα, οἷον προδιόρθωσις, ἐπιδιόρθωσις, ἀποσιώπησις, παράληψις, εἰρωνεία, ἡθοποιΐα, ἀπαντα ταῦτα ὅμοι δοκῶσι δικαίως χήμας καλεῖσθαι, ἀλλ' ἐννοία, καὶ ἐνδυμήμας, καὶ λογισμοὶ τῷ πιδανῷ χωρίῳ, καὶ πείσεως εἶδη. τὰ μὲν γὰρ προοιμίῳν ἔχει δύναμιν, ἐπιδιόρθωσις τε καὶ προδιόρθωσις, (ἢ δὲ παράληψις τὸ ἀξιόπιστον ἐνδείκνυ'), καὶ μέρη ἂν εἴη τῆς παθητικῆς τε καὶ ἡθικῆς ἀποδείξεως, τῇ τῆς ὑποκρίσεως ἀρετῇ πρέποντα.

Τ Ε Λ Ο Σ.

DIONYSII LONGINI

DE SUBLIMITATE

COMMENTARIUS.

CECILII libellum, quem de sublimitate composuit, perpendentibus nobis (ut scis) unà, Posthumi Terentiane charissime, humilioris stili esse visus est quam *postularet* argumenti materia, et praecipuas res minime attingere, neque multum utilitatis (quàm maximè debet scriptor petere) legentibus asserre. deinde cum in omni artis *alicujus* tractatione duae res requiruntur; prior quidem, ut ostendas quid sit subjectum; secunda verò (quoad ordinem *secunda*, at quoad vim potior) *ut ostendas* quomodo et quibus rationibus hoc ipsum sit a nobis acquirendum; nihilominus Cecilius, quid sit Sublimitas, innumeris exemplis *Lectores*, velut ignorantes, conatur docere; hoc autem, *sc.* qua ratione nostra ingenia excitare possimus ad *faciendos* magnos in sublimitate progressus, nescio quomodo, velut rem minime necessariam praeteriit. sed fortasse hunc hominem non tam ob ea, quae omissa sunt, culpare aequum est, quam ob ipsam *ejus* cogitationem studiumque laudare. quoniam vero jussisti etiam Nos aliquid de Sublimitate, tui omninò gratià, commentari; age, si quid sanè videamur civilibus viris utile animadvertisse, inspiciamus: ipse autem nobiscum, Amice, de singulis *hujus commentarii* partibus verissimè (ut natura comparatus es et te decet) judica: bene enim ille, qui declaravit quid Diis simile haberemus, 'beneficentiam, dixit, et 'veritatem.' cum autem scribo ad te, charissime, literarum studiis eruditum, prope liberatus sum *necessitate* pluribus *verbis* praemittendi; quòd Sublimia sunt summum quiddam et excellens in scriptis; quòdque maximi et poëtae et prosaici scriptores non aliunde quàm hinc primas obtinuerunt,

suasque laudes immortales fecerunt: Sublimia enim non persuadent, sed extra se rapiunt auditores; et ubique id, quod admirabile est, attonitum animum faciendo, superat suadellae et delectationi serviens *genus orationis*. est quidem id, quod persuasibile est, plerumque in nostrâ potestate *eône afficiamur, necne*; haec verò, *sc. Sublimia*, quae afferunt vim et impetum inexpugnabilem, se erigunt supra omnem auditorem. praeterea videmus peritiam Inventionis et ordinem dispositionemque rerum non ex uno *verbo*, neque ex duobus, sed ex totâ verborum structurâ vix apparentem; sublime vero, tempestivè prolatum, res omnes instar fulminis *quasi jam* disjecit, unoque ictu Rhetoris multiplicem patefecit vim: *liberatus sum prope, inquam, necessitate haec praemittendi*; haec enim, puto, et similia tu, mi suavissime Terentiane, potes etiam ipse *alios* ex eo, quod expertus es, docere.

2. Nobis vero hoc imprimis exquirendum est, utrum ulla sit Sublimitatis sive Altitudinis ars; quoniam nonnulli sentiunt illos omnino deceptos esse, qui hujusmodi res legibus Artis subjiciunt: 'nascuntur enim (inquit *aliquis*) Sublimia, non sunt docenda: et sola ars consequendi ea est, ut iis nati simus; operaque Naturae fiunt pejora (ut putant) et omnino infirmiora, cum artis praeceptiunculis excarnificentur.' ego vero dico probatum iri hoc se aliter habere, si quis cogitaverit, quòd Natura, ut plerumque in scriptis, quae pathetici sunt Sublimisque generis, sui juris est, sic non solet esse temerarium quiddam et omnino experts methodi: et *si quis cogitaverit*, quòd haec *sc. Natura* primum quiddam et originale elementum existentiae Sublimitatis, in omnibus *hominibus* fuit; methodus autem potest definire quousque progrediendum sit, quodque sit tempus cujusve Sublimitatis, et praeterea asserre usum ejus exercitationemque tutissimam: et *si quis cogitaverit*, quod Sublimia sunt periculis magis exposita, si sine *sui regendi* scientiâ instabilia et nullo pondere firmata sibi ipsa permittantur, soli suo impetui et indoctae audaciae relictâ; nam, ut illis calcari saepe, sic etiam fraeno opus est. quod enim Demosthenes pronuntiat de communi hominum vitâ ('maximum quidem esse bonorum, feli-

‘cem esse, proximum vero et id non minus, bene instituere consilia; quod *postremum*, quibus non adfuerit, tollit prorsus et illud alterum):’ hoc ipsum etiam de scriptis possumus dicere; nempe, quod Natura quidem obinet locum felicitatis, Ars autem consilii bene instituti. et, id quod praecipuum est, *si quis cogitaverit*, quod id ipsum, *sc* quaedam ex iis, quae sunt in scriptis, Naturae soli *relieta* esse, non possumus aliunde discere, quam ex Arte: si haec (ut dixi) singulatim cogitaverit is, qui praecepta utilia dantes reprehendit, non amplius (mihi videtur) putarit commentationem de rebus propositis *institutam* supervacaneam esse et inutilem.

3.

* * * * *

Et camini reprimant longissime proflientem lucem, sive flammam;

Si quem enim domus custodem videro solum,

Unum immittens cincinnum flammae, instar torrentis volutum,

Tectum incendam, et prunis operiam:

Nunc vero nondum insonui generosum canticum.

Non sunt tragica haec, sed plus quam tragica; nempe, ‘cincinnati,’ et ‘evomere in coelum,’ et facere Boream ‘fistulatore,’ aliaque quae *illuc* sequuntur. obscurantur enim Dictione, et conturbantur Visionibus potius, quam intenduntur: et si unumquodque eorum ad lumen suspicias, ex eo, quod terribile *primo videtur* abit in id quod ridiculum est: cum verò in Tragoediâ, re naturaliter grandi ampullasque admittente, tamen immodicus tumor res est non ignoscenda, vix *ille*, opinor, veris scriptis convenerit: ob hoc ridentur etiam verba Leontini Gorgiae scribentis ‘Xerxes ille Persarum Jupiter,’ et ‘vultures viva sepulchra;’ et quaedam Callisthenis, quae sunt non Sublimia, sed nimis alta: et adhuc magis illa Clitarchi; hic enim vir inutilis est, spiratque, juxta Sophoclem, ‘non parvis quidem tibiis, — sed sine capistro.’ ea sanè, quae dicit Amphicrates, et Hegesias, et Matris, sunt hujusmodi; saepe enim

cum sibi videantur instincti esse, non bacchantur, sed ineptiunt: tumor autem omnino videtur res esse, inter ea quae maxime, difficillime, cavenda: omnes enim, qui sunt Sublimitatis cupidi, reprehensionemque infirmitatis et siccitatis fugiunt, naturâ ad hoc, nescio quomodo, feruntur, hoc *dictum* secuti, 'magnis tamen excidere, generosum est peccatum.' vitiosa autem *sunt*; et in corporibus et in scriptis, Grandia, quae inflata falsaque sunt, et *ex quibus periculum est* ne circumagamar in contrarium; 'nihil enim (inquiunt) siccius est homine hydropico.'

Sed Tumor vult altius insurgere quam Sublimia; *id autem vitium, quod Puerile appellatur*, plane oppositum est Sublimibus; humile enim est omnino et parvi *opus* animi, reverâque vitium ignobilissimum: quid igitur est Puerile? sic manifestum, *id esse sensum scholasticum*, prae supervacua operositate in Frigidum aliquid abeuntem: in hoc autem genus labuntur ii, qui cupiunt aliquid eximium et elaboratum, praecipue vero dulce *dicere*; sed qui impingunt in genus humile et in malam affectationem.

Huic vicinum est tertium quoddam genus vitii, *nempe* in scriptis patheticis, quod Theodorus Parenthyrsus vocabat: est autem *hoc affectus intempestivus et inanis*, ubi affectu non opus est; aut immodicus, ubi mediocri opus est: plerumque enim velut ebrietatis vi, quidam ad affectus, qui non in re positi sunt, sibi proprios et scholasticos abripiuntur: deinde merito ignominiae notam subeunt coram auditoribus nihil *perturbationis* passis: quippe qui commoti sunt coram non commotis: sed de scriptis patheticis alius nobis est locus.

4. Altero vero eorum, de quibus mentionem fecimus (dico autem Frigido), plenus est Timaeus; vir in aliis satis peritus *virtutibus scribendi*, et nonnunquam in Sublimitate scriptorum, non sterilis, eruditus, sensibus abundans; sed maximus alienorum vitiorum insectator, ad sua vero non attendens: quique prae studio semper concipiendi *novos et peregrinos sensus* saepe incidit in id quod maxime Puerile est: proferam vero hujus viri unum aut duo *exempla*, quia

Cecilius pleraque ante occupavit: laudans Alexandrum magnum, dicit, 'qui totam Asiam intra pauciores annos subegit, quam Panegyricum orationem de bello contra Persas gerendo Isocrates conscripsit.' egregia scilicet Macedonis illius cum Sophista comparatio. manifestum est enim, O Timace, quod Lacedaemonios hoc nomine multum Isocrates strenuitate excellebat; quoniam illi quidem triginta annos in expugnanda Messene consumserunt, hic autem in Panegyricâ suâ oratione componendâ solos decem. porro Atheniensibus in Sicilia captis quo more insultat? dicit eos, 'propterea quod impiè se gessissent in Hermem, et muti-lassent ejus statuas, ob hoc poenas dedisse; praecipuè per unum hominem, qui ex paterno genere fuit oriundus ab illo Deo violato, Hermocratem filium Hermonis.' adeo ut mirer equidem, suavissime Terentiane, cur non in tyrannum Dionysium scribat; 'quoniam enim impius fuit in Dia (sive Jovem) et Herculem, ob hoc Dion et Heraclides eum tyrannide spoliarent.' quid verò opus est de Timaeo loqui? quum etiam illi Heroes (Xenophontem dico et Platonem), quanquam ex Socratica erant Palaestra, tamen, ob sensus tam abjectos, sui ipsorum aliquando obliviscuntur. ille quidem (sc. Xenophon) in libro de republica Lacedaemoniorum scribit; 'illorum sanè vocem minus posses audire, quam lapidearum statuarum, oculos minus flectere quam aerearum: verecundiores autem illos putares etiam ipsis, quae in oculis sunt, virginibus.' Amphicratem, non Xenophontem, decuit pupillas, quae sunt in oculis nostris, appellare 'virgines verecundas.' quale autem mehercule est, persuasum habere omnium pupillas sine discrimine verecundas fuisse, cum vulgo dicunt nulla in re impudentiam quorundam tam declarari quàm in oculis? vocat aliquis (sc. Homerus) hominem impudentem, 'O temulente, caninos oculos habens.' Timaeus quidem, ut qui furtivum aliquod attigerit, ne hoc frigidum dictum Xenophonti reliquit: nempe dicit de Agathocle etiam hoc, 'illum consobrinam alteri in conjugio datam ab ipsis muneribus nuptialibus abripuisse, et abiisse: quod quis fecisset, qui in oculis virgines,

‘ non scorta, haberet? ’ quid autem *facit* Plato in aliis rebus *scriptor* divinus? cum velit dicere libros, ‘ postquam (inquit) scripserint, in templis deponent cupressæa monumenta: ’ rursusque ‘ quod ad muros attinet, O Megille, ego assentiar Spartæ, uti dormire sinamus muros humi jacentes, et non exsuscitemus. ’ et illud Herodoti non procul est à *frigido*, nempe vocare ‘ formosas mulieres dolores oculorum: ’ quanquam habet quandam excusationem; ii enim, qui apud ipsum hoc dicunt, barbari sunt et ebrii: sed neque sub talibus personis æquum est in æternum abjecti animi notâ inuri.

5. Omnia quidem, quæ sunt adeo indecora, innascuntur scriptis unâ ex causâ, *nempe* ex studio novitatis in sensibus *proferendis*, (quâ in re præsertim hodierni *scriptores* insanunt): a quibus enim bona, ab his prope ipsis etiam mala solent nobis provenire: unde et ornamenta Elocutionis, et Sublimitates, et præterea Suavitates *sunt* id, quod fert *homines* ad libros recte scribendos; et *tamen* hæc ipsa sunt principia causæque, ut felicitatis *in scriptis*, ita etiam contrariorum. tale quidem *sunt* et Hyperbolæ, et Pluralia: ostendemus autem in iis, quæ sequuntur, periculum, quod videntur habere. quare necessarium est jam inquirere et statuere, quo modo illa vitia, quæ Sublimibus commixta sunt, fugere possimus.

Hoc autem fit, O Amice, si quam claram veræ Sublimitatis scientiam, et iudicium imprimis comparaverimus: quanquam res est ad consequendum difficilis; nam de scriptis iudicium est multæ experientiæ ultimus foetus. veruntamen, si loquar per præceptum, hinc forsitan non impossibile est iudicium de iis consequi.

7. Oportet scire, charissime, quod quemadmodum etiam in communi vitâ nihil est magnum, quod contemnere magnum est: velut Divitiæ, Honores, Dignitates, Imperia, et quaecunque alia multum tragici fastus extra *apparentis* habent, non possunt videri sapienti esse bona præstantia, quorum contemptus ipse non mediocri bonum est; quippe illi, qui iis fruuntur, minus admirationi sunt quam illi, qui

possunt habere, et *tamen* contemnunt propter animi magnitudinem: eodem modo etiam de iis quae Sublimia sunt in poematibus et *solutis* orationibus, videndum est, ne nonnulla habeant hanc magnitudinis speciem, (cui multum adhaeret temere affectum); explicata verò deinde inveniantur tumida *fuisse*, quae despicere generosius est quam admirari. naturaliter enim animus noster vera Sublimitate elevatur, recipiensque superbam quandam erectionem impletur gaudio et gloriatione, tanquam ipse produxisset id quod *solum* audivit. quando igitur aliquid, saepius auditum ab homine intelligente et in scriptis versato, animum ejus non celsiorem faciat, neque relinquat in animo plus cogitatione conceptum quam verbis expressum; cadat autem, si tu illud assidue contempleris, in id quod *exile* et minutum est; non potest illud esse Sublimitas vera, quod non ultra auditum perdurat. hoc enim reverà magnum est, quod multum mente concipiendum efficit, cui autem difficile, potius vero impossibile est resistere; cujus denique recordatio firma est et vix extinguenda. omnino vero ea arbitrare esse pulchra et vera Sublimia, quae semper et omnibus placent; cum enim iis omnibus, qui differunt moribus, vitae generibus, studiis, et aetatibus, unum aliquid idemque simul de iisdem scriptis videatur, tunc illa, quae sit ex discordibus, quasi mixtio et consensus fidem ei, quod in admiratione est, validam indubitataque acquirit.

8. Quoniam vero quinque (ut ita dicam) fontes sunt foecundissimi Sublimitatis, (substratà prius, quasi communi quodam fundamento, his quinque formis facultatè dicendi, sine quâ omnino nihil est); primum quidem et valentissimum est felix in sensibus audacia, ut etiam in illis, quae de Xenophonte scripsimus, definivimus: secundum vero est vehemens et quasi numinis afflatu conceptus Affectus; sed hae duae res, quae constituunt Sublimitatem, maximâ sui parte sunt ingenuitatis *hominibus*; quae vero jam sequuntur, etiam ex arte *veniunt*: nempe, et (*quae est fons tertius*) certa quaedam figurarum conformatio; (duplices autem hae *figurae sunt*, aliae sententiae, aliae dictionis): et praeterea splen-

dida Elocutio (*quae quartus est fons*), cujus rursus partes sunt et delectus verborum, et dictio tropis plena atque facta: quinta vero causa Sublimitatis, eaque quae concludit omnia ante se *nominata*, est magnifica elataque compositio; *quoniam, inquam, hi quinque sunt fontes Sublimitatis*, agedum inspiciamus ea, quae inhaerent in unoquoque harum rerum genere, hoc unum praefati, Cecilius omisisse quasdam ex his quinque partibus, ut, verbi gratia, eum de affectibus locum: sed si haec duo, *nempe* et Sublime et Patheticum, velut una quaedam res, etiam viderentur illi omnino secum invicem connata et coexistentia esse, in errore est; etenim quidam Affectus inveniuntur distincti a Sublimitate et humiles, velut lamentationes, dolores, metus: et rursus multa sunt Sublimia sine Affectu ullo, velut (praeter innumera alia) etiam illa, quae de Aloïdis à Poëtâ sunt audaciâ felici dicta,

Ossam Olympo conati sunt imponere, et Ossae

Pelium frondosum, ut coelum scansile esset.

Et, illud quod insuper his majus additum est,

Et sane perfecissent, &c.

Apud Rhetoras quidem laudationes, et ea quae ad pompam ostentationemque componuntur, amplitudinem et Sublimitatem ex omni parte *in se* continent, plerumque autem Affectu carent: unde ex Rhetoribus illi qui in Affectibus *concitandis* valent, minime ad laudationes facti sunt; vel rursus illi, qui in laudando valent, minime apti sunt Affectibus *concitandis*. quod si iterum omnino censuit Cecilius, id, quod Patheticum est, nihil ad Sublimia conferre, et si propterea illud non putavit mentione dignum, prorsus deceptus est: fidenter enim affirmaverim nihil tam magnificum esse quam Affectum vehementem, ubi opus est, *adhibiturum*. cum velut furore aliquo spirituque divinitus spiret, et scripta quasi plena Phoebos efficiat.

9. Veruntamen, quoniam primum genus (dico autem id quod ex animi magnitudine venit) partem obtinet inter caeteras praestantissimam, oportet etiam hic, (sit licet *haec* res potius dono naturae accipienda quam labore acquirenda),

tamen, quantum possumus, animos nostros ad Sublimia alere et tanquam gravidos amplitudine *quadam* nobili semper efficere. quo, dicet *aliquis*, modo? scripsi in alio etiam loco, quod huiusmodi Sublimitas est Echo magnitudinis animi: unde etiam sine voce admirationi aliquando est nudus per se sensus ob eam ipsam, *quam ostendat*, magnanimitatem; velut silentium Ajacis in libro, qui inscribitur De manibus, magnum est et omni sermone Sublimius. primo igitur in loco omnino necessarium est ante oculos *Lectoris* constituere id, ex quo nascitur; *nempe* quod verus Orator debet habere animum non humilem et abjectum: neque enim fieri potest, ut illi qui per omnem vitam suam cogitant curantque parva et servilia, proferant aliquid admirandum omnique aetate dignum: magna vero *sunt* scripta horum hominum, uti par est, quorum cogitationes sunt feliciter audaces: eodem modo etiam ea, quae maxime Sublimia sunt, cadunt in illos qui maxime elatis sunt animis: illud enim, quod Parmenioni dicenti, 'ego quidem contentus essem' [*conditionibus oblatis*, si essem Alexander,] respondit Alexander, dicens, 'et ego quidem, si essem Parmenio,' ipsius animi magnitudinem ostendit: ut etiam in illo, quod de Discordia dicit Homerus,

In coelo stabilivit caput suum, et humi graditur.

Homerici ingenii Sublimitatem determinat] distantia a terra ad coelum; et hanc aliquis dicat non potius mensuram Discordiae quam Homeri. cui dissimile est illud Hesiodi de Tristitia, si quidem statuendum sit etiam *poëma* illud dictum Scutum esse Hesiodi,

Ejus ex naribus humores fluebant.

neque enim fecit imaginem terribilem, sed odiosam. ille autem sc. Homerus quomodo Sublimia reddit ea, quae de Diis fingit?

Quantum verò aëris-per-horizontem-extensi spatium homo videt oculis,

Sedens in speculâ, prospectans in nigricantem pontum,

Tantum saltu conficiunt deorum altisoni equi.

motum eorum celerem mundi spatio metitur: quis igitur

non ob excellentiam *hujus* Sublimitatis jure dixerit, si bis eodem modo ad saltandum se concitent Deorum equi, eos non amplius inventuros in mundo locum? valde Sublimes sunt etiam illae de pugna Deorum imagines,

Circum autem insonuit magnum coelum Olympusque,

Timuit etiam subtus rex inferorum Pluto :

Territusque folio exiliit, et exclamavit, ne ei desuper

Terram rescinderet Neptunus quassator-terrae ;

Domusque mortalibus et immortalibus apparerent

Visu terribiles, situ sentae, quasque horrent ipsi Dii.

videsine, amice, quomodo, disrupta quidem ex suis sedibus terra, ipsoque nudato tartaro, et toto mundo subverso dissipatoque, omnia simul, Coelum, Orcus, mortalia, immortalia cum pugna, quae tunc fuit, conflantur et periculum una fubeunt? sed haec, quae sunt terribila quidem, nisi allegorice accipiantur, omnino sunt impia, nec servantia decorum: Homerus enim mihi videtur, cum *litteris* tradit Deorum vulnera, dissidia, ultiones, lacrymas, vincula, eaque omnis generis, quae patiuntur, mala, Homines, qui rebus Iliacis interfuerunt, Deos, quantum potuerit, fecisse; Deos vero Homines. sed nos quidem, si infelices simus, manet mors, malorum portus: Deorum vero non naturam solum, sed infortunium fecit aeternum. multo autem meliora iis, quae de pugnis Deorum ab illo dicuntur, sunt illa, quaecunque repraesentant Numen, ut revera est, intaminatum, et magnum, et purum; qualia sunt (a multis autem ante nos hic locus tractatus est) illa, quae de Neptuno dicuntur,

——— *Tremebant autem montes spatiosi, et sylva,*

Et vertex, et Trojanorum urbs, et naves Achivorum

Sub pedibus immortalibus Neptuni incedentis :

Tendebatque ire per undas : exultabant autem balaenae sub ipso

Undique è latebris, neque ignorabant Regem:

Cum laetitia etiam mare se dividebat; hi vero volabant &c.

Ad hunc modum etiam ille Judaeorum legislator, vir minime vulgaris, postquam potentiam Numinis pro dignitate ejus mente concepit, etiam declaravit; stat in principio le-

gum *suarum* scribens, 'dixit Deus,' inquit: quid? 'sit lux, et fuit; sit terra, et fuit.' non molestus fortasse videar, amice, si unum amplius *locum* Poetae sc. Homeri de iis, quae ad homines pertinent, proponam, ut discas quomodo affuefaciat *nos* secum una ingredi in Sublimia heroïca. caligo repente et nox ignava apud illum inhibet pugnam Graecorum: hic Ajax incertus consilii,

*At tu, Jupiter, (inquit), libera à caligine filios Achivo-
rum:*

Et fac serenitatem, daque oculis videre;

In luce vero vel perde.

Est reverà affectus Ajacis; non enim optat vivere, (haec enim petitio esset abjectior quàm decet heroa): sed, cum in tenebris ignavis non potuit suâ fortitudine ad generosum ullum facinus uti, propterea indignans se ad pugnam inutilem esse, lucem quàm primum oriri precatur, tanquam omnino in eâ inventurus funus dignum virtute suâ, etiam si Jupiter se illi opponat. sed enim Homerus hic, *velut* ventus secundus, unâ adspirat certaminibus, et non aliud ipse passus est quàm heroës, vel (*ut ejus verbis utar*)

Furit, ut cum Mars hastam vibrans, aut ignis perniciosus

*In montibus furit, profundae in densis recessibus Sylvae:
Spuma autem est ciroum os ejus.*

ostendit tamen in Odyssæa (etenim haec, quae sequuntur, pluribus de causis sunt observanda), magni ingenii, cum jam declinet, proprium esse in senectute amorem fabularum. illum enim composuisse hoc argumentum secundo in loco constat ex multis aliis rebus, sed et ex eo quod reliquias Iliacorum laborum in Odyssæa, tanquam Trojani belli partes adventitias, adduxerit; et mehercule ex eo quod lamentationes et dolores, ut quos olim antea cognovissent heroës, illic enarraverit: Odyssæa enim nihil aliud est quam epilogus Iliadis:

Illic quidem Ajax jacet martius, illic etiam Achilles,

Illic verò Patroclus, diis similis consiliarius:

Illic etiam meus carus filius.

Ex eadem causa, opinor, totum corpusculum Iliadis, quæ scripta fuit in vigore *ejus* spiritus, actione et certaminibus plenum fecit: Odysseæ autem *corpusculum* maxima ex parte narratione plenum, quod proprium est senectutis. unde in Odysseâ comparare potest aliquis Homerum soli occidenti, cuius sine vehementia *ardoris* permanet magnitudo: neque enim amplius hic conservat intentionem *animi* parem poematibus illis Iliacis, neque Sublimitates ubique (*ut ibi*) aequales et nusquam *quasi* subsidendo se remittentes, neque *idem* illud sibi semper supervenientium affectuum flumen, neque versatile *illud dicendi* genus et concertatorium, visionibus a veritate *ductis* cumulatè repletum: sed, velut oceani recedentis in se et a suis finibus relictæ, ita *Homeri in Odysseâ* deinceps apparent Sublimitatis recessus etiam in illis fabulosis et incredibilibus divagationibus. cum vero hæc dico, non oblitus sum earum, quæ in Odysseâ *describuntur*, tempestatum, et eorum quæ ad Cyclopem attinent, et aliorum quorundam: sed hæc appello senectutem, senectutem tamen Homeri. Imò in omnibus his et singulis plus est fabulae, quàm actionis. digressus sum vero ad hæc, ut dixi, ostendendi causâ quàm facillimè Sublimia ingenia, cum vigor *eorum* se remiserit, ad nugas nonnunquam deflectuntur; cuiusmodi sunt ea, quæ *singuntur* de utre; et de iis, qui porcorum more a Circe pasti erant, (quos Zoilus vocavit porcellos flentes) et de Jove, pulli instar, à columbis nutriti; et de illo, qui in naufragio inediâ decem dierum sustinuit; et ea, quæ de procorum caede *singuntur*, incredibilia: quid enim aliud possimus hæc dicere, quàm rêverà Jovis somnia? secundam autem ob causam memorentur hæc de Odysseâ; *nempe*, ut tibi notum sit, quomodo remissio vigoris Affectuum in magnis prosæ scriptoribus et poëtis in moratum dicendi genus dissolvatur: talia enim, quæ de Ulyssis domo moratè ab illo vitæ *procorum* describentia narrantur, sunt instar comoediae cuiusdam mores hominum exprimentis.

10. Agedum nunc, videamus si quid aliud habeamus, quod possit scripta efficere Sublimia. nam, cum in omnibus rebus naturaliter insident quaedam particulae cum ipsâ ma-

terià unà natae, necessario *hoc* nobis esset Sublimitatis causa, si possemus semper eligere praecipua ex iis, quae inde exoriuntur, et haec conjunctione inter se factà quasi unum quoddam corpus efficere: partim enim Sublimitas efficitur delectu circumstantiarum summarum, partim autem constitutione electarum. qualiter Sappho eas, quae accidunt furoribus amatoriiis, perpeffiones ex circumstantiis, et ex ipsà veritate undique ducit: ubi autem hanc excellentiam ostendit? nempe quando egregia est in eligendis praecipuis earum circumstantiarum altissimisque, et in iis inter se connectendis:

Videtur mihi ille aequalis Diis

Esse vir, qui oppositus tibi

Sedet, et prope te dulce loquentem audit.

Et rides amabiliter: quae res mihi

Cor in pectoribus tremere fecit:

Cum enim videam te, repente ad me vocis

Nihil amplius venit;

Sed lingua quidem fracta est: subtilisque

Statim cutem ignis subiit,

Et oculis nihil video, tinniunt

et aures mihi:

Et sudor gelidus manat, tremorque

Totam occupat, pallidiorque herbâ

Sum, et à moriendo parum abfore

Videor exanimis:

Sed tamen omne est audendum, quoniam pauperem &c.

Nonne miraris, quomodo sub idem tempus animam, corpus, aures, linguam, oculos, colorem, omnia haec dilapsa, velut aliena ab ipsâ essent, requirat? et quomodo per vices sibi oppositas simul friget, uritur, ratione caret, sapienter se habet? vel enim exanimata, vel prope mortua est, adeò ut non unus aliquis Affectus in ipsâ appareat, sed Affectuum coetus. omnia quidem huiusmodi amantibus eveniunt: sed delectus (ut dixi) summarum circumstantiarum et earum consociatio in unum efformavit Sublimitatem. quo more,

opinor, et in tempestatibus describendis ille Poeta sc. *Homerus* excerpit maximè terribiles circumstantias: ille enim, ui fecit *poëma dictum Arim aspia*, haec censet grandia esse,

Admirationi nobis hoc magnae fuit et animis nostris.

Homines aquam incolunt procul à terrâ in mari:

Infelix genus sunt hominum; subeunt enim labores improbos:

Oculos in astris fixos, animam vero in ponto habent.

Sanè multum Diis suas manus tendentes

Precantur visceribus turpiter rejeclis.

Unicuique, puto, manifestum est, haec, quae dicta sunt suaviter, potius habere flosculum, quam *Sublimitatem*. *Homerus* autem quomodo *hanc rem depingit?* unum enim exemplum de multis proferatur.

Incidit autem, veluti cum fluctus velocem in navem ingruerit

Rapidus à nubibus, ventis auctus: haec etenim tota

Spumâ operta est, venti vero gravis flatus

In velo fremit, trepidantque animo nautae

Timentes, parvo enim spatio à morte subuehuntur.

Tentavit et *Aratus* hoc idem ab *Homero* ad suum *poëma* transferre,

—— parvum autem lignum prohibet mortem.

Sed exile hoc fecit et venustum vice terribilis: praeterea terminos periculo constituit dicendo, *lignum prohibet mortem*: ergo arcet. ille vero Poëta sc. *Homerus* ne semel terminos constituit ei, quod terribile est; sed repraesentat homines semper et paenè ad singulos fluctus saepe pereuntes: et quidem praepositiones, quae conjungi non possunt, cogens contra *ipsarum naturam*, alteramque in alteram viurgens, ὡς ἐκ θάνατοιο, tormento affecit versum ad similitudinem incidentis nautis tempestatis; et violentiâ versui adhibitâ id, quod in tempestate patiuntur, magnificè effinxit, et tantum non impressit dictioni ipsam periculi naturam, ὡς ἐκ θάνατοιο πέπονται. Non aliter *Archilocus* in naufragio fecit, et *Demosthenes* in nuntii expositione: erat enim diei vespéra, inquit, &c. sed praecipuas circumstantias, cum optimates

(si ita loqui liceat) eduxerint, connectebant, nihil futile, aut vile, aut è schola petitum in medio infercientes: haec enim, veluti ramenta aut frustula lapidum, omnino laedunt ea, quae efficiunt ut Sublimitates sint una dispositae, et mutua inter se affectione constructae.

11. Vicina est etiam iis, quas jam tractavimus, virtus, quam vocant Incrementum; *scilicet* cum (admittentibus Rebus et Contentionibus multa initia multasque clausulas in periodis) illa, quae *per se* magna sunt, alia aliis ingesta, continua serie insurgant ascendendo. hoc autem sive per *communis* loci tractationem fiat, sive per exaggerationem, vel probationum corroboracionem, sive per factorum aut affectuum alterius post alterum dispositionem, (innumera enim genera possunt esse Incrementorum), oportet tamen oratorem cognoscere, quod nihil ex his per se sine Sublimitate constituat *aliquid* perfectum, nisi in miserationibus *movendis* meherculè, aut in rebus extenuandis. caeterarum vero rerum Incrementum facientium cuicunque id, quod Sublime est, detraxeris, detrahes tanquam animam corpori; statim enim se remittit et evanescit id, quod efficax in iis est, cum non sit suffultum Sublimitatibus. quomodo sanè differant ab illo, quod nuper diximus, haec de quibus nunc praeceptum damus, (illud enim erat comprehensio quaedam summarum circumstantiarum et in unum collocatio); et quomodo in universum Sublimia discrepent ab Incrementis, breviter, ut res clarius percipi possit, definitione exponendum est.

12. Definitio igitur Scriptorum Artis mihi non placet: Incrementum est, inquiunt, oratio subjectam materiam magnitudine vestiens. haec enim potest aequè esse communis definitio et Sublimitatis et Affectus et Troporum, quoniam et hae res orationem vestiunt certà quâdam magnitudine: haec autem mihi videntur inter se discrepare in eo, quod Sublimitas quidem consistat in elatione *orationis*, Incrementum autem etiam in multitudine: quare illa quidem saepe extat etiam in uno sensu, hoc autem semper cum abundantia quâdam et copiâ. et Incrementum (ut *id* definiendo ex-

primam) est oratio completa omnibus, quae in rebus continentur, particulis ac locis; addens ei, quod probatur, vim diutius inhaerendo: in hoc differens à Probatione, quod haec demonstrat eam rem, de quâ quaestio instituitur, * * *

* * * abundantissime, velut mare quoddam, passim in late patentem (*Plato*) effusus est magnitudinem. unde, puto, in oratione Rhetor hic, *sc. Demosthenes*, ut qui in Affectibus commovendis potentior est, multum habet inflammatum, et quasi irâ accensum: ille autem (*sc. Plato*), elationem et magnificam gravitatem habens, non quidem frigidus fuit, sed non pari modo *fulminis instar* contortus est. non autem in aliis quàm his rebus, ut mihi videtur, charissime Terentiane, (addo autem, si nos etiam, utpote Graeci, possimus aliquid scire *de scriptoribus Latinis*) etiam Cicero differt a Demosthene in sublimitatibus. hic enim abundat plerumque Sublimitate praecisâ, Cicero autem diffusâ: et ille noster, quia violentiâ, et item celeritate, robore, vehementia omnia quasi et urat simul et abripiat, comparari potest turbini procelloso, aut fulmini: Cicero autem, velut latè patens quoddam incendium, (opinor), ubique depascitur et volutatur, multam habens semperque manentem inflammandi vim, et variis in locis vario modo apud ipsum distributam, alterâque materiâ alteri succedente enutritam: sed de his Vos *Latini* melius potestis judicare: tempus autem Demosthenicae Sublimitatis generisque dicendi elati maximè, est et in exaggerationibus et in vehementibus Affectibus, et ubi oportet auditorem omnino commovere: tempus autem *Ciceroniani* fusi dicendi generis est, ubi oportet eum demulcere; communis enim loci alicujus tractationibus, et epilogis plerumque, et digressionibus, et omnibus, quae narrationem aut ostentationem habent, historiisque, et rerum naturalium expositionibus, et non paucis aliis partibus orationis est aptum.

13. Quod *Plato* quidem (redeo enim) tali quodam flumine sine strepitu decurrens non minus tamen Sublimem se praestat, tu, qui legisti ea quae in ejus republicâ continentur, non ignoras, * qui quidem sapientiae et virtutis exper-

tes, conviviis vero et hujusmodi rebus semper indulgentes, deorsum (uti par est) feruntur, atque ita per vitam vagantur: ad veritatem autem neque suspexerunt unquam, neque assurrexerunt, neque stabilem ullam et puram voluptatem gustaverunt: sed, pecudum instar, deorsum semper intuentes, deflexique ad terram et ad mensas explent se epulis et venere; et causâ cupiditatis harum rerum calcitrantes et arietantes se ferreis cornibus ungulisque interficiunt ex insatiabili desiderio.

Ostendit autem nobis hic vir, si nolumus *illum* negligere, aliam etiam esse quandam, praeter eas quas tractavimus, viam, quae ad sublimia ducit: qualis autem, et quaenam est haec? nempe imitatio aemulatioque magnorum scriptorum prosaïcorum et poetarum, qui ante nos vixerunt. et ad hunc scopum, charissime, oculos, diligenter intendamus; multi enim quasi divinitus feruntur vi alieni spiritus eodem modo, quo rumor est etiam Pythiam, cum tripodi appropinquet, (ubi, ut dicunt, hiatus est terrae spirans halitus divinum), illinc quasi gravidam factam vi divinâ statim per inflatum oracla edere: similiter ab illa veterum animi magnitudine ad animos imitantium feruntur quaedam, velut à sacris spiraculis, effluvia; quibus inflati etiam ii, qui naturâ non valde sunt Deo pleni, ab aliorum magnitudine concitantur. solusne Herodotus est magnus Homeri imitator? Stesichorus etiam ante eum idem fuit, et Archilochus: plus autem, quam hi omnes, Plato fuit, qui ab Homérico illo fonte innumeros rivulos ad se deduxit. et forsitan nobis opus fuisset exemplis, nisi ea sigillatim etiam Ammonius eligens in suis scriptis notasset. haec vero res non est furtum ullam, sed (ut a bonis moribus fieri potest) sive simulacrorum sive operum expressa effigies. et videtur mihi, quod non vigere fecisset ille quaedam hujusmodi in dogmatibus philosophiae, neque multis in locis ingressus esset in poeticas tam materias, quam dictiones, nisi cum Homero toto animo mehercule de primis concertasset, (tanquam athleta juvenis cum eo, quem jam omnes admirantur), fortasse quidem contentionis cupidius quam par fuit, et velut hasta e-

um petens, non inutiliter tamen: nam (secundum Hesiodum)

—*haec contentio utilis est mortalibus,*

et reverà hoc certamen de gloria et praemium est pulchrum dignumque victoriâ; in quo *certamine* vinci quidem nos a majoribus non inglorium est.

14. Ergo et nos decet, cum molimur aliquid, quod Sublimitatem et animi altitudinem exigat, animis effingere quomodo forsitan Homerus hoc idem dixisset; et quomodo id Plato, vel Demosthenes, vel in historia Thucydides Sublime effecisset: illae enim personae, ex imitatione nobis occurrentes et velut praelucentes, animos *nostros* efferent ad illos *Sublimitatis* terminos, quorum imaginem ob oculos posuimus. tum vero magis, si illud quoque cogitationi repraesentemus, quomodo hoc, quod a me dicitur, auditum accepisset Homerus, si adesset, aut Demosthenes; vel quomodo hoc affecti essent: reverà enim magnum est certamen, tale constituere nostrorum scriptorum tribunal theatrumque, et apud tantos heroas, iudicesque *simul* et testes, in ratione scriptorum reddendâ exerceri. majus autem his incitamentum *est*, si addideris, quomodo de me, qui haec scripserim, judicabit omne sequens saeculum? si quis autem ipso scribendi tempore vereatur, ne non pronunciet aliquid, quod suae vitae temporique supersit, necesse est ut etiam ea, quae illius mente concipiuntur, imperfecta et caeca quasi abortum patiantur, omnino non perducta ad tempus famae apud posteros *vigentis*.

15. Praeterea, juvenis, Sublimitatis, et magnitudinis, et vis actuosae maxime effectrices sunt etiam Visiones (vel Imagines); quippe sic nonnulli appellant ipsas imaginum fictiones: vocatur enim generaliter Visio, quidvis mente conceptum orationem generans, quomodocunque adsit; jam vero in his nomen valuit, cum ea, quae dicis, divino quodam furore et Affectu cernere videaris, eaque ob oculos audientium ponas. quod vero aliud quiddam velit rhetorum Visio, et aliud ille poetarum, non potest te latere; neque quod Visionis in poësi finis sit terror, ejus autem in oratio-

nibus solutis evidentia; utraque res tamen hoc quaerant,
nempe commotionem animi.

O mater, obsecro te, ne contra me excites

Sanguinoculas et anguicomas virgines;

Ipsae enim, ipsae prope me insiliunt.

et,

Hei mihi! interficiet me: quo fugiam?

Hic poëta ipse vidit furias; et id, quod imaginatus est, coëgit auditores quoque propemodum videre. est igitur quidem Euripides imprimis studiosus tragicè exprimendi duos hos Affectus, furoresque et amores, et in his *Affectibus* (ut nescio an in ullis aliis) felicissimus: veruntamen non inaudax est ad alias quoque Visiones aggrediendas: sane cum minime naturà Sublimi esset, tamen ipse suam naturam coëgit in multis locis tragicam et erectam fieri, et ubique in sublimibus (ut dicit Poëta ille)

Caudâ et latera et lumbos utrinque

Ferit, seque ipse concitat ad pugnandum.

Phaëthonti igitur Sol cum tradidisset habenas, apud illum sic dicit,

Age verò, neque Libycum aërem ingressus;

Temperiem enim humidam non habens, tuum currum

Deorsum transmittet.

Deinde postea,

I verò ad septem Pleiadas tenens cursum:

Tot cum audiisset, deinde corripuit habenas;

Quatensque scuticâ latus equarum alatarum, cum curribus

Dimisit eas; illae autem volabant ad aetheris convexa:

Pater vero ponè tergum equi astrici conscendens

Equitavit, admonens filium, Illac age,

Hâc verte currum, et hâc &c.

Annon possis dicere, animum scribentis simul cum Phaëthonte conscendere currum, et in eodem versatum periculo unâ cum equis volare? neque enim, nisi ferretur cursu aequali factis illis coelestibus, talia unquam imaginari potu-

isset. Similia sunt etiam illa, quae apud ipsum de Cassandra dicuntur,

Sed, O Troës pugnīs equestribus gaudentes &c.

Et cum Æschylus audax sit in concipiendis Visionibus maxime heroicis, (ut apud ipsum *Tragoedia vocata septem ad Thebas* dicit

*Viri septem, bellicosi agminum ductores,
Taurum mactantes super nigro scuto,
Tangentesque manibus taurinum sanguinem,
Martemque, Bellonam, et sanguine gaudentem Metum
Jurarunt &c.*

in suam ipsorum mortem invicem sine ulla sui miseratione conjurati), nonnunquam vero asserat sensus rudes, et quasi impexos parumque subactos, tamen se ipse Euripides prae aemulatione cogit ad illa ipsa propius accedere pericula. et apud Æschylum palatia Lycurgi, cum appareat Bacchus, mirabiliter sacro furore commoventur,

Numine afflatur jam domus, bacchatur tectum:

Euripides autem alio modo hoc idem suavius reddens expressit,

Totus autem simul bacchatus est mons.

Sublimi autem modo etiam Sophocles de Oedipo moriente seque cum prodigiosa tempestate sepeliente imagines concepit; et (cum discederent Graeci) de Achille apparente super tumultu iis, qui reditum parabant. quod quidem visum nescio an quis evidentius, quam Simonides, repraesentaverit: sed omnia exempla Visionum apponere, difficile est. veruntamen ea, quae sunt apud poetas, habent excessum fabuliosorem, ut dixi, et ubique id, quod credibile est, superantem: quod vero ad rhetoricam Visionem attinet, id semper pulcherrimum est, quod ex re et veritate ductum est. Sublimesque transitiones in Rhetoribus sunt etiam alienae, cum forma orationis sit poetica et fabulosa, et incidat in omne id quod impossibile est: ut jam etiam illi, qui Sublimes (si Diis placet) apud nos rhetores sunt, eodem more, quo tragœdi, vident furias: et ne hoc illi magnanimi scilicet possunt discere, quod, cum dicit Orestes,

Dimitte me, tu quae es una mearum Furiarum:

Medium me ulnis amplecteris, ut jacias in tartarum,
 imaginatur haec, quia insanit. quid igitur rhetorica Visio
 potest facere? orationibus quidem etiam multa forsitan po-
 test alia asserre, quae in se vim contentionis et Affectus ha-
 bent: sane immixta argumentationibus negotialibus non
 tantum persuadet auditori, sed etiam dominatur. 'et sane
 ' si quis (dicit *Demosthenes*) derepente clamorem ante tri-
 bunalia magnum audiat; deinde nunciet aliquis apertum
 ' esse carcerem, vinctosque fugere; nemo, sive senex sive ju-
 ' venis, tam negligens est ut non auxilium, quantum po-
 ' terit, ferat: si quis vero superveniens dicat, quod qui illos
 ' emisit, hic est, statim, ne impetrata *pro se* dicendi venia,
 ' periret.' ut mehercule etiam Hyperides accusatus, quod
 servos post cladem *acceptam* liberos esse decreverit, ' hanc
 ' rogationem (dixit) non rhetor tulit, sed Chaeronensis
 ' pugna: ' simul enim cum argumentatione negotiali rhe-
 tor Visionem effecit; quare et persuasionis terminum trans-
 ivit illa circumstantia ex re ducta. naturaliter autem quo-
 dammodo in omnibus hujusmodi rebus semper audimus et
 attendimus ad id, quod melius est: unde ab eo, quod demon-
 strativum est, abducimur ad id, quod Visione nos commo-
 vet; in quo occultatur magna luce circumdata pars illa,
 quae negotialis est. et hoc non praeter rationem patimur;
 nam, cum duae res collocatae sunt in unum, semper melior
 vim alterius ad se trahit.

Haec sufficient dicta de Sublimibus, quae ad sensus atti-
 nent, et quae vel ab animi Magnitudine, vel praecipuarum
 circumstantiarum Delectu et Congerie, vel Incremento, vel
 Imitatione, vel Visione nascuntur.

16. Illic porro etiam de Figuris in ordine assignatus est
 locus; etenim hae, si adhibeantur eo quo debent modo,
 possunt esse (ut dixi) minime vulgaris pars Sublimitatis:
 veruntamen, quoniam omnes eas accurate in praesens trac-
 tare multi laboris esset, seu potius infiniti, ex his paucas,
 quae Sublimitatem efficiunt, confirmandi id quod a nobis po-
 situm est causa percurremus. probationem *Demosthenes*

affert de iis, quae à se in administratione urbis gesta erant :
 Quinam autem esset naturalis ejus *probationis* usus? *nempe*
hic, ' non malè fecistis, O vos, qui certamen iniistis pro li-
 bertate Graecorum; habetis autem domestica hujus ex-
 empla; neque enim male fecerunt illi, qui ad Marathona
 depugnarunt, neque qui ad Salamina, neque qui ad Platae-
 as.' sed, quum (velut numine repente afflatus et quasi
 Phoebò percitus) jusjurandum illud per propugnatores
 Graecorum edidit, ' non male fecistis; non, *juro* per eos, qui
 in Marathone antea periclitati sunt,' videtur hanc unà ju-
 risjurandi figurà, quam hic Apostrophèn appello, majores
 suos Deos effecisse, (docendo, quod oporteat per eos, qui sic
 e vita excefferint, tanquam per Deos jurare); iudicibus au-
 tem animi magnitudinem eorum, qui illic olim periculum
 subierant, insinuasse; et probationis naturam convertisse in
 eximiam Sublimitatem et affectum et in eam fidem, quae
 merito tribuenda esset novi excellentisque generis juramen-
 tis; simulque infudisse in animos audientium opinionem
 quandam medicam et dolores propulsantem; ut illi elati
 laudibus docerentur non minores animos habere ob pugnam
 cum Philippo *commissam*, quam ob victorias Marathone et
 Salamine *reportatas*: quibus omnibus auditores vi hujus Fi-
 gurae secum abripiens incescit. dicunt quidem semen hujus
 juramenti inventum esse apud Eupolidem,

Non enim, juro per meam ad Marathona pugnam,

Gaudens aliquis eorum meum cor dolore afficiet.

At non quovis aliquem jurare modo, magnum est: sed ubi,
 et quomodo, et quo tempore, et cujus rei causa *juremus*, *con-*
siderandum est. illic autem nihil aliud est quam *merum* ju-
 ramentum, idque ad Athenienses factum, cum adhuc prof-
 pere res suas agerent, et consolatione non indigerent; por-
 ro Poëta juravit, non homines immortalitate donando, ut
 audientibus infereret rationem dignam illorum virtute; sed
 ab iis, qui antea periclitati erant, male delapsus est ad rem
 inanimam, *nempe* ad pugnam: apud Demosthenem vero rem
 habuit cum victis juramentum, ut Chaeroneā non amplius
 videretur Atheniensibus fuisse infortunium. et hoc (ut dixi)

eodem tempore probatio est *illos* nihil male fecisse, exemplum, juramenti fides, laudatio, cohortatio. et quoniam Rhetori *in animo* occurrebat *hoc*, 'tu qui Remp. administrasti loqueris de clade, deinde juras per victorias;' propterea in iis, quae sequuntur, ad normam explorat, et per tutum iter verba quoque ducit, docens necesse esse etiam in ipsis furoribus, sobrium se praestare; 'per illos (inquit) ex majoribus *nostris*, qui antea periclitati sunt in Marathone, et illos qui ad Salamina et ad Artemisium navali proelio dimicârunt, et illos qui ad Plataeas acie steterunt instructa: ' nusquam dixit 'qui vicerunt,' sed omnino quasi furto removet eventus nomen, quia fortunatus fuit, iisque rebus, quae ad Chaeroneam *gestae sunt*, contrarius: quare et auditorem praeveniens statim subjicit, 'quos omnes (inquit) publice sepeliit civitas, Aeschine, non eos solos, qui feliciter rem gesserint.'

17. Non autem decet hoc in loco, charissime, praetermittere unum quoddam ex iis, quae a nobis observata sunt, (erit vero brevissimum): *nempe*, quod figurae naturâ quodammodo auxilium ferunt Sublimitati, rursusque mirifice accipiunt ab illa. Sed ubi et qui *hoc fit*, exponam. omnia per Figuras tractare, imprimis est res suspiciosa, et quae adducit opinionem insidiarum, doli, fraudis: idque cum oratio habetur coram Judice, ex cujus arbitrio causa pendet, (praesertim vero coram Tyrannis, Regibus, Imperatoribus summâ potestate utentibus); indignatur enim statim, si, velut puer insipiens, ab artifice Rhetore Figuris decipiatur: putansque ratiocinationem falsam esse contemptum sui, nonnunquam omnino efferus est, et, si contineat iram, *tamen*, quo minus verbis persuadeatur, totum se opponit: quare et tunc Figura optima videtur, cum eam ipsam non appareat Figuram esse. Sublimitas igitur et Affectus contra suspicionem, quae ex Figurarum usu veniat, remedium et admirabile quoddam auxilium est: et artificium *illud* omnia vafre agendi *per Figuras*, cum adhibitum fuerit iis, quae pulchra et Sublimia sunt, deinceps latuit, omnemque suspicionem evitavit. Idoneum autem argumentum *hujus rei* est id quod antea ci-

tavimus, 'juro per eos, qui in Marathone,' &c. quomodo enim rhetor hic figuram celavit? manifestum est, quod *hoc ipsâ luce fecit*: ferè enim, quemadmodum lumina debilia obscurantur undique Sole illustrata, ita sublimitas ubique circumfusa abscondit Rhetoricae artificia: et non diversum forte ab hoc quiddam in pictura evenit: nam cum umbra et lux, coloribus depictae, in eadem tabellae planitie parallelae jaceant, tamen lux prius oculos ferit, neque solum eminere, sed et multo propius esse videtur. quare etiam Affectus et Sublimitates scriptorum, cum animis nostris jaceant propinquiores tum ob naturalem quandam cognationem tum ob *suum* splendorem, semper ante conspiciuntur quam Figuræ, artificiumque istarum *Figurarum* obumbrant et quasi occultum asservant.

18. Quid vero de illis dicemus, *nempe* de Interrogationibus et Percontationibus? annon his Figurarum conformationibus *idem ille Rhetor Demosthenes* laborat efficere ea, quae dicit, multo magis actiosa et magnifica? 'num vultis' (inquit), dic mihi, *quisquis es*, circum cursitantes alii alios 'percontari, Diciturne aliquid novi? quid enim potest esse 'magis novum quàm vir Macedo bello aggrediens Graeciam? Mortuusne est Philippus? non per Jovem, sed aegrotat: quid autem vestra interest? si enim moriatur ille, brevis vos alium Philippum *vobis* facietis.' et rursus dicit, 'navigemus in Macedoniam: sed quo appellemus? roget aliquis: bellum ipsum inveniet ea, quae debilia sunt in rebus 'Philippi.' esset autem haec res, si simpliciter diceretur, omnino abjectior *quam decuit*: nunc autem concitata vis velocitasque Interrogationis et responsionis, et ille sibi ipsi velut alteri *objicienti* occurrendi modus, Figuræ ope non solum Sublimius fecit id quod dictum est, sed et credibilius; Pathetica enim tunc magis commovent, cum ea videatur non elaborare ipse Orator, sed generare Occasio: ad se autem *directa* Interrogatio et *facta* Responsio imitatur Affectum ex occasione natum. fere enim, quemadmodum illi, qui ab aliis *quid* Interrogati sunt, subito se exacuentes, ei, quod dicitur, concitate atque ex ipsâ veritate respondent;

fic Figura Interrogationis et Responsionis auditorem, ut ei videatur unumquodque eorum, quae meditata sunt, extempore concipi dicique, adducendo etiam fallit eum. porro (nam hoc Herodoti creditum est unum esse ex maxime Sublimibus), si sic * * * * *

19. * * * * * ea, quae dicuntur, non ligata proveniunt, et quasi profunduntur, fere praeventia etiam ipsum dicentem: 'et confilientes clypeos (dicit Xenophon) impellebantur, pugnabant, caedebant, moriebantur:' et illa Eurylochi apud Homerum,

Ivinus, ut iussisti, per sylvas, inclyte Ulysse,

Vidimus in vallibus extructas aedes pulchras..

Haec enim, ab se invicem abscissa et nihilominus accelerata, exhibent repraesentationem efficaciae *cujusdam* eodem tempore et nonnihil impediens *cursum orationis*, et tamen ordinantis. talia Poëta ille protulit per Dissoluta.

20. Summopere autem Figurarum quoque in unum Coacervatio solet commovere: quando duae vel tres, quasi per munerum societatem commixtae, sibi invicem robur, suadellam, pulchritudinem conferunt. qualia sunt et illa in Midiam Dissoluta, permixta simul cum Repetitionibus et cum *ea Figurâ*, quae vocatur sub oculos Subjectio. 'multa enim possit facere is, qui aliquem verberat, (ex quibus nonnulla ille, qui patitur, ne referre quidem alii potest) gestu, vultu, voce.' Deinde, ut oratio non in iisdem rebus incedere perseveret, (in perseverantiâ enim est quies, in ordinis vero defectu inest Affectus, quoniam impetus animi et commotio est), statim ad alia transiliit Dissoluta, et ad alias Repetitiones, 'gestu, vultu, voce; quum ut insultans, quum ut inimicus, quum pugno, cum in malam.' nihil aliud hic efficit Rhetor, quam is qui verberat: sc. mentes iudicum repetito impetu percutit. deinde hinc, procellarum instar, rursus aliam *iudicibus* faciens aggressionem, 'quum pugno, cum in malam (inquit): haec perturbant, haec extra se rapiunt homines non assuetos injurias pati: nemo est, qui haec referens potest acerbitatem eorum ob oculos ponere.' ergo naturam Repetitionum et Dissolutorum ubique perpe-

tuâ variatione custodit: sic apud illum etiam ordo confusum quid, rursusque ordinis defectus certum quendam in se continet ordinem.

21. Age igitur, adde *his* copulas, si vis, ut faciunt Iſocratis imitatores, 'et ne hoc quidem oportet omittere, quod multa possit facere is qui verberat &c. primum quidem gestu, deinde vultu, postremò autem ipsâ voce,' et senties (sic in iis, quae sequuntur, addendo) id, quod Affectus in se habet concitatum et asperum, si copulis ita complanes ut laeve sit, aculeo carens subsidere, et statim extinguì. ut enim, si quis colligaverit corpora currentium, abstulit impetum eorum; sic etiam Affectus a copulis aliisque additamentis impeditus indignatur; prohibet enim, quo minus libere currat *Affectus*, et velut e machinâ quâdam contorqueatur.

22. Statuendum est vero Hyperbata ejusdem esse speciei: sunt autem *Hyperbata* ordo verborum vel sensuum ex eo, quo naturâ res se sequuntur, mutatus, certissimusque velut character Affectus actuosi. ut enim illi, qui revera irascuntur, vel timent, vel indignantur, vel qui prae invidiâ aliove quodam *affectu* (multi enim et infiniti sunt affectus, et eorum numerum nemo potest recensere) ubique incurſantes, alia proponentes saepe ad alia transiliunt, quaedam in medio contra rationem ponentes; deinde rursus ad prima quasi circulo revertentes, et omnino animi impetu (velut vento instabili) huc et illuc subitâ mutatione in alium *locum* trahentes verba et sensus, ordinem ex naturali serie quomodo-
cunque in plurimos flexus immutant: sic apud optimos scriptores vi Hyperbatorum imitatio *eos* ducit ad ea, quae sunt Naturae opera; (tunc enim Ars perfecta est, cum videatur esse Natura; e contrario verò Natura *tunc* voti compos est, cum latentem in se Artem contineat): ut dicit apud Herodotum Dionysius Phocaënsis. 'in acie enim novaculae res sunt nobis, Iones, ut liberi simus, aut servi, iique quasi fugitivi. nunc igitur, vos si quidem velitis labores suscipere, in praesens vobis labor erit; sed poteritis hostes superare.' ordo hic erat. 'O Iones, nunc tempus est la-

* borum vobis suscipiendorum; in acie enim novaculae res sunt nobis: ille autem hoc, 'O Iones,' ex suo loco in alium transtulit: initium igitur fecit statim metu incutiendo, ut qui omnino non compellârit auditores propter imminentem timorem: deinde etiam ordinem sensuum evertit; antea enim, quam dicit oportere eos laborare (hoc enim est id ad quod eos hortatur), coram reddit rationem, ob quam laborare necesse est, dicens, 'in acie novaculae res nobis sunt:' ita ut videatur dicere non meditata, sed ea, quae ipsa rerum necessitas expressit. praeterea Thucydides peritissimus est in iis, quae omnino unita sunt naturâ et non divisibilia, tamen a se divellendis vi Hyperbatorum: Demosthenes autem non adeo nimis creber est ac ille: omnium vero in hoc genere Figurarum abundantissimus ad satietatem usque: et speciem multae vehementiae atque etiam mehercule extempore dicendi, verba ex suis locis transferendo, prae se fert; secumque praeterea trahit Auditores in periculum, quod ex longioribus Hyperbatis oritur. saepe enim suspensâ sententia, quam inchoaverat dicere; et interim (tanquam in ordinem alieni generis et dissimilem) alia aliis in medio et extrinsecus arcessita ingerens; incutiens item auditori metum, ac si oratio omnino aberrâisset; cogensque eum prae sollicitudine simul periclitari cum dicente; deinde inopinatò longo post tempore id, quod jam diu desiderabatur, feliciter ad finem perducens, multo magis eum audaci illâ et periculosâ utendi Hyperbatis viâ percellit. sed omittantur exempla propter eorum multitudinem.

23. Illa quidem, quae appellantur Polypota, sive varie desinentia, Coacervationes, et Commutationes, et Gradationes, omnino (uti nosti) contentioni inserviunt, et efficiunt ornatum, omnisque generis Sublimitatem et affectum. quid vero? mutationes Casuum, Temporum, Personarum, Numerorum, Generum quomodo exornant elevantque Elocutionem?

Dico sane ex iis Figuris, quae ad numeros attinent, non solas has ornatum orationi afferre, quae, cum sint quoad for-

mas earum Singularis numeri, potestate, si contempleris, Plurales deprehenduntur.

——— *Statim (inquit) populus infinitus*

Ruebant, et in litoribus stantes insonabant.

Sed illae, quae Plurales sunt, potius observatu dignae sunt, quia aliquando Pluralia cadunt magis magnifica, et specie grandia prae ipsâ multitudine numeri: talia sunt apud Sophoclem ea, quae in fabulâ Oedipi dicuntur,

——— *O nuptiae, nuptiae!*

Genuistis nos, et, cum genuistis, rursus

Reddidistis idem semen, et ostendistis

Patres, Fratres, Filios, sanguinem cognatum,

Sponsas, uxores, matresque, et quaecunque

Foedissima inter mortales opera sunt.

Omnia enim haec sunt unum nomen, hinc Oedipus, ex altera autem parte Jocasta. sed tamen numerus, diffusus in Pluralia, multiplicavit etiam infortunia; et, ut illa, sic augetur hoc,

Exierunt Hectoresque et Sarpedones.

Item illud Platonis (quod et alibi adduximus) de Atheniensibus, 'neque enim Pelopes, neque Cadmi, neque Aegyptii et Danai, neque alii multi origine Barbari una nobiscum habitant; sed nos ipsi Hellenes, non cum Barbaris commixti, habitamus,' et ea quae sequuntur; naturaliter enim audientibus videntur res esse magis Sublimes, cum nomina sic gregatim accumuluntur. at oportet non hoc facere in aliis, quam in iis, quorum subjecta materia recipit incrementum, vel multitudinem, vel hyperbolen, vel affectum, unum quiddam ex his, vel plura: quoniam tintinnabula ubi vis suspendi, valde sophistam sapit.

24. Sed et contra illa, quae ex Pluralibus in Singularia colliguntur, habent nonnunquam speciem maximam Sublimitatis. 'deinde omnis Peloponnesus in factiones discessit,' inquit: 'et quum Phrynichus fabulam dictam Mileti excidium docuisset, effusum est in lacrymas Theatrum: 'conversio enim numeri ex iis, quae in plura divisa sunt, ad ea, quae unitate conjuncta sunt, quasi corporis molem prae-

se magis fert. in utrisque vero causam ornatus eandem esse opinor: namque ubi vocabula sunt Singularia, ea Pluralia facere, ejus est, qui praeter expectationem afficitur; et ubi *vocabula sunt Pluralia*, collectio plurium in unum aliquid sonorum est, propter commutationem rerum in contrarium, res inopinata.

25. Quando sane ea, quae temporibus praeterita sunt, inducas quasi quae *nunc* fiant et adsint, orationem facies non jam narrationem, sed rem veritatem ipsam ob oculos ponentem. ‘cum cecidisset quidam (inquit Xenophon) subter equum Cyri et proculcaretur, ferit equi ventrem gladio; ille autem aegrè ferens excutit Cyrum, hic vero decedit.’ talis in plerisque est Thucydides.

26. Rem quoque ipsam ob oculos ponit Personarum commutatio, et saepissime facit, ut auditor videatur in mediis periculis versari:

Diceret illos indefatigatos et indomitos sibi invicem

Occurrere in pugna; adeò concitatè pugnabant.

Et Aratus,

Ne in illo mense circumluare mari.

Sic etiam Herodotus: ‘ab urbe verò Elephantinà sursum navigabis, et deinde venies ad campum planum:—transiens autem hunc locum, iterum aliud navigium conscendens biduum navigabis, et postea venies ad magnam urbem, cui nomen est Meroë.’ vides, amice, quomodo *velut manu*prehendens animum tuum per loca ducit, faciens te videre ea quae audis: omnia autem hujusmodi, quae in ipsas incumbunt personas, faciunt auditorem iis ipsis rebus, quae aguntur, interesse. et, ubi loqueris velut non ad omnes, sed velut ad unum quendam,

Tydidet verò inter quos esset, non potuisses cognoscere, commotioremque ipsum simul, et attentiorem, plenumque re, quae cum contentione agitur, effeceris, quippe qui excitetur iis, quae ad ipsum factae sunt, allocutionibus.

27. Praeterea est ubi de *quâdam* persona narrans scriptor, repente abreptus in eandem illam personam se conver-

tit : et hujusmodi species *Figurarum* est eruptio quaedam irruentis Affectus;

*Hector verò Trojanos hortabatur, alta voce clamans,
Ut in naves irruerent, omitterentque spolia sanguinolenta:*

Quem autem ego seorsim à navibus lubenter manentem animadvertero,

Ibi ei mortem inferam. —————

Ergo narrationem, quippe quae illum decuit, Poëta sibi sumpsit, abruptam vero comminationem, nihil ante significans, subito tribuit fervori Ducis. frigida enim esset *comminatio*, si interposuisset ille, 'dixit autem talia, et talia Hector: 'nunc vero praevenit ipsum celeriter transeuntem transitus orationis. quare et oportet uti hanc Figuram tunc, cum brevis temporis non permittat scriptori cunctari, sed eum statim cogat transire a personis *aliis* ad *alias* personas. ut etiam apud Hecataeum, 'Ceyx autem, haec moleste ferens, protinus jussit, ut Heraclidae, posterius, emigrarent: 'neque enim Nobis possum opem ferre: ut igitur non ipsique pareatis, et mihi damnum inferatis, ad aliam quendam populum abite.' Demosthenes quidem aliò quodam modo *in oratione* de Aristogitone plenam affectu reddidit *hanc* plurium personarum inductionem, celeremque *ab aliis ad alias* commutationem. 'et nemo vestrum (inquit) invenietur iram vel indignatione motus ob ea, quae impurus iste et impudens vi facit? qui (O omnium impurissime), cum praeccludatur tibi licentia non cancellis, neque januis, quas res fortè aliquis etiam aperire possit' &c. in sententiâ nondum absolutâ subito mutans, unamque dictionem, irae impetu, tantum non in duas personas distrahens, 'qui (O impurissime; ' deinde, cum sermonem, quo jam Aristogitonem allocutus fuerat, *ab illo* avertisset, *illumque* reliquisse videretur, tamen *ad illum* vi Affectus multo magis *orationem* convertit: non aliter quam Penelope, quae dicit,

Praeco, cur te praemisereunt Proci inclyti?

An ut diceret ancillis Ulyssis divini

Ut ab operibus suis cessarent, ipsis autem convivium appararent?

Utinam illi, quos vellem non nuptias ambuisse, alienaque in domo versatos fuisse,

Ultimo et postremo nunc hic coeant:

Qui simul congregati victum consumitis multum,

Bona Telemachi prudentis; neque unquam ex patribus

Vestris, qui ante vos erant, audistis, pueri cum essetis,

Qualis Ulysses fuerit.

28. Et sanè, sit necne Periphrasis effectrix Sublimitatis, nemo (opinor) potest dubitare. ut enim in Musicà illi, quos Paraphonos vocant, faciunt principem sonum dulciorum; sic Periphrasis saepe concinit cum proprietate verborum, et ad ornatum *faciendum* plurimum *cum eà* conspirat: praesertim si habeat aliquid non inflatum et absonum, sed suaviter attemperatum. potest autem hoc exemplo confirmare etiam Plato in initio Concionis Funebris: ‘revera hi à nobis habent ea, quae ipsis debita sunt, quibus potiti iter fato destinatum profiscuntur: deducti publicè quidam à civitate, privatim vero unusquisque a suis necessariis.’ ergo mortem vocat ‘iter fato destinatum,’ et consequi ea quae iusta sunt, *vocat* ‘deductionem quandam publicam *fac-tam à patrià.*’ num moderatè his extulit sensum? cui assumens nudam elocutionem, modulatus est *eam*; suavitate, quasi harmonià quâdam, ductà ex Periphrasi eam circumfundens. et Xenophon *inquit*, ‘labores vero putatis duces ad jucunde vivendum: animos autem *vestros* instruxistis possessione omnium pulcherrimâ et bellatoribus aptissimâ; quippe qui laude magis, quam omnibus aliis *rebus*, gaude-tis.’ vice ‘vultis laborare,’ dicendo, ‘labores putatis duces ad jucunde vivendum,’ aliaque similiter dilatando, inclusit in laudatione sua magnificum quendam sensum: et inimitabile est illud Herodoti, ‘iis vero Scythis, qui spoliarunt templum, Dea immisit femineum morbum.’

29. Periphrasis sanè res est periculo magis obnoxia, quam aliae *Figurae*, nisi moderate ab aliquo usurpetur: statim enim id, quod imbecille est, languet, et inane *quiddam*

redolens et pinguiſſimum. unde et Platonem (multus enim ſemper eſt in Figurâ *utendâ*, et in quibusdam *locis* inopportune multis) derident quidam dicentem in Legibus, quod ‘oportet permittere neque argenteas opes, neque aureas in urbe ſedes ſuas locantes habitare :’ adeo ut, ‘ſi oves et boves (dicit aliquis) vetuiſſet poſſidere, conſtet eum dicturum ‘fuiſſe ovinas et bovinas opes.’ ſed enim ſatis de uſu Figurarum ad Sublimia *facienda* per digreſſionem haec dicta ſint, Terentiane chariſſime: omnia enim haec perficiunt ſcripta pleniora affectibus et commota: affectus autem tantum particeps eſt Sublimitatis, quantum morata oratio jucunditatis.

30. Quoniam ſenſus orationis et dictio plerumque a ſe invicem explicantur, agendum, ſi adhuc ſuperſint quaedam illius ipſius partis, quae ad dictionem attinet, ea conſideremus. *vereor, ne ſupervacaneum ſit iis, qui id ſciunt, dicere;* quod delectus quidem propriorum et illuſtrium ſimul verborum mirificè ducit et permulcet auditores: quodque *huiusmodi delectus* omnibus Rhetoribus et proſaicis ſcriptoribus ſummum eſt ſtudium, quippe qui facit, ut per ſe innascentur ſcriptis, velut imaginibus pulcherrimis, Sublimitas ſimul, ornatus, antiquitatis color, pondus, vis, robur, aliaeque adhuc ſi quae ſint; et qui velut inſerit rebus animam quandam voce utentem, vereor (*inquam*), ne ſit etiam ſuperfluum iis, qui id ſciunt, haec exponere: ſplendida enim verba ſunt revera lux propria mentis.

Faſtus quidem illorum non eſt ubique utilis; quoniam res parvas veſtire magnis et nobilibus verbis, idem poſſit videri, ac ſi quis praegrandem perſonam tragicam infanti puero imponat. ſed in Poëſi quidem et * * * *

31. * * maxime vulgare, et tamen naturale eſt illud Anacreontis: ‘non amplius ad Thraciam me adverto.’ eodem modo etiam laudabile illud Theopompi videtur mihi ſignificantiffimè ſe habere, propterea quod *vocabulum rei* bene reſpondet: quod tamen Cecilius, neſcio cur, criminatur. ‘cum Philippus, inquit, valeret res neceſſitate cogente devorare.’ eſt quidem verbum vulgare nonnunquam *verbo*

ornato multo significantius; illico enim ex communi vitâ cognoscitur, et id, quod usitatum est, eo est jam credibilius: ergo illud 'necessitate cogente res devorare' significantissime usurpatur de illo, qui foeda et sordida patienter jucundaeque ambitionis causâ perfert. sic etiam se habent illa Herodoti: 'Cleomenes, inquit, insanus factus suam carnem ense minutim dissecuit, donec se totum rescindendo periiit.' et 'Pythes eo usque in navi pugnavit, donec totus in frustra carnis concisus est.' haec enim prope accedunt ad *sermonem* vulgarem, sed non vulgaria sunt significatione.

32. Quod ad multitudinem etiam Metaphorarum attinet, Cecilius quidem videtur assentiri iis, qui docent duas *tantum*, vel ad summum tres una ponendas esse: Demosthenes enim norma est etiam hujusmodi *rerum*; tempusque iis utendi est, ubi affectus torrentis inllar volvuntur, et secum rapiunt multitudinem earum, tanquam hic necessarium. 'homines, (inquit) impuri, et pestiferi, et adulatores, qui foedè lacerarunt suas unusquisque patrias, qui libertatem suam propinarunt prius Philippo, nunc vero Alexandro; qui metiuntur felicitatem ventre, iisque, quae foedisfima sunt; quique everterunt libertatem et *conditionem* nullum dominum habendi, quae res prioribus Graecis fines normaeque erant bonorum.' hic multitudine Metaphorarum ira Rhetoris in proditores proruit. quare Aristoteles et Theophrastus dicunt haec esse quaedam lenimenta audacium Metaphorarum, scilicet, 'ut ita loquar,' et, 'quasi,' et, 'si hoc modo loqui liceat,' et, 'si oportet audacius dicere:' correctio enim, inquiunt, audacibus medetur. ego vero etiam haec probo, tamen dico (id quod dixi etiam de figuris) tempestive adhibitos vehementesque affectus, et egregiam Sublimitatem esse propria quaedam remedia multitudinis audaciaeque Metaphorarum: quia iis naturale est impetus *sui* vehementia omnia alia secum abripere et propellere, potius vero exigere audacia tanquam omnino necessaria; neque permittunt, ut auditori otium sit ad multitudinem Metaphorarum reprehendendam, propterea quod eodem, quo is qui dicit, sacro furore afflatur. atqui in *commu-*

nium locorum tractationibus et in descriptionibus nihil ali-
 ud tam significans est, quam frequentes sibi que instantes tro-
 pi: quibus et apud Xenophontem anatome humani corpo-
 ris magnifico more depingitur, et adhuc magis divino more
 apud Platonem: 'caput ejus dicit *Plato* esse arcem; collum
 vero inter *hoc et* pectus medium, *quasi* Isthmum, aedifica-
 tum esse; dicitque vertebrae *ei* suppositas esse velut cardi-
 nes; et voluptatem hominibus esse escam malorum, lin-
 guamque saporis indicem; cor vero esse nodum venarum
 fontemque sanguinis vehementi impetu circumfluentis,
 quod in bene custodita statione collocatum est: et meatuum
 transitus appellat angiportus: dicitque, quod *Dii* molien-
 tes auxilium subsultationi cordis, (*quae fit*, dum expectan-
 tur mala, iraque concitatur, postquam excanduit), *corpori*
 pulmonem inseruerunt mollem et exanguem, et *quasi* spon-
 giarum foramina intus habentem, quale est malagma; ut
cor, cum ira in eo ferveat, in id quod cedit subsultans non
 laedatur: et sedem cupiditatum appellavit quasi conclave
 feminarum, sedem vero irae quasi conclave virorum; et lie-
 nem culinam eorum, quae intus sunt, unde, cum adimplea-
 tur purgamentis, magnus et molliter tumidus augetur: post
 haec autem, inquit, *Dii* carnibus omnia texerunt, praepo-
 nentes *iis* carnem, velut fascias, *ut fit* munimentum con-
 tra ea, quae extra sunt: sanguinem vero appellavit pabu-
 lum carni: alimentique causam, inquit, *Dii* rivulos per
 corpus duxerunt, canales *ibi* tanquam in hortis secantes,
 ut ex flumine quodam perenni, cum sit meatus corporis
 angustus, latices venarum fluant: cum vero mors appro-
 pinquet, dicit solvi animae, non secus ac navis, rudentes,
 eamque liberam dimitti.' eadem et similia innumera sunt
 in *iis*, quae sequuntur: haec vero sufficiunt ostendentia, quod
 naturam grandes sunt tropicae *diCTIONES*, et quod Metapho-
 rae Sublimitatem efficiunt, quodque illi loci, qui affectus et
 narrationes *in se* habent, ut plurimum *iis* gaudent. Jam
 apparet (etiamsi ego de hoc taceo) usum Troporum, quem-
 admodum alia omnia pulchra in orationibus, semper solere
 provehere *scriptores* ad id, quod nimis est. in his enim eti-

am Platonem *homines* non minime reprehendunt, quippe qui saepe, veluti quâdam bacchatione verborum abripitur in immodicas durasque Metaphoras, et in Allegoricum tumorem. ‘annon (inquit) facile intelligi potest, civitatem temperatam esse oportere instar poculi? in quo vinum, *Deus ille* furens, infusum fervet; castigatum vero ab alio Deo, qui sobrius est, pulchramque iniens *cum eo* societatem, bonum moderatumque potum exhibet:’ appellare enim, inquit, aquam ‘sobrium Deum,’ et commixtionem ‘castigationem,’ est poëtae cujusdam revera non sobrii: hujusmodi tamen defectibus *Platonis* Cecilius *quasi* manum injiciens, hoc in suis de *Lyssia* commentariis ausus est declarare, nempe, *Lyssiam* omnino meliorem esse *scriptorem* Platone, duobus usuf affectibus judicio carentibus; amans enim *Lyssiam*, quantum nec ipse se, tamen omnino magis odio habet *Platonem*, quam amat *Lyssiam*. sed hic *vir* prae contentionis studio *hoc declaravit*; neque ea, quae ponit, sunt concessa, quemadmodum putavit: praefert enim illum Rhetorem Platoni, ac si ille vitio careret, purusque esset scriptor, hic autem saepius in vitium incideret: hoc vero non, imo ne pene, hujusmodi fuit.

33. Age dum, sumamus aliquem scriptorem reverà purum et inculpatum: nonne operae pretium est de hoc ipso in genere quaerere, utrum praestantior in poematibus et *solutis* scriptis sit Sublimitas inter quaedam, quae male se habent; an id quidem, quod mediocre est in iis, quae recte se habent, sanum vero omnino et vitio carens? et praeterea hercule, utrum plures virtutes in scriptis, an majores jure primas ferant? hae enim sunt propriae Sublimitatis disquisitiones, quaeque judicium omnino requirant. equidem non ignoro, valde Sublimia ingenia minime esse pura, (nam id, quod ubique accuratum est, in periculum humilitatis venit); et oportere in iis, quae sublimia sunt, velut in magnis opibus, ut sit aliquid, quod negligatur: *vide* autem, ne hoc etiam necessarium sit, humilia et mediocria ingenia, quia nunquam periculum subeant neque summa affectent, permanere plerumque vitio carentia et *aliis* tutiora; magna vero *ingenia* peri-

culis exposita esse propter eam ipsam, *quam habent*, Sublimitatem. enimvero neque illud secundum ignoro, naturaliter omnia humana *opera* ex eo, quod in iis est pejus, semper potius cognosci; memoriamque vitiorum non delendam permanere, virtutem vero celeriter excidere; ego autem, qui et ipse notavi non pauca vitia et Homeri et aliorum, quotquot sunt optimi *scriptores*, quique minimè laetor lapsibus *in dicendo*, (sed tamen qui non potius illa appello vitia voluntaria quam neglectiones ex incuria, temerè quidem et ut accidit, ab animi magnitudine inconsideratè in medium prolatas); ego, *inquam, qui hanc sententiã sum*, nihilo minus censeo majores virtutes (etsi non ubique sint aequales) semper potius primas tenere, si non propter *ullam* aliam rem unam, *tamen* propter ipsam Sublimitatem, quia etiam vitio caret Apollonius ille Argonauticorum scriptor, (et in Bucolicis *suis*, paucis quae sunt alterius argumenti exceptis, Theocritus est felicissimus), annon malis fuisse Homerus, quam Apollonius? quid vero? num Eratosthenes in Erigone (per omnia enim illud poëma est inculpatum) est major poëta, quam Archilochus, qui multa etiam nulum ordinem habentia praepostere trahit, eoque impetu divini spiritus, qui non facile legibus subjicitur? quid vero? in Lyricis malis esse Bacchylides, quam Pindarus? et in Tragoediã Ion Chius, quam mehercule Sophocles? quia illi quidem (*sc. Bacchylides et Ion*) vitio carent, et in florido *dicendi genere* ubique sunt elegantes: Pindarus autem et Sophocles nonnunquam omnia impetu quasi incendunt, saepe vero sine ratione extinguuntur, caduntque infelicissime; sanè nemo, qui sapit, in unum colligens *fabulas* Ionis, ex aequo *eas* aestimarit contra unam fabulam *Sophoclis*, Oedipum.

34. Si verò numero, non veritate, judicentur bene scripta, hoc modo etiam Hyperides omnino superior esset Demosthene. est enim *Hyperides* magis, quam ille, sonorus, et plures virtutes habet, et fere summo proximus est in omnibus, tanquam *aliquis* Quinquertio; adeo ut inferior est aliis certatoribus, qui primas tenent *singuli* in singulis *generibus*,

superior vero est iis, qui in eodem, quo ille, genere *certatores* sunt. Hyperides enim imitationi omnium Demosthenicarum virtutum (exceptâ compositione) etiam Lysiae virtutes gratiasque copiosè adjunxit: etenim mollis est, ubi remissione opus est, neque omnia seriatim et unâ spiritus intentione (ut Demosthenes) dicit, habetque moratum *dicendi genus* cum suavitate jucundum, leniter dulcedine conditum: et innumerae sunt in illo urbanitates, nasus maxime forensis, festivitas liberalis, victrix in ironiis facilitas, joci non illepidi, et non arcessiti (quales apud illos Atticos solebant esse), sed rei inhaerentes, felixque Diasyrmus, et multa vis Comica, aculeusque cum joco scopum bene attingente, et non imitabilis (ut ita dicam) venustas in his omnibus: ad misericordiam etiam movendam naturâ aptus est maxime; item in fabulis narrandis fusus, summeque flexilis ad digrediendum cum molli *facilique* spiritu, quomodo (exempli gratiâ) illa, quae poëtice potius sunt de Latonâ dicta, orationemque funebrem, ut nescio an quivis alius, cum ostentatione composuit. Demosthenes vero in effingendis moribus *hominum infelix est*, parum fustum dicendi genus habet, minime flexilis est vel ostentationem prae se ferens, omnium denique antea dictorum plerumque est expers. ubi quidem vi conatur risu et urbanitate plenus esse, non potius risum movet, quam deridetur; quum vero velit ad festivitatem prope accedere, tunc ab eâ longius abest: si orationunculam ille (*sc. Demosthenes*) de Phryne vel de Athenogene scribendam suscepisset, multo magis Hyperidem insignem videri fecisset. sed quoniam alterius *sc. Hyperidis* virtutes, etsi multae, tamen sublimitate carent, ejusque sunt, qui (*ut in proverbio est*) corde sobrius est, et ignavae sunt, permittuntque ut auditor quietus sit; idcirco nemo Hyperidem legens commovetur: hic vero *sc. Demosthenes*, cum hinc sumpserit animi magnitudinem, virtutesque ad fastigium perductas, nempe Grandiloquentiae tonum, affectus animatos, abundantiam, versutiam, celeritatem; illinc autem (id quod huic proprium est) vehementiam, et vim *dicendi* tantam, quantam nemo consequi potest; cum haec, in-

quam, velut quaedam divinitus missa dona (neque enim fas est ea appellare humana), confertim ad se attraxerit, propterea iis virtutibus, quas habet, omnes semper vincit, et quod ad eas attinet, quas non habet, quasi tonitru fulgoreque percellit omnes omnis seculi Rhetoras; et facilius quis possit oculos suos contra fulmina immissa aperire, quam recitis oculis intueri sibi instantes ejus affectus.

35. De Platone vero alia quaedam est, ut dixi, differentia inter eam et *Lyfiam*: cum enim non propter magnitudinem virtutum *solum*, sed et numerum multum inferior illo sit *Lyfias*, hic quidem magis vitiis eum superat, quam virtutibus ab eo vincitur. quid igitur viderunt divini illi et affectantes maxime Sublimia in scriptis, negligentes vero accuratam in omnibus diligentiam? hoc inter multa alia, nempe quod Natura statuit Hominem esse animal neque humile neque ignobile; sed, velut in magnum quendam conventum, in vitam nos et in universum terrarum orbem inducens, ut essemus spectatores omnium ejus sc. naturae partium, et cupidissimi honoris certatores, statim nostris animis insevit inexpugnabilem amorem omnis ejus quod semper magnum est, quodque, ut ad nos *refertur*, divinius est. quocirca ne totus mundus sufficit contemplationi agitationique humanae jaculationis *mentis*, sed cogitationes transgrediuntur saepe limites *omnis* ejus quod nos ambit: et si quis contempletur undequaque vitam, quae in omnibus rebus magis eo abundat, quod excellens est et magnum et pulchrum, cito cognoscet quas ad res nati fuimus. inde naturâ ducti mehercule non admiramur parvos rivulos, etiam si pellucidi utilesque sint; sed Nilum, et Istrum, aut Rhenum, imo multo etiam magis Oceanum: neque admiramur hunc ignem a nobis accensum, quia puram *sine intermissione* servat lucem, magis quam coelestes ignes, quamvis saepe obscuratos: neque *hunc ignem* digniorem admiratione censemus quam Crateras Aetnae, cujus fauces emittunt saxaque ex fundo et totos scopulos, et effundunt fluvios nonnunquam illius generis, et ipsius solius ignis. sed de omnibus hujusmodi rebus possumus hoc dicere; id, quod utile est, vel etiam necessarium, facile acquisitum esse, ab hominibus; ta-

men id, quod praeter expectationem videtur, semper esse admirationi.

36. Ergo de iis, qui in scriptis naturâ Sublimes sunt (in quos Sublimitas cadit non sine utilitate et commodo), oportet hîc considerare; licet hujusmodi homines longe absint a perfectione vitio carente, tamen illos omnino esse supra id, quod mortale est; et alia quidem probare eos, qui iis utuntur, homines esse, Sublimitatem vero tollere prope ad altitudinem Dei: et id, quod culpâ vacat, non vituperari; id vero, quod Sublime est, etiam admirationi esse. quid est, quod oportet jam his addere? *nempe* quod unusquisque illorum hominum omnes *suos* errores saepe possit redimere unâ Sublimitate et virtute; et quod (praeceptum hoc *est* maxime) si quis elegerit omnia errata Homeri, Demosthenis, Platonis, aliorumque, quotquot maximi *sunt scriptores*, et ea in unum coegerit, minima; potius vero ne millesima inventa essent pars illorum, quae ab his Heroïbus ubique sunt praeclare dicta. quocirca omne saeculum aevumque, cum nequeat invidiae dementiâ decipi, illis tulit tributque victoriae praemia, et ad hoc usque tempus minime ab iis detrahenda custodit, et custoditurum videtur,

Dum et aqua currit, arboreque procerae virescunt.

Illi, qui scribit, Colossum vitium habentem non meliorem esse, quam Polycleti Doryphorum, in promptu est praeter multa *alia* hoc respondere: *nempe* quod in operibus artis id, quod accuratius est, admiratione excipitur; in operibus vero naturae id, quod Sublime est. quod autem homo est *animal* oratione praeditum, naturae debetur: et *idecirco* in statuis humanis quaeritur similitudo hominis; in oratione vero, *quae naturae opus est*, quaeritur id quod, ut dixi, excedit res humanas. convenit tamen (redit enim praeceptio nostra ad initium commentarii), quoniam vitio carens *dicendi* genus plerumque artis est virtus; id vero quod in Sublimitate *positum est*, sed non ubique aequale, *virtus est* animi magnitudinis, *convenit, inquam*, ubique acquirere artem in auxilium Naturae: forsitan enim cohaerentia harum mutua fuerit perfectio. haec de quaestionibus in medio positis ne-

cesse fuit statuere : sed unusquisque fruatur iis, quae ipsi placent.

37. Metaphoris (revertendum enim est) vicinae sunt Comparationes et Similitudines, illo tantum modo inter se differentes, * * * *

38. * * *vitiosae sunt etiam huiusmodi Hyperbolae*; ‘ si vos non cerebrum in plantis pedum proculcatum geratis.’ quare oportet scire, quousque res unaquaeque extra limites ferenda sit: nonnunquam enim *valde* modum excedere, evertit Hyperbolam, et huiusmodi res nimis intentae laxantur, aliquando etiam in contrarias commutantur. ergo Isocrates, nescio quomodo, pueriliter egit prae studio dicendi omnia ampliore modo; apud illum enim argumentum est Panegyricae orationis, civitatem Atheniensium civitate Lacedaemoniorum superiorem esse beneficiis in Graeciam collatis: ille vero statim in initio *ejus* haec ponit: ‘ praeterea verba tantam vim habent, ut *scriptor* possit et res magnas humiles efficere, et parvas magnitudine vestire, et vetustas novo more dicere, et de nuper factis antiquo more disse-
serere.’ siccine igitur, Isocrates, (dicit aliquis) ea, quae ad Lacedaemonios et Athenienses attinent, immutaturus es? prope enim fecit illud verborum encomium praeceptum quoddam audientibus et praemonitionem ne ipsi crederent. *vide* igitur ne illae Hyperbolae optimae sint, (ut etiam de Figuris antea diximus), quae hoc ipsum celant, quod sint Hyperbolae. hoc vero evenit, quum prae maximo affectu illae Hyperbolae pronunciantur unà cum magnitudine quâdam circumstantiae: quod Thucydides facit de iis qui in Siciliâ periêrunt: ‘ Syracusani enim (inquit) illuc descendentes trucidârunt eos potissimum, qui in fluvio erant: et aqua statim fuit inquinata; sed nihilominus bibebatur sanguine, cum limo simul, infecta, et pro eâ multi pugnant.’ Sanguinem, limumque poros simul, esse id etiam, pro quo dimicarant, credibile facit summa vis affectus et circumstantia. et illud Herodoti de iis, qui in Thermopylis interfecti sunt, simile est: ‘ in hoc (inquit) loco Barbari jacula mittentes tumulavêrunt illos defensantes se gladiis.

(quibuscunque ex iis gladii fortè adhuc supererant) et manibus et oribus.' illic quale est (dices) id, 'etiam oribus pugnare' contra armatos, et quid istud, 'tumulari jaculis?' sed eodem modo credibile est; non enim videtur res assumi propter Hyperbolam, Hyperbola vero rite nasci ex re, opera enim (ut non desinam *hoc* dicere) furori confinia et affectus sunt solutio remediumque quoddam universale omnigenae in elocutione audaciae: unde etiam *dicta* Comica, licet in incredibile quid decident, fidem habent propter id, quod in illis est, ridiculum:

Agrum habuit habentem in se terram minorem Epistolâ Laconicâ.

Etenim risus est affectus in voluptate positus. Hyperbolae vero ut ad id quod majus est *ducunt*, ita etiam ad id quod minus est; quia intentio est res communis utrique, et *Diafyrmus* est incrementum humilitatis.

39. Quinta pars rerum perficientium Sublimitatem, quas in initio proposuimus, adhuc nobis reliqua est, *Vir optime, scilicet* verborum certa quaedam Collocatio: de quâ cum in duobus libris satis exposuimus quaecunque ad nos observatione pervenerint, tantum ex necessitate addamus huic praesenti argumento; quod Harmonia verborum est non solum naturale hominibus persuasionis et voluptatis, sed etiam (cum libertate tamen) Affectus admirabile quoddam instrumentum: nonne enim Tibia inserit Affectus quosdam audientibus, eosque reddit velut mente captos et sacro furore plenos, et adhibens quandam positionem numeri ad eam cogit auditorem se movere in numero, eosdemque, quos melos habet, motus animo sequi, etiamsi ille auditor sit omnino musicae ignarus? et mehercule voces Citharae, nihil omnino significantes, nonne saepe admirabile (ut sciunt homines) oblectamentum afferunt immutationibus sonorum, eorumque inter se pulsatione et mixturâ Symphoniae; quamvis haec sunt imagines tantum spuriaeque imitationes persuasionis, non humanae naturae (ut dixi) operationes genuinae? annon putamus igitur Structuram, cum sit harmonia quaedam verborum a naturâ hominibus insitorum, et ad ani-

mum ipsum usque, non ad aures solas pervenientium ; cum
 varias excitet ideas verborum, sensuum, rerum, venustatis,
 modulationis, omnium in nobis innutritorum, et nobiscum
 natorum ; et cum simul mixtura varietateque suorum sono-
 rum inducat eum affectum, qui oratori adest, in animos eo-
 rum, qui sunt prope ; et cum auditores semper efficiat illius
 participes, et cum verborum *aliorum super alia* aedificationi
 aptet sublimia ; *annon putamus (inquam) Structuram* his ip-
 sis et allicere simul *nos*, et ad granditatem dignitatemque,
 et ad Sublimitatem, et ad omne, quod in se ipsa complecti-
 tur, nos semper disponere, omnino animi nostri imperium
 habentem ? sed vel amentia est de iis, quae sic in confesso
 sunt, disputare ; experientia enim est probatio idonea. Sub-
 limis hic sensus videtur, et est revera admirabilis, quem de
 plebiscito profert Demosthenes ; ‘ hoc plebiscitum fecit, ut
 ‘ periculum, quod urbem tunc temporis circumstetit, velut
 ‘ nubes transiret.’ sed ob harmoniam non minus quam ob
 sententiam sonorus est : totus enim *sensus* per dactylicos nu-
 meros dictus est ; hi vero sunt nobilissimi et sublimitatem
 efficientes ; quapropter metrum Heroum, eorum quae no-
 vimus praestantissimum, constituunt. *et hoc, ὥσπερ νέφος,*
rite claudit sententiam ; nam ex proprio loco illud transfer,
 ubi sane velis, *ut sit exempli gratiâ, τῦτο τὸ ψήρισμα, ὥσπερ*
νέφος, ἐποίησε τὸν τότε κίνδυνον παρελθῆν, vel mehercule u-
nam solam syllabam ejus rescinde, ut sit, ἐποίησε παρελθῆν, ὥς
νέφος, et videbis quantum harmonia cum Sublimitate con-
 spiret ; hoc enim ipsum, *ὥσπερ νέφος,* primo numero longo
 incedit quatuor temporibus dimenso ; sed, abscissâ una Syl-
 labâ, *ut sit, ὥς νέφος,* statim illud imminuit abscissione Sub-
 limitatem : ut è contrario, si illud extendas, *ut sit, παρελθῆν*
ἐποίησεν, ὥσπερ νέφος, idem significat, non tamen idem jam
 cadit ; quia longitudine ultimorum temporum dissolvitur et
 relaxatur ea Sublimitas, quae nunc praecise abrupta est.

40. Imprimis vero magna reddit ea quae dicuntur, eo-
 dem modo quo corpora, membrorum connexio ; quorum
sc. corporum unum membrum, ab alio abscissum, nihil per se

habet dignitatis, omnia vero inter se perfectam faciunt *corpoream* molem: similiter membra *orationis*, ab se invicem alia alibi dissipata, secum distrahunt etiam Sublimitatem; sed cum in corpus *velut* redigantur communicatione *quâdam*, praeterea cum constringantur vinculo harmoniae, ipso ambitu sonora fiunt; et in periodis Sublimia sunt quasi symbola a multitudine *collecta*. quinetiam satis a nobis declaratum est, quod multi solutae orationis scriptores et poetæ, cum non essent naturâ Sublimes, forte autem *cum essent* etiam humiles, cumque adhaec uterentur plerumque verbis communibus et vulgaribus, nihilque exquisitae elegantiae exhibentibus, tamen solum collocando haec et aptando, granditatem et Sublimitatem, et, ut ne humiles viderentur esse, consecuti sunt, (ut fecerunt alique multi, et Philistus, Aristophanes in quibusdam locis, in plurimis Euripides). *apud hunc postremum* Hercules post suorum liberorum occisionem dicit,

Plenus sum malis, neque jam locus est ubi aliud ponatur:
Id, quod dicitur, valde vulgare est, sed fit Sublime quia *structura verborum* respondet rei, *de quâ agitur*: quod si alio modo id colloques, apparebit tibi manifestum, Euripidem esse poetam *vi* compositionis magis quam sensus. De Dirce vero raptatâ a tauro dicit,

Sicubi vero taurus

*Inciderit, circumquaque se vertens, unâ traxit prehens
Mulierem, rupem, quercum, semper suum cursum immu-
tans.*

Sensus quidem est nobilis, sed vehementior factus est ex eo quod harmonia non praecipitetur, neque velut machinâ quidem advolvendum aptâ feratur; sed quod verba habeant quaedam, quibus alia aliis obstant, quibusque mora fiat temporibus, evadentia ad stabilem Sublimitatem.

41. Nihil vero est, quod tam minuta reddit Sublimia, quam numerus in oratione fractus et concitatus; cujus generis quidem sunt Pyrrichii et Trochaei et Dichorei, prorsus in saltatorium *modum* incidentes: statim enim omnia ea, quae ultra modum numerosa sunt, videntur scita esse, et

minuta, et affectibus maxime carentia, quia eodem semper modo procedunt. et adhuc horum pessimum est, quod, ut cantica auditores a re abstrahunt et ad ipsa vi cogunt; ita ea, quae ultra modum numerosa dicuntur, non dant auditoribus affectum orationis, sed numeri: adeo ut illi nonnunquam praevidentes debitas *periodorum* clausulas, eodem modo, quo dicentes, *terram* pede pulsant, et priores, velut in choro quodam, positionem faciant.

Similiter etiam ea *verba* Sublimitate carent, quae jacent nimis propinqua, quaeque sunt in minutas brevesque syllabas concisa, et veluti clavis quibusdam continuis asperere et duriter copulata.

42. Praeterea quidem etiam valde curtum dictionis genus minuit Sublimitatem: mutilatur enim granditas, cum in nimiam brevitate cogatur. intelligantur vero nunc non ea, quae rite contracta sunt; sed ea, quae prorsus minuta sunt, et *quasi* in particulas dissecta: concisa enim brevis impedit sensum, succincta vero *eum* rectâ viâ ad *scopum* dirigit. constat autem quod e contrario ea, quae nimis producuntur, sunt frigida, cum propter immodicam longitudinem retardentur.

43. Valet autem et exilitas verborum dehonestare Sublimia: apud Herodotum quidem tempestas describitur divine quoad sensus, continet vero nehercule quaedam *verba* materiâ abjectiora: et hoc quidem fortasse *abjectum est*, *ἡσάσης δὲ τῆς θαλάσσης* et *ferventem mari*: ut illa vox *ἡσάσης* multam Sublimitatem de *sententiâ* detrahit propter malum *vocis* sonum! simul dicit, *ὁ ἀνέμος ἰκοπιάσει*, *ventus laborabat*; et, ii, qui in naufragio deprehendebantur, habuerunt *exitum* *ἄχαρι* *ingratum*: minus grave est illud *verbum* *κοπιάσαι* et vulgare; hoc vero *ἄχαρι* non est tali affectui aptum. similiter et Theopompus, cum Sublimem in modum parâsset *describere* descensum Persarum in Aegyptum, verbis quibusdam minutis omnia reddidit odiosa: ' quae enim civitas, vel quae ' gens ex iis, quae in Asia sunt, non legatos miserunt ad regem? quid vero ex iis, quae terrâ proveniunt, vel ex iis

' rebus, quae arte elaborantur, pulchris vel pretiosis, non
 ' dono illi missum fuit? nonne multae et sumptuosae erant
 ' stragulae et vestes, partim purpureae, partim pictae, par-
 ' tim albae? *nonne multa tentoria aurata missa erant*, omni-
 ' bus rebus utilibus instructa? *nonne* multae etiam vestes tri-
 ' clinares, lectique pretiosi? *nonne* insuper etiam caelatum
 ' argentum aurumque fabricatum, poculaque et crateres,
 ' quorum alios videres gemmis adhaerentibus ornatos, ali-
 ' os vero accurate et sumptuose elaboratos? adhaec etiam
 ' *ad eum mittebantur* innumerae armorum myriades, partim
 ' Graecorum, partim Barbaricorum; et excedentia nume-
 ' rum jumenta, victimaeque ad caedem *designatae*: adhaec
 ' etiam multi condimentorum modii, multique culeoli et
 ' sacci chartarum, et librorum, aliarumque omnium rerum
 ' utilium: tot vero *missae erant* carnes sale conditae omni-
 ' genarum pecudum, ut acervi earum tanti essent, ut illi,
 ' qui accederent, e longinquo suspicarentur eos esse colles
 ' tumultosque alteros contra alteros erectos.' ex Sublimio-
 ribus ad humiliora fugit, cum oporteret illum fecisse incre-
 mentum vice versa: simul admirabili totius apparatus nar-
 rationi admiscens culeolos et condimenta et sacculos, ima-
 ginem quandam culinae fecit: ut enim, si quis super haec
 ipsa ornamenta, inter crateras aureos et gemmatos, inter-
 que caelatum argentum, et tentoria ex omni parte aurata,
 et pocula, ferret poneretque medios culeolos sacculosque, in-
 decorum esset visu opus; sic etiam hujusmodi verba sunt
 dedecora elocutionis, et velut notae *ei iniustae*, cum sint in-
 tempestive ibi interposita. potuit autem quasi summatim
 percurrere etiam eos, quos dicit conjectura habitos esse col-
 les, et de caetero apparatu sic *orationem* immutando dicere,
 ' Camelos, multitudinemque jumentorum subvectantium
 ' omnia, quae sunt suppedimenta mensarum ad luxuriam
 ' et delicias: vel appellare eos, ' acervos omnis generis fru-
 ' menti, et eorum, quae praestantissima sunt ad opsonia, et
 ' delicias; vel (si omnia *voluerit*, ut voluit, sufficientia sic
 exponere) etiam dicere, ' quaecunque sunt deliciae eorum
 ' qui mensas struunt, eorumque qui opsonia parant.' neque

enim oportet in Sublimibus descendere ad fordida *verba* et inquinata, nisi ab aliqua necessitate valde adigamur: sed decet habere voces respondentes dignitati rerum, imitarique naturam hominis creatricem, quae in nobis neque partes non nominandas posuit in conspectu, neque excolamenta totius *corporeae* molis; abscondidit vero, quantum potuit, et, secundum Xenophontem, 'harum rerum canales quam 'longissime avertit,' non foedans totius animalis pulchritudinem.

Sed enim non necesse est singulatim ea, quae minuunt orationem, enumerare: cum enim antea ostendimus omnia ea, quae nobilia Sublimiaque efficiunt scripta, manifestum est, quod his contraria humilia *ea* plerumque et indecora reddent.

44. Illud sane reliquum non gravabimur, tuae discendi cupiditatis gratia, addere, et explicare id, Terentiane charissime, quod nuper quaesivit quidam ex Philosophis, dicens, miror ego, perinde ac multi alii, qui fiat ut in aetate nostrâ *sint* ingenia ad persuadendum maxime apta et in forensibus causis tractandis perita, acriamque et aspera, et praecipue ad suavitates scriptorum facta; non vero jam sint (si rarum quiddam excipias) Sublimia valde et magnifica: tanta prorsus in hac parte scriptorum sterilitas saeculum circumdat. num mehercule (dixit) credendum est trito illi dicto, Rempublicam esse bonam nutricem magnorum *ingeniorum*, quacum solâ fere viri excellentes in scriptis et viguerint et mortui sint? Libertas enim (dicit *aliquis*) apta est et ad nutriendas cogitationes magnanimorum spemque *illis* faciendam, et simul ad urgendum *eorum* studium mutuae contentionis aemulationisque de principatu *eloquentiae*. praeterea quia proposita sunt in Rebuspublicis certaminis praemia, egregiae animi dotes Rhetorum semper exercitatae acuuntur et quasi terendo excutiuntur, et cum rebus una (uti par est) liberae effulgent. nos vero hodierni (dixit) videmur a pueritiâ imbuti esse iustâ servitute; moribus ejus institutisque ex teneris jam cogitationibus tantum non quasi fasciis involuti, neque unquam degustantes fontem *illum* scriptorum

pulcherrimum et naturalem maxime, (Libertatem, dixit, volo): quare nihil evadimus, nisi adultores magnifici: addidit, alias propterea facultates etiam in famulos cadere, servum vero neminem fieri Rhetorem: statim enim prorumpit illud quod illiberale est, quodque quasi custodiâ eum tenet semper a consuetudine subactum: nam (secundum Homerum) 'dimidium virtutis aufert dies servitutis:' quemadmodum igitur (si quidem, inquit, verum est *id*, quod audio) arculae, in quibus Pygmaei, vocati nani, nutriuntur, non solum impediunt incrementa eorum qui in illis includuntur, sed etiam contrahunt eos circumposito corporibus vinculo; ita aliquis possit appellare omnem servitutem (licet sit iustissima) arculam animi et publicum carcerem.

Ego quidem *illum sic* excipio, facile est (dixit *aliquis*, vir optime) et familiare homini, conqueri semper de rebus praesentibus: vide autem ne sit universi orbis pax, quae corrumpat magna ingenia; multo vero magis hoc perpetuum bellum quod nostras cupiditates obsessas tenet, et praeterea hercule hi affectus, qui praesens saeculum praesidiâ tenent, et ex arce rapiunt feruntque: amor enim nummorum (quo omnes jam insatiabiliter laboramus), amorque voluptatis in servitutem rapiunt, seu potius (ut ita dicat aliquis) demergunt jam saecula una cum ipsis hominibus: amor quidem argenti morbus est minutos *nos* efficiens, amorque voluptatis *morbus* viles efficiens. nequeo sane cogitando invenire, quo modo fieri possit, ut nos, qui immensas divitias magni aestimamus, et (ut verius dicam) numinis instar colimus, non recipiamus in animos nostros invadentia illa mala, quae cum illis *divitiis* una nascuntur; sequitur enim opes immensas et nimias conjunctus et aequis (ut aiunt) passibus incedens magnus sumptus, simulque *opibus* illis aditus urbium et privatarum aedium recludentibus, in quos intrat *sumptus*, etiam una *cum opibus ibi* habitat: et, cum haec in saeculis per aliquod spatium temporis duraverint, nidificant (secundum sapientes), et cito ad prolem faciendam conversa generant et Fastum et Luxuriam, foetus suos non spurios, sed valde legitimos: sin quis vero hos divitiarum

filios permittat ad adolescentiam pervenire, statim procreant in animis dominos inexorabiles, Contumeliam et Injustitiam et Impudentiam: necesse est enim haec sic fieri, hominesque non amplius sursum oculos erigere, nec ulterius *his* ullam esse famae rationem; sed absolute compleri paulatim talium saeculorum corruptionem, et contabescere et emarcescere animi Sublimitates, neglectasque esse, cum admirentur mortales suas et inutiles partes, omittentes incrementum facere *partibus* immortalibus. neque enim in iudicio quis pretio corruptus, potest esse liber integerque de rebus aequis et pulchris iudex; necesse est enim ut suae res videantur pulchrae justaeque ei, qui dona accipit: et *similiter*, ubi munera, et venationes alienarum mortium, et insidiae testamentis *factae* totas vitas nostras jam moderantur; *ubi* etiam lucrum ex re quâlibet *nobis* comparamus vitae *periculo*, in servitutem redacti unusquisque a *cupiditate nummorum*, num in tam pestilenti saeculi corruptione putamus reliquum esse quenquam liberum et incorruptum iudicem *scriptorum* Sublimium vel ad aeternitatem perventurorum, et non corruptum esse a cupiditate ditescendi? sed *vide* annon sit melius tales, quales nos sumus, regi quam liberos esse: quoniam cupiditates *nostrae*, velut ex caveâ emissae *bestiae*, in proximos omnino emissae etiam incenderent malis totum orbem. in summâ vero dixi desidiam esse consumptricem ingeniorum nunc temporis natorum, in quâ nos omnes (exceptis paucis) vitam transigimus, non aliam ob rem laborantes vel suscipientes *opus* quam ob gloriolam et voluptatem, non autem ob id commodum, quod dignum est aemulatione et honore.

Sed praestiterit haec omittere et ad ea pergere, quae sequuntur: haec vero erant Affectus, de quibus ex professo promisi me in peculiari commentario dicturum, et qui, ut mihi videtur, tum alius generis orationis, tum ipsius Sublimitatis partem [*non minimam*] constituunt.

DIONYSII LONGINI

FRAGMENTS.

MONYSLONGINI

FRAGMENTA

DIONYSII LONGINI
FRAGMENTA.

I. E Cod. MSto Vat.

Finiat autem omnem *nostrum* sermonem et Graecum Sublime *dicendi* genus Demosthenes, Lysias, Aeschines, Aristides, Isaeus, Timarchus, Isocrates, Demosthenes, qui et Crithinus *fuit*, Xenophon, praeterea Paulus Tarsensis, quem et primum dico praefuisse opinioni argumentis non probatae.

II. E Cod. MS. Par.

Metrum a Deo primum venit, qui et coelestia et terrestria concinne et quasi modulate disposuit: rebus enim cum coelestibus tum terrestribus inest quaedam harmonia. ecquomodo autem universum hoc, nisi certo ordine et rhythmo quodam digestum fuisset, aliter unquam constitisset? imo organa ipsa *et instrumenta*, quae manu hominum fiunt, modulo omnia *seu mensura* constant. si vero omnia, multo magis oratio, utpote quae omnia in se complectitur; etenim pedestri sermoni sua est harmonia: idque ex eo liquet, quod hominis unius quidem sermo numerosior est, alterius vero non item. sed harmonia sane magis competit Poëticae orationi, quae plurimis et affectibus utitur et dictionibus, et fabulis quoque et figmentis, per quae efficitur harmonia. idcirco antiqui suos libros strictâ potius quam solutâ oratione condebant: metro certe insita inest harmonia, harmonia vero musica est; musicae autem quanta sit gloria, nemo ignorat: quamobrem et Metrum res est eximia, quippe quod musicae subest; cuius nos, ut Homerus loquitur,

——— *Solam famam audivimus, neque quicquam scimus.*

III. E Cod. MS. Par.

PROLEGOMENA in *Hephaestionis*
Enchiridion.

1. **A**T seu nova res sit Metrorum observatio, seu veteris Musae inventum, pulchre utrumque se habebit: nam si sit vetus, vetustate ipsa venerabilis: si recens, amabilior futura est, idque Homero iudice,

Quippe illam resonant omnes laudantque Camoenam,

Quae, novitate placens, insuetas fertur ad aures.

Porro Metri pater est non solum Rhythmus, sed et Deus: nam ex Rhythmo ortum habuit, Deus vero sonum ipsum Metri protulit.

2. Rei metricae tractationem multi multifariam orsi sunt: alii ab literis, ut Philoxenus; alii a definitione Metri, ut Heliodorus: nos vero auctorem secuti Hephaestionem a syllaba ordiemur: sed pauca primum praefanda sunt.

3. Sensus audiendi est id, quo de Metro judicamus: unde sic quidam definiunt: *Metrum est pedum apta compositio, quae sensu audiendi percipitur*: quod si auris iudicat, vox sane est quae ornat: quippe ut vox, sonum modulatum producendo vel contrahendo, syllabas quasi figurat; ita auditus eas aure excipiens iudicat.

4. Hinc fit ut Metra complura velut tacita lateant in pedestri oratione, et vicissim in alia Metra multis modis incidunt. itaque et apud Demosthenem oratorem invenire est occultum versum Heroicum; qui ideo latere potuit, quia pronuntiatio, ad solutam orationem accommodata, auditum simul et verba abripuit. ait quippe,

Τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίσῃ πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἑλλάταν &c.
versus est Heroicus: sed et Ionicum reperias, cum ait,

Πολλῶν δὲ λόγων ἔθορυβον γινόμενον παρ' ὑμῖν:
nam in his manifestum se prodit Ionicus a majori, similis huic,

Ευμορροτέρᾳ Μνασιδίᾳ τὰς ἀπαλὰς Γυρίνω.

Metrorum vero in se invicem incidentium exempla posthac afferemus.

5. Metrum et Rhythmus hoc differunt, quod Metra syllabis tanquam materia consent, et absque syllabâ non possit fieri Metrum: Rhythmus vero et in syllabis et citra syllabas fit; nempe in eo sono qui pulsatione efficitur. etenim cum ab aerariis fabris malleos deorsum incuti videmus, simul etiam Rhythmum quendam audimus: item equorum incessus pro Rhythmo habitus est, necnon micatio digitorum, et apta membrorum conformatio, et chordarum motus, et avium volitantium plausus: at sine dictione, quae et talis sit et tanta, Metrum consistere non potest.

Praeterea Metrum a Rhythmo differt, eo quod metrum tempora habeat fixa ac definita, longum scilicet et breve, et horum medium, quod commune appellant; quod ipsum quoque omnino et longum et breve est: Rhythmus autem tempora ad libitum producat, sic ut breve tempus longum saepe efficiat. rem ita se habere, et illa a se invicem differre, Poëtae sciunt. capiamus exempla ex comoediâ in gravem Philosophiam jocante: nempe Socrates ait (licet eum irideat Aristophanes) *utrum de Metris, an de Epico versu, an de Rhythmis?* distinxit ille Metra ab Rhythmis: itaque in exemplo allato duo haec observanda; Rhythmum a Metro differre, et veteres Metrorum rationem praeceptis comprehensam didicisse.

6. Metrum de multis rebus dicitur. nam et modum [seu mediocritatem] Metrum vocamus; ut ille qui dixit, ΜΕΤΡΟΝ ΑΡΙΣΤΟΝ, *modus optimus*: sive hoc sit sapientis pronuntiatum, seu donum hominibus a Deo datum; nam Apolline quidem dignissimum est, modorum inventore. deinde appellatur Metrum et id ipsum quod metitur, et id quod mensum est: ut cum medimnum, et id quod medimnus capit, Metrum vocamus, sane utraque ea res medimnus dici solet: item si possum vas, in quo aliquam quantitatem metior, appellare *χόα congruum*, etiam e contrario ipsam quantitatem in eo contentam appellamus *χόα*: [itidem ipsum lig-

num, quod longitudinem habet unius cubiti, appellamus cubitum.]

7. Pariter et in praesenti instituto Metri nomen ad multa pertinet: nam et metrum dicimus quidquid prosa non est: ut cum ea quae scripsit Plato, prosam; quae Homerus, Metra nomino. Metrum etiam dicitur quaeque Metri species; ut cum dico, metrum Ionicum, Metrum Iambicum, Metrum Trochaicum. item versus singuli appellantur Metrum: ut cum dico; prima Homeri Rhapsodia Metris constat sexcentis, id quod Ulysses Metricus observavit. jam vero et pedum duorum conjugationem Metrum vocamus, ut cum Trimetrum appellamus Iambicum illum, qui constat senis pedibus. ipsum tempus etiam Metrum vocamus; quod quidam Rhythmici scriptores σημείον *notam* appellant. id ita esse exemplo confirmabimus, quod alii Orpheo, alii Pythiae acceptum referunt: etenim cum haec, vel ille, de Epico versu sic loquatur,

Tramite eunt recto Metra bis duodena, pedes sex.

Et haec ita se habent ut dixi: 'Metrum vero est et id quod, metitur et id quod mensum est;' ita etiam in modo dictis id ipsum quod mensum est (id est Poëma) Metrum vocatur, et singulae partes metientes eandem appellationem sortitae sunt: tempus enim syllabam, pedem syllaba, pes metricam conjugationem, haec versum, hic Poëma efficit; ut merito singula appellentur Metra.

8. Factum est Metri nomen ex verbo μέρω, quod est *divido*: unde illud Poëtae,

Ισον ἐμοὶ βασιλεῦς, ἃ ἡμισυ μέρω τιμῆς.

Jure pari imperita, mecumque hunc divide honorem.

atque ut ex σῆμα fit σῆμαρον, ex δῆρω δέρμαρον, ex φέρω φέρμαρον, ita ex μέρω μέτρον: est igitur, si etymologiam spectemus, nomen partitionis.

9. De definitionibus Metri nunc agere haud necesse est. ipse enim Hephaestion reprehendit Heliodorum, qui apud novitios de ea re agat; cum ii, qui rudes sunt et rem metricam nondum attigerunt, non possint Metri definitionem intelligere.

10. Liber inscribitur ΕΡΧΕΙΡΙΑΔΙΟΝ *pugillare*, non. (ut quidam opinati sunt) ex Gladio, sed ex eo quod acuat animos eorum, qui in ipsum incidunt, quia possint habere illi, qui velint, ἐν χερσίν *in manibus* praeceptionum metricarum singula capita. id ita esse hinc constat, quod Heliodorus initio Enchiridii ait: *hic liber in usum eorum scriptus est, qui rei metricae praecipua capita habere in manibus velint.*

11. Hephaestion, ut jam diximus, ab Syllabà illud incipit, eo quod Metri materia sit syllaba, sine qua nec Metrum potest consistere: id autem quod efficit, prius est eo quod efficitur, adeoque illinc incipiendum. caeterum non ab genere incipit, sed a specie: differunt vero genus et species, quatenus genus quidem est res primaria, quae in species dividi potest; species autem est id in quod genus dividitur: sic animal est genus, cuius species sunt homo, equus, et reliqua. eadem ratione et syllaba genus est: species vero ejus sunt brevis, longa, et ea quae communis dicitur. itaque huic Scriptori initium ab genere facere haud visum est, quod ea quaestio esset mere technica; nec aut syllabam definiri, aut ejus etymologiam asserri, ad Metra ipsa quicquam conferret. tamen ille eo nomine a technicis reprehensus est.

12. Definitio Syllaba est * * * * *

13. Praeterea syllaba hinc nomen habnit, quod literas plures in se una comprehendat, quae sub unico sono percipi possint: nisi quis loquatur de iis syllabis, quae literà unà constant: sed haec quidem technicis disquirenda relinquamus.

14. In re metricà illud tenendum, omnes breves inter se esse aequales; item omnes longas: universae quippe constant temporibus, longae duobus, breves uno. hinc fit ut in Dactylo quatuor, in Pyrrichio duo tempora esse statuamus; nec dictionis aut syllabae Poeticae literas curiosius

investigantes, nec ex earum numero, sed ex numeri potestate, tempora metientes.

IV. E Cod. MS. Par.

Incipiendum autem a brevi syllaba: sic vero eam definit Hephaestion, *Syllaba ea brevis est, quae habet vocalem brevem vel correptam, non in fine dictionis; et ita quidem ut eam inter et sequentis syllabae vocalem non intersint consonantes plures, unâ simplice, sed aut una tantum, aut nulla.*

Omnino sane laudanda definitio, utpote omnia habens quae oportet habere legitimam definitionem. nempe Philosophis definitio ea esse *statuitur*, quae nihil extra rem definitam complectitur, quae nihil omittit rei definitae, quae cum rei summâ reciprocatur; si videlicet definitio ipsa, et illud quod definitur, alterum alterius definitio sit, sic ut in hoc exemplo: homo est animal sermone praeditum, mortale, intelligentiae et scientiae capax: si quod igitur animal sermone praeditum est, et mortale, idemque intelligentiae et scientiae capax, homo illud prorsus est. item sonus est aër percussus: si qua res igitur aër est percussus, ea utique est sonus. eodem modo nos in propositâ definitione videamus id quod reciprocatur: si qua est vocalis brevis, nec ea in fine dictionis posita, quae non habeat post se plures unâ consonantes, ea utique est brevis syllaba. antea vero dictum fuit, *non in fine dictionis posita*, propter eam *vocalem*, quae communis dicitur: [si faciat partem integram orationis, incidit in naturam vocalis communis: velut cum brevis syllaba in fine dictionis posita, aliquando longa habita est, ut apud Poëtam, τὰ περὶ καλὰ πῆεθρα: ita et syllaba πρὸς brevis per se est: sed longae locum obtinet, ubi Homerus ait, πρὸς οἶκον Πηλεΐδης, quoniam ibi pedem oportet esse spondenim.] illud autem, 'si non intersint plures unâ consonantes,' additum est definitioni, propter eam *vocalem* quae *positione fit longa*: nam si contigerit, ut vocali, seu brevi seu correptae, postpositae sint duae consonantes, eae syllabam

longam efficient: sic vocalis & syllaba est brevis; at si duae consonantes postpositae sint, ut in voce *Extap*, eae syllabam longam facient. idcirco *auctor definitionis* addidit, non oportere subsequi duas consonantes, sed unam quae simplex est, vel nullam: nam et duplex si accesserit, syllabam productura est, ut in *ἄξω ἰλάν*.

V. Ex Porphyrio de vita Plotini, p. 13.

Edit. Basil.

QUUM permulti memoriâ nostra exsisterint, Marcelle, Philosophi, praesertim autem primis pueritiae nostrae temporibus, (nam dici vix potest, quanta praesens tempus laborat rei penuria), tum vero non pauci ex his, quum jam adolescentuli essemus, tuendis Philosophiae placitis inclaruerunt: quorum quidem omnium notitiam frequens mihi per loca plurima ab ipsâ statim pueritia cum parentibus instituta peregrinatio contulit; quin et cum aliquam multis ex hisce, qui tum superstites erant, dum varias gentes et populos obeundo perlustro, familiarius vivendi facultas fuit: nonnulli *eorum* placita sua scriptis tradiderunt, ut sic et posterî doctrina ipsorum fruerentur; alii vero sufficere sibi existimârunt, si sectatores tantum suos ad illorum captum et cognitionem perducerent. ex quibus de priore genere Platonici fuere Philosophi, Euclides, Democritus, et Proclinus, qui in Troade vitam suam traduxit; necnon, qui nunc Romae degunt, Plotinus, hujusque familiaris Gentilianus Amelius: at ex Stoïcis fuere Themistocles et Phoe-bion; quique nuper admodum floruerunt, Annius et Medius: e Peripateticis autem Heliodorus Alexandrinus. secundi generis fuerunt Ammonius et Origines, quos nos diutissime frequentavimus, viros qui aequales suos sapientiâ multum excellèrent: tum et qui in *scholâ* Athenis successe-re, Diodotus et Eubulus. licet enim ex hisce nonnulli quaedam scripserint, ut Origines, qui *DE DEMONIBUS scripsit*; et Eubulus, qui *IN PHILEBUM ET GORGIAM commentarium edidit*, atque Aristoteli *CONTRA PLATONIS REM-*

PUBLICAM respondit: non illa tanti sunt, ut eapropter inter illos referri mereantur, qui dedita operâ literis *Philosophiae* dogmata explicuerunt; quum haec ipsis opuscula velut parerga seu fortuita fuerint, nullo certo ac serio scribendi consilio suscepta atque elaborata. ex Stoïcis porro Herminus et Lysimachus; quique in urbe vivendi tempora transegerunt, Athenaeus et Musonius: et ex Peripateticis Ammonius et Ptolemaeus, qui ambo omnium suorum aequalium maxime Philologi erant; praesertim vero Ammonius, (neque enim quisquam est, qui, quod ad diffusam elegantiorum literarum et omnis scientiae notitiam, cum eo comparari queat), nil tamen, quod ad *Philosophiae* artem pertineret, scripsere; sed poëmata tantummodo nonnulla, et quasdam Demonstrativi generis orationes; quae quidem, invitis ipsis, etiamnunc superesse existimo: neque enim censeas illos credidisse ob huiusmodi libellos se apud posteros notos fore, omittentes literis curâ dignioribus suas mentes locupletare. rursus ex eorum numero, qui quid commentati sunt, quidam nil nisi collectanea aliqua, aut ex aliis descripta vetustioribus, in medium protulere; quemadmodum Euclides fecit, necnon Democritus, atque item Proclius: alii vero, minutas prorsus quasdam veterum doctrinae particulas ad interpretandum sibi deligentes, de iisdem, atque illi, locis aggressi sunt libellos componere; quo ex numero Annius ac Medius sunt, necnon et Phoeblion; atque hic quidem elocutionis elegantia potius, quam rerum ac sententiarum pondere, innotescere studuit. iisdem et Heliodorum licet adjungamus: nam neque hic quidquam novi et veteribus indidit ad distinctam Philosophiae dogmatum explicationem de suo contulit. at qui etiam numero problematum, quae tractarunt, scribendi studium et diligentiam ostenderunt, et singulari quadam contemplandi ratione usi sunt, Plotinus et Gentilianus Amelius fuerunt: quorum ille principia Pythagorica et Platonica multo, ut videtur, quam quisquam priorum, dilucidius explanavit; (non enim illae commentationes Numenii, aut Cronii, aut Moderati, aut Thrasylli, propter accuratam explicationem cum

Plotini commentationibus de iisdem rebus *componendae sunt*): Amelius autem, hujus vestigia dum sibi legenda proponit, eadem quidem habet et exponit dogmata, verum prolixior multo in illorum tractatione, latioreque usus interpretationis ambitu, in contrariam Plotino tractandi formam deflectere videtur. et hi quidem soli sunt, quorum scripta curâ nostrâ et cognitione digna existimem. nam reliquos quare quis attingere operae pretium putet, omittens ad ipsos recurrere, a quibus illi haec mutuantes scripserunt? praesertim cum nihil omnino de suo addiderint; et non modo non rerum capitum, sed ne argumentationum quidem, neque aut collectionis eorum quae a pluribus *dicuntur*, aut deligendi optima quaeque curam ullam gesserint. ego vero et in aliis hoc ipsum scriptis jammodo plus semel praestiti; sicut et Gentiliano, DE JUSTITIA QUAE APUD PLATONEM EST, respondi; tum vero Plotini DE IDEIS *commentarium* examinavi. communem enim nostrum omnium amicum Regem illum Tyrium, qui et ipse non pauca ad exemplum et imitationem Plotini commentatus est, (quum, illius rationem atque disciplinam nostrae praeferens, multo illum meliorem de Ideis sententiam, quam quae nobis probaretur, amplecti, edito in vulgus scripto demonstrare in animum induxisset), mediocriter responsione meâ confutasse videor, quod non recte *suam sententiam* retractavit; praeterea non paucas opusculis hisce meis illorum virorum sententias convellisse: sicut in *meâ*, quae ad commentarii magnitudinem accedit, ADVERSUS AMELIUM EPISTOLA, quaeque illis respondit quae ab illo mihi Româ missa erant; quam Epistolam ipse inscripsit DE PLOTINI PHILOSOPHANDI RATIONE. ego vero, communi tantummodo inscriptione contentus, simpliciter opusculum hoc meum EPISTOLAM ADVERSUS AMELIUM indigitavi.

VI. Ex Porphyrio in vita Plotini, p. 12.

Edit. Basil.

AC tu quidem, ubi commodum erit, libros illos mittes: quin potius ipse adfer. non enim rogare te saepius desinam, ut hoc ad nos iter omni alteri anteponas: etiamsi nulla alia de causa (quid enim sapientiae adventu tuo apud me lucraturum te speres?) certe et ob veterem nostram consuetudinem, et ob aërem, qui temperatus est, *et utilis ad eam corporis imbecillitatem*, qua te dicis *affectedum esse*. et si quid aliud, quod cogitas, nanciscaris, at a me ne quid recentius expectes, imo nec veterum quidem quidquam *scriptorum* quae periisse dicis: tanta namque hic loci scribarum est inopia, ut toto hoc tempore vix, ita me dii ament, librarium nancisci potuerim, qui mihi Plotini quae deerant colligenti describeret; quem ego ab consueto opere abductum huic uni curae intentum esse iussi. cuncta vero jam, ni fallor, scripta ejus comparavi, atque etiam illa quae mihi recens submisisti: attamen imperfecta ea sunt, quae nactus sum; non enim mediocriter erant corrupta. quamquam sodalem ego nostrum Amelium scribarum errores emendaturum fuisse existimaveram: sed alia illi potiora fuisse video, quam ut huic sese curae dederet. quare non est ut iis uti possim, tametsi percupidus illa DE ANIMA et DE ENTE accuratius considerandi: nam et haec vitiosissime descripta sunt. ergo rem mihi longe omnium gratissimam feceris, si mihi quam emendatissime descripta transmiseris: solum ut *mea cum tuis exemplaria* conferam, atque illa ad te postea remittam. attamen repeto id, quod superius dixi: mittas nolim, verum ipse potius huc illa afferas; tum et si quae forte alia Amelium fugere: nam cuncta, quae ille attulit, summo studio a me *exquisita* possideo. quidni enim viri illius Commentationes omni veneratione et honore dignas avidissime mihi conquiram? hoc autem et praesenti tibi, et cum longe abesses, vel cum Tyri commorare, semper scilicet significavi, quod mihi accideret multis *ejus* argumentis non assentiri:

scribendi verò formam, et sententiarum hujus viri densitatem, ac Philosophicam quaestionum tractationem immane quantum admirari et amare; quin et ab iis, qui in rerum veritatem inquirunt, libros illius inter praestantissimos dico referri oportere.

VII. Ex Eusebii Praeparatione Evangelica,
lib. 15. p. 822. *Edit. Paris.*

UT autem rem paucis expediam, longe mihi illi omnes a vera rationis via recessisse videntur, quicumque animam corpus esse statuere: qui enim fieri potest, ut de ipsa statuamus illam alicui ex elementis similem esse? aut qua ratione *illam* ad concretiones et mixtiones referamus? quaecum variis fiant modis, innumeras aliorum corporum species producere solent: in quibus, etsi non e proximo, certe non ita remote licet videre elementorum *existentiae* causam, primorumque ad secunda tertiaque *efficienda* conatum. at in his, quae ad Animam pertinent, ne vestigium quidem *originis*, aut indicium in corporibus reperitur: etiam si quis, ad Epicuri et Chrysippi exemplum, omnem movere lapidem sedulo voluerit, omnemque exquirere corporis potentiam, unde animae actiones nascantur. quid enim spiritus illa tenuitas ad visiones et ratiocinationes conferre possit? et unde atomorum figura tantam prae caeteris vim atque mutandi potestatem habeat, ut, quum in alterius conformationem corporis inter se variantur, prudentiam progignant? equidem existimo, quod (vel si quis Vulcani tripodas et ancillas possideat, de quibus Homerus fabulatur, illos suapte ad Deorum ministeria accurrere, hasce vero una cum domino *suo* laborare, neque ullis, quas vivi habent, facultatibus carere), nulla sane ex illis sponte se moventibus machinis *prudentiam* progigneret, et quod similis esset illis, qui sunt in litoribus, lapillis, quoad potentiam ejus praeclari alicujus ad sensum *producendum* efficiendi. neque enim immerito Zenoni quis atque Cleanthi succenseat, quod tam contumeliose uterque de animâ senserit; nihilque illam aliud nisi

spissi corporis esse exhalationem statuerit. quid enim (Dⁱ boni!) exhalationi omnino cum animâ commune est? aut qui fieri potest, ut cum huic rei et nostram et caeterorum omnium animantium essentiam similem esse censent, vel visiones et recordationes continuas, vel earum rerum appetitiones atque voluntates quae ad intellectum faciunt, queant defendere? ergone et Deos, atque ipsum illum qui cuncta tam terrestria quam coelestia pervadit, *summum Jovem*, ad exhalationem et fumum et caetera id genus deliria referemus? nec Poëtas saltim verebimur, qui, quamvis accuratâ Deum notitiâ caruerint, partim tamen e communi hominum sensu, partim ex Musarum afflatu, qui illos ad haec solet excitare *effata*, honestiora de illis dixerunt; neque exhalationes eas esse, aut vapores, aut spiritus, nugasque —

VIII. Ex Anonymi Comment. in Hermog.

p. 380. Edit. Ald.

QUAE Schemata Sententiarum appellari solent, veluti, Praevia correctio, Correctio, Retiçentia, Praeteritio, Ironia, Morum effictio, ea parum idoneam mihi videntur sortita esse appellationem; quum potiori jure sint Sententiae, et Enthymemata, et Argumenta a probabili, et Probationum genera. quaedam enim ex iis, ut Correctio et Praevia correctio, habent Prooemiorum vim; (praeteritio autem in eo versatur, ut quid sit fide dignum ostendat), et possint partes esse probationum ab affectibus et moribus ductarum, quae Pronuntiationis virtuti conveniunt.

FINIS.

